

Leto XXXIII
Št. 27

Murska Sobota,
7. aprila 1981

CENA 4 DIN

VESTNIK

Rezervirano za urednika

Od časa do časa nam nekateri naročniki sporočajo, da ne prejema redno našega časopisa, o pomanjkljivem naslavljanju pa nas opozarjajo tudi z nekaterih pošt. Verjamemo, da pri tolikšnem številu naslovljenih izvodov prihaja do pomanjkljivosti, zato vas prosimo, da nas o vsem tem sproti obveščate. Če kakšne številke Vestnika ne boste prejeli, nam to sporočite na telefonsko številko 21-383, mi pa bomo v mariborskem ekspeditu, kjer naslavlja Vestnik, preverili, kaj je narobe. Prosimo tudi upravnike vseh pomurskih pošt, da nam sproti sporočajo vse pomanjkljivosti, saj bomo le s skupnim sodelovanjem uspeli, da bo dostava časopisa brezhibna.

Kurirčkova pošta te dni nadaljuje pot skozi Pomurje. Medtem je že prepotovala radgonsko občino, kjer je bila osrednja slovesnost v Očeslavcih, pri Tothovem mlinu, kjer je 11. marca 1945. leta padel sekretar okrožnega komiteja Janko Jurkovič-Jovo. Zdaj so pionirji kurirji na poti po občini Murska Sobota, jutri pa bodo pošto predali svojim vrstnikom v lendavski občini. Z njo pošiljajo pozdrave predsedstvu SFRJ in obljublajo, da bodo še naprej hodili po Titovi poti.

Foto: J. Graj

ZDRAVJE VSEM DO LETA 2000

Letošnji svetovni dan zdravja — 7. april — ima po sklepu skupščine Svetovne zdravstvene organizacije geslo, ki je kratko, vendar pa vsebinsko in rokovno dolgo obvezujoče in nemalo zahtevno za vseh 155 članic Svetovne zdravstvene organizacije. V osnovi lahko rečemo, da gre za gibanje, ki ima časovno dokaj oddaljen cilj, h kateremu težimo vsi ljudje, ne glede na to, ali nas v sedanjem trenutku uvrščajo med revne ali bogate, med razvite ali nerazvite. Ob tem zlasti računamo, da je taka odločitev prišla še pravočasno in da bo odslej obveza vseh družbenih sil v vseh delih sveta, ne pa le akcija sanjačev ali zdravstvenih zanesenjakov. Skupščina Svetovne zdravstvene organizacije torej meni, da bo do leta 2000 raven zdravja posameznika in skupnosti takšna, da bo slehernemu omogočila kar najbolj popolno razumsko, kulturno in duhovno in duhovno življenje.

»Zdravje vsem do leta 2000« pa ne pomeni, da bodo zdravstveni delavci v letu 2000 zagotavljali vsakemu zdravljenje za vsako njegovo težavo, niti ne pomeni, da leta 2000 ne bo nihče bolan ali nesposoben za delo. Pomeni pa, da se zdravje pričinja doma, v šoli in na delovnem mestu, da se tam, kjer ljudje živijo in delajo lahko njihovo zdravje krepi ali pa kvari. Gre za spoznanje moči pri oblikovanju svojega življenja, življenja družine in skupnosti brez bremena bolezni, obenem pa za zavest, da se je možno slabemu zdravju izogniti. V bodoče bodo ljudem na voljo boljši načini kot jih imamo danes za preprečevanje bolezni in lajšanje neizbežnih težav in invalidnosti ter da bodo našli boljše poti tako za telesni, duševni in socialni razvoj kot tudi za staranje in dostojno smrt. Torej pričakujemo, da bodo vse zdravstvene dobrine vsem enako dosegljive in končno, da bo najnujnejše zdravstveno varstvo dostopno vsem posameznikom, družinam in skupnostim na sprejemljiv ter izvedljiv način in ob njihovem polnem sodelovanju.

Naša samoupravna organiziranost zdravstva je po takih priporočilih ubrala pravo pot. Tudi mi smo v novejši zdravstveni zakonodaji in v samoupravnih sporazumih

OB 7. APRILU — SVETOVNEM DNEVU ZDRAVJA

zapisali, da ima osnovno zdravstvo prednostno vlogo in naloge, ki bo ob najustreznejše formirani mreži zdravstvenih centrov nudilo vsemu prebivalstvu strokovno najkvalitetnejše zdravstvene usluge. Tako usmeritev in opredelitev narekujejo tudi zaključki Mednarodne konference o osnovnem zdravstvenem varstvu, ki priporočajo vpeljavo in razvoj osnovnega zdravstvenega varstva po vsem svetu, zlasti pa še v deželah v razvoju. To je sigurno prava pot za uspešno preprečevanje in zdravljenje najštevilnejših obveljav in vzročnih vezi za smrtnost današnje dobe, k čemur se da in mora drugače pristopati kot doslej, če hočemo, da bodo naši uspehi vidnejši v vseh populacijskih sredinah. In kar je drugje še delovni načrt, je pri nas že vpeljano delo, ki se bo v naslednjih desetletjih še bogatilo in poglobljalo. Tako usmeritev so pozdravili tudi najvišji forumi Organizacije združenih narodov in pozvali vsa ostala področja sveta, da jih posnemajo in podprejo.

Leto 2000 pa je še zelo daleč, dokaj blizu in vsakdanji pa so v svetu številni nerešeni ekonomski, politični, socialni in drugi problemi, ki iz dneva v dan rojevajo nove krize, nove konflikte ali celo vojaške konfrontacije. Kljub hudim nevarnostim v mnogih deželah sveta in kljub zaskrbljujočemu gospodarskemu vzdušju pričakuje skupščina Svetovne zdravstvene organizacije, da bodo širokopotezna politična prizadevanja vlad in navdušena podpora vsega prebivalstva sveta, želje in hotenja spremenila v resničnost. Le tako lahko uspemo in tako moramo uspeti, kajti sicer nam kasnejši rodovi tega ne bodo nikoli odpustili.

LJUTOMER

OCENA ZELO UGODNA

Tukajšnji izvršni svet je na zadnji seji z veseljem ugotovil, da je bilo gospodarjenje ljutomerskega gospodarstva navkljub spremljajočim težavam v preteklem letu zelo dobro. Zlasti kaže omeniti relativno visok ustvarjeni celotni prihodek in izredno disciplinirano obnašanje tamkajšnjih organizacij združenega dela pri izvajanju družbenega dogovora o razporejanju dohodka. Beležijo tudi dokaj velik del ostanka dohodka namenjenega za razširjeno reprodukcijo. Ob obravnavanju poslovanja v letošnjih prvih treh mesecih so sicer izrazili določeno zaskrbljenost zaradi pomanjkanja nekaterih repromaterialov, vendar so poudarili, da slednje še ni v kritični fazi, saj se OZD zelo dobro prilagajajo nastali situaciji z nadomestnimi programi in medsebojnim sodelovanjem.

J. Kurbus

GORNJA RADGONA

NALOGE V KMETIJSTVU

Tudi zato, ker je kmetijska proizvodnja v radgonski občini v preteklih letih zaostajala za predvidenimi srednjeročnega plana, za to pa so določeni objektivni razlogi (zlasti kaže omeniti slabe letine v zadnjih letih), bodo morali tukajšnji kmetijci usmeriti vse sile v hitrejši razvoj te pomembne gospodarske dejavnosti. Kmetijstvo je v zadnjem obdobju proti pričakovanju sicer doseglo dočlene spodbudne rezultate, ki pa bodo hkrati dobra osnova za razvijanje te dejavnosti. Seveda pa bo prihodnji razvoj (letna stopnja rasti naj bi bila 5,2 odstotka) odvisen tudi od površin, ki so namenjene za kmetijsko dejavnost, uvajanja sodobnejše in tržno usmerjene poljedeljske proizvodnje, ki naj bi v prihodnje zagotavljala več doma pridelane pšenice, sladkorne pese in oljnic ter kvalitetne krme za živino.

J. Kurbus

LENDAVA

POTRJEVANJE CENIKOV

Na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so med drugim razpravljali tudi o osnutku odredbe o pošiljanju cenikov na občinsko skupnost za cene, ki naj bi jih potrjevala. Gre za cenike tistih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in samostojnih obrtnikov, ki proizvajajo proizvode in opravljajo storitve, katerih cene so v pristojnosti občine. V pristojnosti občine pa so vse vrste kruha, stanarine in najemnine, stanovanjska gradnja in kopica komunalnih storitev od odvažanja smeti do distribucije vode. Občinska skupnost bo torej v bodoče morala bolj strogo nadzirati cene. Na seji izvršnega sveta občinske skupščine Lendava so razpravljali še o predlogu samoupravnega sporazuma o temeljih plana kmetijskozemljiške skupnosti za obdobje do leta 1985 ter o upoštevanosti in informacij INDOK centra občine Lendava.

J. D.

MURSKA SOBOTA

USKLADITI PLAN

Plan zaposlovanja v letu 1981, kot spremljajoči dokument resolucije o družbenoekonomskem razvoju murskosoboške občine, zahteva v obdobju stabilizacijskih prizadevanj tudi zaostren odnos do dodatnega zaposlovanja na vseh področjih združenega dela. Še vedno so namreč opazni razkoraki med prilivom kadrov in potrebami združenega dela. Ker ni bilo usklajenosti in sočasnosti v planiranju ter pripravljanju resolucije za letošnje leto na omenjenem področju, so v temeljnih organizacijah združenega dela murskosoboške občine v svojih planih načrtovali kar 3,6-odstotno povečanje zaposlenosti, občinska resolucija pa predvideva le 2,5-odstotno rast zaposlenosti v letošnjem letu. Zato bo treba, za kar se je zavzel soboški izvršni svet, že ob polletju dopolniti plan zaposlovanja v letu 1981.

M. J.

Okolja mnogih delovnih organizacij so zanemarjena, v soboškem Blisku pa ni tako. Ob delovnih sobotah režijski delavci opravijo najnujnejša opravila, potem pa se lotijo urejanja in čiščenja okolja delovne organizacije. Nobena ura ni zgubljena — ne proizvodna, ne režijska. Mesec april je mesec čistoče, zato naj bo skrb za lepše okolje naša skupna skrb.

Foto: J. Stolnik

Za enotno Jugoslavijo

Demonstracije na Kosovu, marca in v začetku aprila, so odjeknile po vsej Jugoslaviji. Na Kosovu so, delujoč z albanskih nacionalističnih pozicij dela albanske narodnosti, notranje in zunanje sovražne sile izkoristile zaostajanje gospodarskega razvoja pokrajine, čeprav je ta pokrajina dosegla relativno hiter razvoj v primerjavi s časom, ki so ga potrebovali drugi deli Jugoslavije. V tem poskusu sovražne sile sicer nimajo uspeha, ni se jim posrečilo, da bi zbrale okoli sebe širše množice delovnih ljudi in občanov, saj so poulične demonstracije, oviranje univerzitetnega in srednješolskega pouka, poskusi motenja gospodarske dejavnosti, naleteli na ostro obsodbo delovnih ljudi in vseh organiziranih političnih sil na Kosovu. Dogodki v Prištini in še v nekaterih drugih krajih na Kosovu opozarjajo na to, da moramo biti budni in pripravljeni na akcije sovražnih sil. Sistem socialističnega samoupravljanja bode tako tiste, ki zagovarjajo državni socializem kakor tudi one, ki vidijo življenjsko eksistenco

samo v večstrankarskem političnem sistemu. Predsedstvo SFRJ in predsedstvo CK ZKJ sta skupaj s političnim vodstvom Kosova ocenili, da so akcije, ki kalijo mir in red ter ogrožajo družbeno lastnino v avtonomni pokrajini Kosovo organizirali sovražni elementi. Predsedstvi poudarjata, da so jugoslovanski narodi in narodnosti enotni in brezkompromisni v varovanju ustavne ureditve, ozemeljske nedotakljivosti in drugih pridobitev naše revolucije in da delavski razred, vsi delovni ljudje in občani naše države izražajo pripravljenost, da z vso samopožrtvovalnostjo in odgovornostjo dosegajo cilje, zastavljene v gospodarski stabilizaciji in pri

nadaljnji krepitvi naše samoupravne socialistične skupnosti. Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo je sestavni del socialistične republike Srbije, je sestavni del SFRJ. Napad na integriteto Jugoslavije, kjerkoli in v kakršnikoli obliki, je napad na vso Jugoslavijo, tudi na Slovenijo, na vse njene pridobitve, na neodvisnost Jugoslavije, na vrednote naše revolucije, na naš federalizem, na bratstvo in enotnost, na Titovo pot socialistične samoupravne družbe, na neuvrčenost. Zato dobiva ocena dogodkov pokrajinskega političnega vodstva kot zveznega predsedstva SFRJ in CK ZKJ vso podporo širom po naših republikah.

Trgovci trdijo drugače

Zaradi zvezne uredbe o zaostitvi in celo ukinitvi pogojev pri nekaterih potrošniških kreditih se utegnejo blagovno-prometne in proizvodne organizacije, ki imajo že itak velike zaloge končnih proizvodov, znajti v še hujšem položaju. Tako so ugotovili na splošnem trgovinskem združenju Jugoslavije. Zaloge terjajo veliko obratnih sredstev, teh pa vsem primanjkuje.

Predstavniki trgovine so menili, da ostrejši pogoji za kreditiranje ne bodo pospešili izvoza, ker je za to treba uresničiti še marsikaj drugega; politika potrošniških posojil ga lahko torej le delno spodbudi.

Kreisky o sosedih

Tik pred prihodom predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranovića na dvodnevni obisk na Dunaj je avstrijski kancler Kreisky ocenil sedanje odnose med Avstrijo in Jugoslavijo. Dejal je, da ti nikoli niso bili tako dobri kot so danes, in to krepki stabilnost v srednji Evropi. „Še več,“ je dejal kancler, „Jugoslavija, Avstrija in Švica so v vojaškem smislu neuvrščene države. Že s

tem so ustvarile območje neuvrčenosti v Evropi, ki jo sestavljata dva velika bloka. Jugoslavija in Avstrija se razprostirata od dalmatinske obale do Alp, Avstrija in Švica pa od Panonske nižine do francoske Jure, in to je zelo pomembno območje, zlasti v našem času.

Avstrijski zunanji minister Wilibald Pahr pa je pred obiskom predsednika naše vlade na

Dunaju glede reševanja odprtih vprašanj 7. členu avstrijske državne pogodbe, ki zadeva Koroške Slovence in Gradišćanske Hrvate dejal, da je prav razvoj v zadnjem letu pokazal, da so dobri meddržavni odnosi najboljša podlaga za takšno politično ozračje, v katerem narodnostne manjšine lahko dosežejo potrebne možnosti za zagotovitev svojega obstoja.

Svoboden je lahko samo oborožen človek

Tako je trdil sedanji ameriški predsednik Ronald Reagan v nekaterih svojih predvolilnih govorih. Od tega je komaj nekaj mesecev in morda je le malo manjkalo, da bi ga ta „svoboda pokopala“.

Kako je v ZDA pravzaprav z nošenjem orožja? Polemika o

tem pravzaprav ni nikoli prenehala. Nekateri trdijo, da je nošenje orožja „pravica vsakega državljanca, ki mu jo jamči ustava“. Spet drugi bi radi to pravico nekoliko omejili. Ob atentatih na predsednike in podobne se polemika znova razvema.

Doslej so Američani ubili že štiri svoje predsednike: leta 1865 Abrahama Lincolna, leta 1881 Jamesa Garfielda, 1901 Williama McKinleya in leta 1963 Johna Kennedyja.

ZDA so država, v kateri je najlažje priti do orožja. Vsakdo, ki ima deset dolarjev, najde nekoga, ki mu bo prodal strelno orožje. Statistika je izračunala, da v ZDA vsakih 13 sekund prodajo po eno pištolo ali revolver. Računajo, da jih je zdaj v zasebni lasti 55 milijonov. Predpisi o nošenju orožja so v posameznih zveznih državah različni. Najstrožji so v Massachusettsu, kjer odrejajo do leto dni zapora za nošenje neprijavljene orožja. Toda ta zvezna država je pravzaprav izjema in ne pravilo. Skoraj v vseh zveznih državah ZDA je treba kupljeno orožje registrirati, toda praksa ni povsod enaka. V Arizoni je mogoče kupiti orožje tako, da kupec izpolni nekakšen formular. Drugod, kjer so predpisi na videz strožji, jih je mogoče zlahka izigrati, zato je v obtoku tudi vedno več orožja.

Črnski pevec in igralec Sammy Davis se je v Londonu na ameriškem veleposlaništvu vpisal v knjigo žalosti ob smrti Bobbyja Kennedyja, demokratskega kandidata za predsednika in napisal: „Iztrgajte orožje idiotom — črnim ali belim — iz rok. Tragedija ni v resnici moja ali Kennedyjeva družina, ampak je to tragedija ZDA in sveta...“

Bo Reagan spremenil svoje mnenje o „oboroženi svobodi“?

Poskus državnega udara na Tajskem se je izjalovil. Končano je tridnevno brezvladje. Že prvega dne je bilo jasno, da uporniki ne bodo s svojo namero uspeli. Čete, ki so ostale zveste tajskemu predsedniku, so glavno mesto države Bangkok zasedle brez preliivanja krvi. Na posnetku agencije UPI: prevratniška vojska v rokah vladnih čet.

Spoznanja o sporazumevanju

Neučakana spoznanja o samoupravnem sporazumevanju nas pripravljajo v nestrno iskanje učinkovitejših rešitev vsakdanjih problemov gospodarjenja. Neučakanost pripravlja marsikoga k trditvam, da je treba zakon o združenem delu prilagoditi trenutnim potrebam gospodarjenja. To prilaganje pa namiguje na kratkoročno administrativno ukrepanje.

Ob zadnjih ukrepih ZIS vidimo, da gre za intervencije, ki naj bi ublažile poplavo cen z uvoženim blagom za preskrbo prebivalstva, da bi pomirili nezadovoljstvo, ki je posledica neprimerne preskrbovanja. Prav tako pomirjevalno naj bi deloval tudi uvoz reprodukcijskega materiala, ki naj bi ga potem plačali s pridobljenimi devizami iz povečane proizvodnje. Takšnih pomirjevalnih ukrepov je še in še, vendar so to splošni ukrepi, čeprav vemo, da vsakomur ne kaže zagotavljati reprodukcijskega materiala — denimo za še nadaljnje nemoteno proizvajanje glaga, ki ga potem sploh ni mogoče vnovčiti, kaj šele za devize.

Gospodarske razmere tega trenutka sicer kažejo poplave cen in druge nezmernosti, ki so posledica predolgo dušenih pobud proizvajalcev. Opozarjajo pa predvsem na dejstvo, da se bo naglo razlito moralo prej ali slej poleči, saj je tako z vsako poplavo, z vsakim neurjem in s sleherno drugo nevrčenostjo, ki smo ji samo vzrok na tak ali drugačen način, ki se nam prej ni zdel ne nevaren ne škodljiv.

Kakor smo slišali na nedavni seji zveznega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin, so v nekaterih delovnih organizacijah prenehali proizvajati zaradi pomanjkanja surovin, teh pa je primanjkovalo, ker se zainteresirane organizacije dela niso sporazumele o tem, kako bi jih preskrbovale. Niso pa se sporazumeli o tem zato, ker je vsaka organizacija svoje delo previsoko cenila in so bili skupni stroški

PISMO IZ BEOGRADA

proizvodnje tolikšni, da bi morali končni proizvajalci delati zastoj, če bi tako delili ustvarjene dohodke.

Pouk je zelo zgovoren: delo vrednoti šele tržišče. In sicer ne samo to naše domače tržišče, temveč tržišče vsega sveta. Če v cenah na svetovnem tržišču ne najdemo mesta s svojo delovno usposobljenostjo, po tem je bolje, da nehajo delati.

Seveda je to lažje reči kot pa storiti, kajti delavci hočejo delati. Njim ni do tega in jih ne prepričuje opravičilo, da se neke niso sporazumeli o tem kaj vse je treba storiti za to da bi vsem v skupno ustvarjenem dohodku delo enako vrednotili. Za delavski razred je odločilnejše vprašanje, zakaj sporazumevanje o skupnem gospodarjenju ne poteka tako, da bi prišlo pravočasno do sporazumov o vsem, kar je osnova sporazumevanja.

Samo dejstvo, da v krogih samoupravnega sporazumevanja marsikje ni prišlo do pričakovanega podpisovanja samoupravnih sporazumov, marsikje pa so ti sporazumi podpisani, vendar jih nihče ne uresničuje, sploh ni tragično, kakor trdijo nestrpneži v administracijah, češ da združeno delo ni sposobno prevzeti obveznosti dobrega gospodarjenja. Prej je namreč res, da nespoznanosti te vrste kažejo, da se delavci ne dajo prepeljati žejni čez vodo, če ugotovijo, da je sporazumevanje le fasada za star način gospodarjenja.

Res pravo samoupravno sporazumevanje se namreč tako le začneja. Vsak nespoznanost o nekem začetem vprašanju sporazumevanja samo opozarja na pomanjkljivosti sporazumevanja. Vsak pridržek opozarja na to, kaj vse je še treba razčistiti, preden je sploh mogoče sporazumevanje o nečem. Ilustracija, ki smo jo navedli, pa kaže, da delovne organizacije še vedno ne razčlenjujejo ekonomije dela v svojem okolju z namenom, da bi ustvarili večjo ekonomičnost in produktivnost gospodarjenja in dela, temveč le prištevajo stroške, ki zidajo cene dela v nebotičnike, ki se izgubljajo v oblakih iluzij o lastni sposobnosti gospodarjenja.

Smo torej pred dejstvom, da vsakdo ceni svoj del dela v skupnem ustvarjanju novih vrednosti preveč visoko, zlasti pa je ta cena dela previsoka v neproizvodnih dejavnostih in potem ni nič čudnega, če nekdo ostane brez dela samo zaradi tega, ker ne spoštuje dela drugih tako kot svojega. Primerjave stroškov proizvodnje in prodaje s cenami drugih nam to že nazorno kažejo, saj so nekateri proizvodi pri nas trikrat dražji, ker so trikrat preveč obremenjeni z neupravičenimi stroški. Sporazumevanja o tem pa ne moremo spodbujati s hkratnim odobravanjem čezmernih cen za — knjigovodsko večanje dohodkov.

Viktor Sirec

Telegrami

BRUSELJ — Belgija je v kratkem času že tretjič brez vlade. Sedanjo vladno krizo so povzročila ostra gospodarska nasprotja.

BONN — V političnih krogih v ZR Nemčiji sodijo, da bo ena izmed dolgoročnih posledic atentata na ameriškega predsednika Reagana v tem, da se bo zavleklo formuliranje konkretne prihodnje ameriške zunanje politike. Tako so strelji na predsednika pravzaprav zadeli ameriškega zunanjega ministra Haiga.

WASHINGTON — Atentator na ameriškega predsednika J. Hinckley je na zaslišanju izjavil, da je okvirni načrt za atentat opisal v pismu filmski zvezdici Jodie Foster.

MOSKVA — Sovjetski časniki so objavili vest, da je bil na Ronaldu Reagana izvršen že en atentat in to leta 1976, ko je v državi Florida kandidiral kot predsedniški kandidat.

BANGKOK — Na Tajskem so izvedli državni udar. Dosedanji premier general Prem Tinsulanonda je odstopil, oblast pa je prevzel »revolucionarni svet«.

PARIZ — Francija bo še naprej pošiljala pomoč Poljski. V kratkem bodo v deželo poslali 4 milijone kvintalov žita, obljubili pa so tudi druga živila ter polsurovine. Pariz je odobrila Poljski 4 milijarde frankov posojila.

PARIZ — V državah v razvoju dajejo za izobraževanje 24, v razvitih državah pa 314 dolarjev za izobraževanje enega prebivalca. Te podatke je objavila organizacija UNESCO.

BRUSELJ — Kakšnih dva do tri tisoč francoskih, nizozemskih in zahodnonemških kmetov je protestiralo pred sedežem ministrskega sveta EGS. Demonstranti so zahtevali izenačitev kmečkih dohodkov s tistimi v drugih panogah. Če ta protest ne bi zalegel, namerava priti v Bruselj 20 tisoč francoskih kmetov.

STOCKHOLM — Švedski premier Fjellin bo prvi švedski predsednik vlade, ki bo obiskal Kitajsko.

Telegrami

...IN POSVETU

VSI REZULTATI OSTALI ZAKRITI

Po razpravi in predloženih gradivih na torkovo volilno-programski konferenci občinske organizacije Zveze komunistov v Gornji Radgoni, bi lahko sodili, da delovanje gornjeradgonskih komunistov v minulem enoletnem mandatu v obdobju ni bilo posebej plodno. Če pa poznamo stvarno delovanje te občinske partijske organizacije, moramo

ugotoviti, da temu še zdaleč ni tako. Manj tvorno in vsebinsko razpravo bi lahko kvečjemu pripisal dejstvu, da so zlasti na zadnjih dveh zelo problematsko zasnovanih konferencah o problematiki kmetijstva, gradbeništva, socialnega varstva delovnih ljudi in občanov in nekaterih drugih vprašanj, sprejeli veliko koristnih usmeritev, ki

bi jih bilo treba seveda speljati v prakso.

Kar 844 komunistov v 62 osnovnih organizacijah — naj zapišemo, da so samo lani sprejeli medse 115 novih članov — čakajo zelo zahtevne in odgovorne naloge na področju uveljavljanja gospodarske stabilizacije, krepitve družbenoekonomskega in samoupravnega položaja

delavca, priprav na srednje-ročno planiranje, razvoja sistema socialističnega samoupravljanja, pri krepitvi obrambne in samozaščitne sposobnosti — tu so že dosegli spodbudne rezultate — nadaljnji družbenoekonomski in samoupravni preobrazbi kmetijstva, gradbeništva in bančništva, vsebinski preobrazbi osnovne šole in usmerjenem izobraževanju in problematiki otroškega varstva in zdravstva, da naštejemo le najvažnejše.

Dobršen del svojih sil bodo morali usmeriti na področje kmetijstva, saj recimo lani niso sprejeli v zvezo komunistov nobenega mladega kmetovalca. Spričo tega se bo morala v to akcijo vključiti tudi občinska mladinska organizacija in zlasti preko aktivov mladih združnikov, ki delujejo v krajevnih skupnostih, pridobivati mlajše kmetovalce.

Na torkovi programsko-volilni konferenci OK ZKS v Gornji Radgoni so za predsednika konferenco ponovno za eno leto nepoklicno izvolili Toneta Rovšnika, za sekretarja komiteja pa poklicno za dve leti dosedanega direktorja Kmetijskega kombinata Ferda Matvosa.

Branko Žunec

FERDO MATVOS — NOVI SEKRETAR

V naslednjih dveh letih bo naloge sekretarja komiteja občinske konference ZKS v Gornji Radgoni opravljal Ferdo Matvos, dosedanji direktor Kmetijskega kombinata Gornja Radgona. Rodil se je 1. marca 1944 v Trobljah pri Slovenj Gradcu in je po poklicu diplomirani ekonomist. Član Zveze komunistov je od leta 1974.

Že kot mladinec se je aktivno vključeval v reševanje mladinske problematike in bil med drugim tudi predsednik ZSMS v Mislinju. Sodeloval je na mladinski delovni akciji Lapovo in bil udarnik. Aktivno se je udeleževal v študentski organizaciji v Mariboru.

V najtežjem trenutku gospodarske situacije je prevzel odgovorno nalogo direktorja v

Kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni. S svojim delom in zagnanostjo je veliko prispeval k temu, da je ta delovna organizacija v okviru

sozda ABC Pomurka dosegla pomembne rezultate, vidne ne le v občini, temveč tudi navzven.

V zadnjem času opravlja Ferdo Matvos pomembne družbenopolitične naloge. Med drugim je delegat skupnosti slovenskih občin, delegat skupščine pomurskih občin, član komiteja za planiranje pri skupščini občine Gornja Radgona, pri občinski konferenci ZKS Gornja Radgona pa je bil do nedavna tudi predsednik komisije za družbenoekonomske odnose.

Zaupane naloge je Ferdo Matvos opravljal z vso resnostjo in v skladu z družbenimi usmeritvami in stališči ZK. Komite OK ZKS v Gornji Radgoni mu je dal vso podporo.

RADENCI

11. APRILA — SLAVJE POMURSKIH INVALIDOV

Organizator letošnje proslave ob mednarodnem letu invalidov v Pomurju je občinsko društvo invalidov iz Gornje Radgone. Tako je bilo tudi dogovorjeno na koordinacijskem odboru za problematiko invalidov v pomurski regiji.

Proslava bo v soboto, 11. aprila, ob 10. uri dopoldne v kongresni dvorani hotela

Radin. Z njo želijo pomurski invalidi tudi v javnosti prikazati svoje dosedanje delovanje. Pred proslavo — ob 8. uri — bo v prostorih restavracije Vikend športno tekmovalje šahistov iz vseh štirih pomurskih društev, v istem času pa bo na dvorišču restavracije potekalo kegljaško tekmovalje. Prav tako invalidov iz Pomurja.

Po proslavi je predvideno družabno srečanje invalidov, hkrati pa bo na ogled razstava ročnih in drugih del članov invalidskih društev. Slavnostni govornik na tej osrednji pomurski manifestaciji invalidov bo predsednik občinske konference SZDL Gornja Radgona Živko Tuta.

B. Žunec

KONKRETNEJŠE SPREMINJANJE RAZMER

Med nedavnimi obiski članov delovnih skupin občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti v osnovnih organizacijah zveze komunistov celotne mursko-soboške občine so med drugim skušali ugotoviti, kako se komunisti vključujejo v reševanje aktualnih družbenoekonomskih vprašanj in v kolikšni meri so pri tem uspešni. Zaostrela pogoj gospodarjenja namreč zahtevajo dosledno angažiranje slehernega komuniste v svojem delovnem okolju in širše, kajti do posameznih aktualnih vprašanj na področju družbenoekonomskih odnosov se je potrebno tudi jasno idejnopolično opredeljevati.

Nesporno je dejstvo, da je bilo v tem obdobju opaziti še posebej angažiran pristop članstva zveze komunistov za izboljšanje družbenoekonomskih razmer na vseh področjih družbenega življenja. Hkrati pa so dokaj kritično opozorili na določena družbena neskladja, ki so se v preteklosti najbolj očitno kazala v nesklajenosti vseh vrst porabe z materialnimi možnostmi združenega dela. Delovanje murskosoboških komunistov v osnovnih organizacijah ZK je vsekakor pripomoglo k premagovanju nekaterih slabosti, predvsem pa spodbudilo nadaljnjo družbenopolitično aktivnost za čim bolj konkretno spreminjanje družbenoekonomskih razmer

v neposrednih okoljih njihovega angažiranja.

Analiza razgovorov članov delovnih skupin v posameznih osnovnih organizacijah ZK pa je med drugim pokazala tudi to, da so komunisti v marsikaterih temeljnih samoupravnih skupnostih še vedno premalo samokritični do ocenjevanja notranjih slabosti, ampak skušajo vzroke iskati nekje drugje, zunaj svojega delovnega okolja. To je še posebej značilno ob navedenju visokih cen surovin, reprodukcijskega materiala, energije in ostalih stroškov proizvodnje, na kar opozarjajo v večini organizacij združenega dela murskosoboške občine, bore malo pa so spregovorili o visokih cenah svojih končnih proizvodov. Namesto, da bi poiskali lastne notranje rezerve, kot so povečanje produktivnosti in storilnosti, boljše organizacijo dela, racionalno trošenje družbenih sredstev, dohodkovno povezovanje in podobno. Realnejše soočanje z družbenoekonomskimi razmerami bo potrebno tudi v krajevnih skupnostih, kjer so sicer povsem na mestu prizadevanja komunistov za hitrejšo rast družbenega standarda, predvsem na področju družbenih dejavnosti, vendar pa marsikateri izgovor zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in bojda nerazumevanja družbene skupnosti

za njihove težave ne vodi nikamor. Treba se je sprijazniti z dejstvom, da bo zaradi premagovanja neskladij med porabo in možnostmi v prihodnje nujna načrtnejša uporaba družbenih sredstev tudi na račun prelaganja določenih investicij.

Ali nam primeri vestnega in odgovornega opravljanja delovnih dolžnosti, denimo v temeljnih organizacijah združenega dela tovarne Mura, Beltinka, Kmetijskega gospodarstva Rakičan in še marsikje drugje, ne pričajo dovolj zgovorno, da je možno z dobro organizacijo dela, visoko storilnostjo, izvozno usmerjenostjo in s tesnejšo povezanostjo z dobavitelji surovin, doseči nadvse ugodne rezultate gospodarjenja. To velja tudi za zmanjševanje izgube v nekaterih kolektivih murskosoboške občine, pri čemer pa morajo k sanaciji razmer v Mesni industriji prispevati tudi ostali člani v reprodukcijskem procesu proizvodnje hrane, da bi se dohodkovni odnosi v praksi čim bolj uveljavili. Tudi glede združevanja kmetov v temeljnih zadružnih organizacijah bo potrebno še veliko storiti. K odpravljanju podjetniške zaprtosti in nujnosti usmerjanja razmišljanj v vsebinsko problematiko povezovanja pa morajo prispevati tudi komunisti na področju gradbene dejavnosti.

M. Jerše

GORNJA RADGONA

PODELILI BRALNE ZNAČKE

V četrtek je bila v občini Gornja Radgona zaključna slovesnost akcije šolske mladine v branju knjig za bralno značko. Kar pet književnikov, — Ivan Minatti, Dragica Kolmanič, Branka Jurca, Vitanton Mal in Manko Golar — je obiskalo tamkajšnje osnovne šole. Akcijo mladih bralcev so zelo ugodno ocenili, jim za nagrado in priznanje podelili okrog 1500 bralnih značk in se z mladimi in njihovimi učitelji zadržali v krajšem razgovoru.

J. Kurbus

UTRINEK V MESECU ČISTOČE

BREZ-VESTNO NAD TULIPANE

Pred nedavnim nas je po telefonu poklicala Marjeta Luter iz Žižkov in nam sporočila, kako neprimeren odnos imajo nekateri posamezniki do varstva okolja. Povedala nam je, da cveti pri njih močvirski tulipan, sicer zelo redka in zaščitena rastlina. Žal je nekaterim posameznikom to kaj malo mar, saj jo neusmiljeno trgajo in iztrebljajo.

V mesecu aprilu, ko naj bi bilo varstvo okolja v središču naše pozornosti, je to primer, ki je vreden vsega obsojanja. Kaže raven kulture nakaterih občanov, ki se na vse lepo in privlačno preprosto poživljajo.

-brž-

VESTNIK

V

VSAGO

HIŠO

MALA ANBETA

Društva — zrela jedra

V Murski Soboti bi veljalo ustanoviti za določena društva neke vrste skupen servis, kjer bi zanje opravljali predvsem finančno-knjigovodske posle. Zakon o društvih iz leta 1974 je vse preveč tog, zapleten in prezahteven, posebej pri postopku registracije družbenih organizacij in društev. Po tej plati bi ga kazalo nekoliko poenostaviti in prilagoditi sedanjim razmeram.

Zdi se, da sta bili to osrednji pobudi na nedavni problemski konferenci o družbenih organizacijah in društvih v Murski Soboti — bila je v ponedeljek 30. marca — kjer so poleg tega oozorili na številne druge, zlasti finančne, kadrovske in prostorske težave. Med udeleženci problemske konference smo opravili krajšo anketo in lahko se prepričate, da so nekatera razmišljanja dokaj pretehtana in spodbudna.

LUDVIK ZELKO, Zveza telesno kulturnih organizacij Murska Sobotica: Pri naši zvezi deluje kar 121 društev, klubov in sekcij, pet pa je takih, ki so, spričo kompliciranega zakona o društvih, pri registraciji še na pol poti. Velik del bremena na področju športne aktivnosti leži na posameznikih. Poleg tega

zaradi selektivnosti upada število občanov, ki se ukvarjajo z aktivnim športom in so se primorani znajti, kakor pač vejo in znajo. V vodstvih je premalo mladega kadra. Sredstva za to dejavnost namenja občinska telesnokulturna skupnost, sicer pa jih gre največ za vrhunski šport, manj pa za rekreativne dejavnosti, kar gotovo ni ugodno. Problem je v opravljanju blagajniških poslov in pomanjkanje prostorov.

MIRA BANKO, Gasilsko društvo Dankovci: Naše društvo šteje blizu 50 aktivnih članov. Med njimi smo posebej dejavne ženske v okviru ženske gasilske desetine. Če bo le mogoče, bi radi nabavili gasilsko vozilo. Glede sredstev mislim, da bi jih morali pri občinski samoupravni interesni skupnosti za požarno varnost več namenjati za potrebe gorčičkih in manjših »pravenskih« gasilskih društev, ki imajo na voljo več denarja. No, saj prostore imamo zagotovljene, prav tako osnovno opremo in lani smo slavili 50-letnico obstoja društva in 10-letnico delovanja ženske gasilske desetine. Doslej smo sodelovali tudi na mednarodnih tekmovanjih in se vedno dokaj dobro uvrstili.

ŽIVKO PAVLOVIČ, Društvo ljudske tehnike Rogašovci: Treba je reči, da je delovanje našega društva tesno vpeto v vsakdanje delo in življenje ljudi v tem delu Pomurja. Steje okrog 160 članov, ki se ukvarjajo ne le z modelarstvom, radijskim vodenjem modelov, prometom, temveč tudi pripravljajo vse vrste predavanj za kmetijske proizvajalce. V mislih imam manjša popravila kmetijskih traktorjev, organiziranje tečajev za voznike in drugo. Skratka, rogašovsko društvo ljudske tehnike opravlja pomembno poslanstvo pri razvijanju tehnične kulture. Seveda tudi nas tarejo prostorske in finančne težave. Da smo jim bili doslej kos, gre zahvala prav vsem, posebej pa družbenopolitičnim organizacijam. In da ne pozabim — zelo dobro sodelujemo z EMOM iz Celja.

AVGUST KOREN, občinska organizacija Rdečega križa Murska Sobotica: Na področju občine imamo 33 krajevnih organizacij Rdečega križa, ki so razen Ženavej formirane na sedežih krajevnih skupnosti. Vse organizacije vključujejo 7298 odraslih članov in 10050 mlajših članov Rdečega križa.

Posebej lani se je naša humanitarna organizacija precej angažirala na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, pri vzgoji in strokovnem usposabljanju čim večjega števila delovnih ljudi in občanov za delovanje na različnih področjih: prva pomoč, nega bolnika, socialno delo, tekmovalna in podobno. Ze samo teh nekaj ugotovitev kaže, da si prizadevamo po najboljših močeh in možnostih.

MARTIN PERDIGAL, občinsko društvo invalidov: V Murski Soboti smo delovanje invalidov dobro povezali s »terenom«. Sprva smo ustanovili izvršni odbor, za tem pa kar 19 teren-skih poverjeništev, delo katerih usmerja posebna koordinacija skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami in SIS. Tako smo povezani z domala vsakim našim članom in vasjo. Veliko težav imamo s prostori, saj smo se morali dosedaj kar štirikrat seliti in tudi zdajšnji prostori ne ustrezajo. V našem društvu je dokaj razvito športno življenje, saj imamo v Murski Soboti posebno Športno društvo invalidov Sobotica, ki deluje po smernicah in napotilih republiške zveze.

BRANKO ŽUNEC, Foto: A. Abraham

Po Titovi poti

Potem ko je kurirčeva pošta prepotovala radgonsko občino, so jo v petek prevzeli pionirji osnovne šole Tišina in ji pripravili priručnik sprejem. Nato so kurirčovo torbo še isti dan ponesli po skrivnih poteh in mimo spominskih obeležij narodnoosvobodilne borbe (skozi Cankovo in Bodonce) do Grada na Goričkem, kjer so jo čuvali do ponedeljka. Nato so jo ponesli dalje pionirji osnovnih šol Rogošovci, Kuzma, Gornji Petrovci, Markovci in Salovci, danes (v torek) pa jo prenašajo kurirji šolarji iz Domanjševca, Prosenjakovca, Fokovca, Bogojine, Puc-

nec, Murske Sobotne in Bakovec. Slednji jo bodo predali učencem beltinske osemletke, ki bodo kurirčovo torbo budno čuvali do jutri, na kar jo bodo predali pionirjem osnovne šole v Odrancih.

Med potjo mladi kurirji skupaj z borci in aktivisti NOB obujajo revolucionarne tradicije iz boja jugoslovanskih narodov in narodnosti, obljublajo, da bodo hodili po Titovi poti naprej in pošiljali pozdrave predsedstvu Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tekst in foto: JOŽE GRAJ

LENDAVA

Sklepi zavezujejo

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Lendava so podrobneje obravnavali stališča in sklepe mednarodne programske konference o delovanju družbenih organizacij in društev. Konferenca je navrgla številne probleme od finančnih do prostorskih, ki bi jih bilo potrebno razreševati v krajevnih skupnostih. V naslednjem srednjeročnem obdobju naj bi zagotovili, da bi imeli v vseh krajevnih skupnostih primerne prostore za delovanje. V nekaterih krajevnih skupnostih za ureditev skupnih prostorov načrtujejo sredstva že v sedanjem srednjeročnem obdobju. Da bi bilo

delovanje družbenih organizacij in društev še bolj plodno, se bodo morale med seboj povezati, skratka med društvi je potrebno več sodelovanja. Predsedstvo občinske konference je menilo, da bodo sklepi problemske konference ugodno vplivali na nadaljnji razvoj prostovoljnega dela občanov in delovnih ljudi. Na seji pa so razpravljali še o finančnem načrtu občinske konference za letošnje leto ter spregovorili o dosedanjih pripravah na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Jani D.

ŠPORT

ROKOMET: IL. ZVEZNA LIGA ZAHOD — ČLANI

ZAMET: POLET 34:16

V II. kolu spomladanskega dela tekovanja v II. zvezni rokometni ligi so rokometaši Poleta spet ostali prazni rok. Pomurci so na Rki gostovali z oslabiljeno vrsto, kar je prispevalo k hudemu porazu. Priročnost na srečanju so dobili nekateri mlajši igralci, ki pa imajo za drugoligaška srečanja še premalo izkušenj. Strelici za Polet: Merčnik in Benko po 4, Horvat 3, Cifer in Kreft po 2 ter Makovec 1.

V naslednjem kolu bo Polet v soboto v Varaždinu gostil ekipe Mehanike.

KOŠARKA: IL. SLOVENSKA LIGA VZHOD — MOŠKI

KOVINAR: POMURJE 88:71

Košarkarji Pomurja so v Štoreh izgubili srečanje proti domačemu Kovinarju. Komačini so bili boljši nasprotnik že v prvem delu, v nadaljevanju pa so svojo prednost še povečali. Za Pomurje so bili uspešni: Sedonja 20, Marinič 17, Štinec 14, Rajbar 8, Kukel 6, Horvat 4 in Fišer 2; pri gostih je bil najboljši Mackovšek z 18 koši.

V zadnjem kolu bodo košarkarji Pomurja v soboto v Murski Soboti merili moči proti ekipi Brežice.

STRELSTVO

Ljutomer drugi, Rubin četrty

Strelska družina Ljutomer je bila organizator finala dopisne lige za mladince in mladinke. Sodelovalo je 5 ekip mladink in 8 ekip mladincev. Med mladinci je nastopila tudi ekipa Ljutomera in osvojila drugo mesto z zelo dobrim rezultatom. Med posamezniki pa je bil Ljutomerčan Rubin četrty s 362 krogi, Meznarič pa s 360 krogi osmi.

Rezultati — mladinke: 1. Celje 1043 krogov, 2. Avgust Majerič Maribor 1031 krogov in 3. Slovenske Konjice 965 krogov. Rezultati — mladinci: 1. Kovinar Store 1079 krogov, 2. Ljutomer 1074 krogov in 3. Železničar Ljubljana 1050 krogov.

R. Kapun

ODBOJKA — SLOV. LIGA

Radenci: Topolšica 1:3

V zaostali prvenstveni tekmi vzhodne skupine slovenske lige so odbojkarji Topolšice premagali Radence. Tekma je bila dokaj izenačena, vendar pa je Radenčanom zmanjkalo moči za dokončen uspeh. Radenci so nastopili v postavi: Drvarič, Puhek, Starčič, Lukač, Zamuda, Černjavič in Slak. Tekmo pa je sodil Tone Ficko iz Ljutomera.

Radenci: Savinjska 0:3

V nadaljevanju tekovanja v vzhodni skupini slovenske odbojarske lige je Savinjska premagala Radence, ki so se uspešno upirali gostom iz Braslovca samo v prvem nizu. Tekmo sta sodila Dvoršak in Ferfoljca, oba iz Maribora.

KOŠARKA — SREDNJEŠOLSKA LIGA

Najboljša Enotnost

V nadaljevanju tekovanja v srednješolski košarkarski ligi za moške so bili doseženi naslednji rezultati: GSC: KSC 42:68, ESC: E. Ljutomer 62:90, Svit: P. Gimnazija 91:73, ŠCBP: E. Ljutomer 118:123 in CPŠ: Enotnost 70:79. Med strelici vodi Refernjak (ŠCBP) s 365 koši pred Titanom (PG) 343 in Doklom (E. Lju) 300 košev.

Enotnost	14	13	1	1067:678	25
CPŠ	14	12	2	971:755	24
E. Ljutomer	12	9	3	939:782	17
KSC Rakičan	13	6	7	792:748	12
P. Gimnazija	13	6	7	843:822	12
ESC MS	14	6	8	845:917	12
Svit MS	14	5	9	914:1029	10
ŠCBP	15	5	10	1032:1245	10
GSC Radenci	14	0	14	418:945	0

KOŠARKA — SREDNJEŠOLSKA LIGA

Enotnost brez poraza

V srednješolski košarkarski ligi žensk so bili doseženi naslednji izidi: Svit: Enotnost 22:01, CPŠ: P. Gimnazija 42:31, P. Gimnazija: Svit 16:37, ESC: P. Gimnazija 58:33, Svit: CPŠ 27:47 in CPŠ: ESC 35:43. Med strelkami vodi Šiško (Enot) z 99 koši pred Korenovo (Enot) 87 in Fujsovo (Svit) 83 košev.

NAM. TENIS — E. RADGONA

Prvo mesto Partizanu

Končano je bilo tekovanje v občinski rekreacijski ligi Goraja Radgona v namiznem tenisu, kjer je sodelovalo sedem ekip. Prvo mesto je osvojila prva ekipa Partizana brez poraza, vendar je tekmo-

Enotnost	5	5	0	431:32	10
ESC MS	6	5	1	293:284	10
CPŠ MS	6	3	3	190:254	6
Svit MS	7	1	6	174:375	2
P. Gimnazija	6	1	5	140:233	1

F. Š.

LENDAVA: MURA 1:0

Pomurski nogometni derbi, ki je na igrišču v Lendavi pritegnil lepo število gledalcev, se je končal z zmago domačinov. Srečanje ni bilo zanimivo. Edini gol na tekmi je dosegel Banotai nekaj minut pred koncem tekme. Sodil je Kranjc iz Maribora.

Nogometno moštvo Piramida, ki tekmuje v drugi občinski nogometni ligi Lendava.

Za bralno značko

Na vseh osemletkah v soboški občini so v petek pripravili priložnostne proslave, na katerih so učencem podelili bronaste, srebrne in zlate Kranjčeve bralno značke; tisti, ki so tekmovali drugič, pa so prejeli Prežihovo bralno značko.

Knjiga ima še posebej na mladega človeka velik vpliv. Pomembno je seveda, da bere dobro knjigo. In to je osnovni namen tekovanja za bralno značko, s katerim zveza prijateljev mladine skupaj z mentorji na osnovnih šolah spodbuja učence k branju leposlovnih del slovenskih in ostalih jugoslovanskih literarnih ustvarjalcev.

V letošnjem tekovanju za bralno značko je v soboški občini sodelovalo blizu 4.500 učencev, do junija pa se jim bo pridružilo še okrog 500 bralcev za cicibanovo značko.

Mlade bralce so v petek obiskali tudi Branka Jurca, Pavla Rovana, Nada Gaborovič, Vitan Mal, Ivan Minati, Ferdo Godina, Janez Svajncer, Franc Forstnerič in Miroslav Slana. Tako so se lahko učenci neposredno pogovarjali z našimi pesniki in pisatelji, ki so jim povedali mnogo zanimivega in jih še bolj navdušili za branje.

J. G.

Sindikati o gospodarjenju

Z lanskoletnim poslovanjem je gospodarstvo murskosoboške občine doseglo višjo rast celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka, družbenega proizvoda pa tudi porabljenih sredstev, kar je manj razveseljiv podatek, števila zaposlenih in povprečnega osebnega osebnega dohodka v primerjavi s povprečjem v SR Sloveniji. Prav tako so se spodbudno povečala lastna sredstva organizacij združenega dela za reprodukcijo, in sicer skoraj za 55 odstotkov, kar je prispevalo k izboljšanju likvidnosti, saj je občinsko gospodarstvo razpolagalo s 44 odstotkov več sredstev kot leto poprej. V enakem obdobju se je zadolženost gospodarstva povečala pri dolgoročnih kreditih za 24 odstotkov, pri kratko-

ročnih kreditih pa celo za 68 odstotkov, kar kaže, da tudi inflacijska gibanja zahtevajo vedno več bančnih virov za naložbe itd. Sorazmerno večji je v murskosoboškem gospodarstvu tudi delež nepokritih tekočih izgub, če jih primerjamo s slovenskim povprečjem. Ob tem pa velja omeniti, da izvoz v lanskem letu pokriva okrog 190 odstotkov uvoza, pri čemer so se zlasti izkazale Mura, Mesna industrija ABC Pomurka, TOZD Beltinška in TOZD Pletilstvo.

Na teh nekaj osnovnih ugotovitvah so opozorili razpravljalci na seji občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti, ko so obravnavali rezultate gospodarjenja po zaključnih računih organizacij združenega dela na področju go-

spodarstva v letu 1980. Istočasno je potekala v osnovnih organizacijah zveze sindikatov široka razprava o gospodarjenju, ki jo je spodbudil občinski svet. Ta aktivnost ni prenehala vse prejšnje mesece, saj so se povsod pripravljali tudi na sprejemanje ustreznih planskih dokumentov. Vendar pa s to aktivnostjo, kot so omenili, ne morejo biti povsem zadovoljni, ker so hoteli marsikje razvednotiti vlogo sindikalnih skupin pri obravnavanju zaključnih računov. Zaradi zamujanja rokov je bilo nemogoče izdelati natančnejšo oceno o gospodarjenju v določenih organizacijah, še posebej v dislociranih enotah.

M. Jerše

TEKMOVANJA O SLO IN DS

Na zadnji seji koordinacijskega odbora za izvedbo tekovanja mladine s področja SLO in DS pri občinski konferenci SZDL v Murski Soboti so se pogovarjali o organizaciji tekovanja. Dogovorili so se, da bo občinsko tekovanje osnovnih šol soboške občine 9. maja ob 8.00 uri pri Lapovskem mlinu. Predhodno pa bodo izvedli tekovanja po osnovnih šolah, kjer bodo sodelovali vsi razredi. Na občinskem tekovanju pa

bosta iz vsake osnovne šole nastopili po dve ekipi, skupno jih bo nekaj čez 30. Ekipa bo štela po 5 članov obeh spolov. Regijsko tekovanje pa bo 20. maja v Mačkovicah.

Namen tovrstnih tekovanj, ki so bila prvič izvedena v šolskem letu 1978/79 ob 30-letnici vzgoje mladine za splošni ljudski odpor, je vgraditi ljudsko obrambo in družbeno samozavest kot stalno obliko dela za mladino v

vzgojnoizobraževalnem programu osnovnih šol in šol usmerjenega izobraževanja. Tako tekovanja so lahko učinkovita in priljubljena oblika v interesnih dejavnostih, zato bodo sestavni del aktivnosti obrambnih in drugih krožkov v okviru šole. Razredna, šolska in občinska tekovanja s področja LO in DS so redni sestavni del vzgojnoizobraževalnega dela. Območna tekovanja pa naj spodbujajo k boljšemu in bolj domiselnemu delovanju. Tekovanja so v okviru šole, lahko pa so tudi v okviru krajevne skupnosti. Letos so dogovorjene teme: narodna zaščita, protioklepna obramba, protidesantna obramba in protizračna obramba. Obvezni program pa vsebuje orientacijski pohod, prvo pomoč in streljanje z zračno puško, tekovanja šol usmerjenega izobraževanja pa tudi streljanje z vojaško puško.

F. M.

PROMETNO TEKOVANJE ŠOLARJEV

Vsa prva mesta Beltinčanom

V soboto je bilo v Beltinčih občinsko tekovanje „Kaj več o prometu“ in srečanje mladih

prometnikov, ki ga je pripravil občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Murska Sobotna. Na obeh tekovanjih je sodelovalo 24 ekip ali 88 posameznikov iz osnovnih šol soboške občine. Žal pa se tekovanja niso udeležile nekatere večje šole kot sta I. in II. osnovna šola iz Murske Sobotne ter Tišina, kar vsekakor ni spodbudno.

Na tekovanju so imeli največ uspeha učenci iz osnovne šole Beltinč, ki so osvojili vsa prva mesta. To pa hkrati pomeni, da na beltinški šoli posevčajo prometni vzgoji posebno skrb. Sicer pa je tekovanje pokazalo, da so učenci slabši v teoriji in dokaj dobri prometniki. Soboško občino bosta na republiškem tekovanju zastopala ekipa Beltinčec in pa kot posameznik Zdenko Maučec.

Rezultati — Kaj več o prometu — mlajši pionirji: 1. Beltinč 149 kazenskih točk, 2. Grad 551, 3. Bogojina 565, 4. OŠ Edvarda Kardelja M. Sobotna 659 in 5. Rogošovci 716 kazenskih točk. Starejši pionirji: 1. Beltinč 55 kazenskih točk, 2. Grad 302, 3. OŠ E. Kardelja M. Sobotna 317, 4. Bogojina 390, 5. Puconci 417 kazenskih točk. Posamezno: 1. Zdenko Mazbec, 2. Janez Tratnjek, oba OŠ Beltinč brez kazenskih točk, 3. Stanko Bakan, 4. Franc Smodiš, oba Beltinč s po 5 kazenskimi točkami.

Rezultati — Srečanje mladih prometnikov: 1. OŠ Beltinč II. 161 točk, 2. OŠ Beltinč I. 159 točk, 3. OŠ Edvarda Kardelja M. Sobotna 147, 4. OŠ Grad 147, 5—6. OŠ Grad II. in OŠ E. Kardelja M. S. po 145 točk.

F. Maučec

Inovacijski dejavnosti

Občinski sindikalni svet v Ljutomeru je v okviru leta inovatorstva organiziral predavanje na temo Inovacijska dejavnost v TOZD in OZD. Gost in predavatelj je bil priznan strokovnjak na področju inovacijske dejavnosti dr. Gabriel Devetak iz Nove Gorice.

Predavanja so se udeležili delavci inovatorji in vodje TOZD. Namen predavanja je bil prikaz učinka inovacij in inventivne dejavnosti na poslovni učinek. Dejstvo je, da s spremembami v tehnologiji proizvodnje in samega procesa dela lahko dosežemo pozitivne učinke pri ustvarja-

nju dohodka posamezne delovne organizacije. Največkrat pa se vodstvene strukture tega premalo zavedajo, zato inventivna dejavnost pri nas še ni tako razvita in priznana, kot bi morala biti. Pomembno vlogo igrajo tudi načini povezovanja tehničnih inovacij v TOZD, saj že ena novost lahko sproži celoten proces uvajanja novosti v celotni proizvodnji.

Tovariš Devetak je v predavanju posebno pozornost posvetil spodbujanju, razvijanju in izkoriščanju tehničnih inovacij. Omembe vredna je ideja predavatelja, da že v razpisih delovnih mest za

vodilne organe delovnih organizacij mora biti tudi zahteva, da bodoči vodilni delavec mora spodbujati in razvijati inventivno dejavnost v svoji delovni organizaciji. Ta predlog ponekod že uvajajo.

D. L.

POSLEDICE POMANJKANJA MINERALNIH GNOJIL NA TRZIŠČU

Manj gnojil po hektarju

Sezona kmetijskih del se je takorekoč že začela, vendar pa se pomurski kmetijci pri tem srečujejo z nekaterimi težavami. Največja med njimi je gotovo pomanjkanje umetnih gnojil, ki povzročajo zlasti med kmeti precej nejevolje in hude krvi. O tej problematiki so spregovorili tudi nekateri delegati na zadnji seji skupščine občine Murska Sobotna, da bi dobili informacijo o dejanskem stanju, pa smo obiskali KZ Panonka, kjer so nam povedali, da so težave pri oskrbi z mineralnimi gnojili zares prisotne.

Kmetijska zadruga Panonka v Murski Soboti naj bi po razdelilniku za leto 1981 dobila 14 tisoč ton mineralnih gnojil, do konca marca pa je bilo izdobljenih 4.150 ton gnojil. Skupne količine naj bi sicer zadostovale za potrebe zasebnega sektorja v občini, vendar pa so težave v tem, ker dobivajo gnojila sukcesivno (vsak mesec enake količine). Pomanjkanje je v tem času še toliko bolj občutno, ker je pred vrati spomladanska setev, do-

gnojiti pa je bilo potrebno tudi jesenske posevke.

Zlasti pereče je pomanjkanje kompleksnih (NPK) gnojil, najbolj pa ga čutijo tisti kmetovalci, ki tovrstnih gnojil tudi ob jesenski setvi niso imeli na voljo. V kmetijski zadrugi pa pravijo, da je dovolj dušičnih gnojil (KAN in UREA) za dognojevanje, saj je od vseh dobavljenih količin 60 odstotkov tovrstnih gnojil. Bo pa nekoliko več težav s kompleksnimi gnojili ob spomladanski setvi, zato kmetovalcem priporočajo, da nekoliko zmanjšujejo količine NPK gnojil po hektarju. Kmetijski strokovnjaki pravijo, da na tistih površinah, ki so bile prejšnja leta redno gnojene, zmanjšane količine ne bodo bistveno vplivale na pridelek. Od 8 tisoč ton NPK gnojil, ki naj bi jih dobili po razdelilniku, bi v Panonki najraje rabili 6 tisoč ton, do konca marca pa so prejeli le 1.700 ton teh gnojil.

Da bi gnojila dobilo kar največ kooperantov, so v kmetijski zadrugi sklenili, da dobijo kmetje lahko le 300 kg

po hektarju, pa tudi naenkrat lahko v skladišču dvignejo le 300 kg gnojil. Takšna odločitev sicer povzroča nejevoljo med posamezniki, saj morajo po gnojila večkrat, vendar je potrebna strpnost, saj sicer ne bi mogli oskrbeti vseh kooperantov, vsaj z minimalnimi količinami. V zadrugi pa so prav tako tudi sklenili, da lahko dobijo gnojila le tisti kmetje, ki imajo sklenjene kooperantske pogodbe, kmetom, ki svoje tržne viške prodajajo drugim organizacijam, pa naj gnojila zagotovijo te organizacije.

Na vprašanje, kako je z oskrbo z zaščitnimi sredstvi, so nam v Panonki povedali, da večjih težav pri tem ne bo. Pri herbicidnih pomanjkanja ne bi smelo biti, so pa težave s pakiranjem, ker ni dovolj posode. Kasni predvsem dobava žitnih herbicidov, pri sladkorni pesi težav ne bo, večje težave pa bodo s fungicidi. Zlasti bodo primanjkovala nekatera škropliva za vinograde in sadovnjake.

L. Kovač

KAJ PRINAŠA ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA?

KAJ PRINAŠA ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA?

S 1. majem 1981 bo začel veljati zvezni zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa, zato vas želimo seznaniti z nekaterimi njegovimi določili. Gre za zakon, ki ureja: temeljne pogoje, ki jim morajo ustrezati javne ceste; temeljna pravila cestnega prometa; sistem prometnih znakov; temeljne pogoje za pridobitev pravice za vožnjo motornih vozil; določila o pogojih, ki jim morajo ustrezati vozila v prometu... Seveda v tem omejenem prostoru ene časopisne strani ne bo moč zajeti vseh določil, kajti zakon je zelo obsežen; obsega kar 228 členov in je objavljen v Uradnem listu SFRJ številka 63 z dne 7. novembra 1980. V našem zapisu bomo opozorili le na nekatera, po našem mnenju najpomembnejša določila.

KAJ JE CESTA

Zvezni zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa opredeljuje cesto kot javno površino, na kateri se odvija promet. Javna cesta je površina, ki ima splošen pomen za promet, ki jo sme vsakdo prosto uporabljati. Avtomobilska cesta je cesta, ki je posebej zgrajena in namenjena izključno za promet motornih vozil in ki ima dva fizično ločena vozna pasova... Mednarodna cesta je tista, ki je z mednarodnim aktom uvrščena v mednarodno cestno omrežje. Magistralna cesta (imajo jo tudi v Pomurju) je javna cesta, ki veže glavna mesta ali pomembnejša gospodarska območja republik ali avtonomnih pokrajin. Regionalna cesta je po določilih zakona o temeljnih varnostih cestnega prometa javna cesta, ki veže gospodarska območja posamezne republike ali avtonomne pokrajine, ali cesta, ki je posebnega pomena za republiko ali avtonomno pokrajino. Lokalna cesta pa je javna cesta, ki veže naselja v občini ali ki ima pomen za promet v občini. Imamo tudi nekategorizirane ceste. To so površine, ki se uporabljajo za promet na katerikoli podlagi in ki so dostopne več različnim uporabnikom (črške, poljske, gozdne poti, ceste na nasipih za obrambo pred poplavi itd.). Poznamo tudi kolovozne poti. To je cesta brez zgrajenega in utrjenega vozišča, četudi je na javno cesto priključena z utrjenim voziščem.

S KAKŠNO HITROSTJO SMEMO VOZITI?

Voznik mora hitrost vožnje prilagoditi lastnostim in stanju ceste, vidljivosti, vremenskim razmeram, stanju vozila in tovora, gostoti prometa in drugim prometnim razmeram, tako da lahko vozilo pravočasno ustavi pred vsako oviro, ki jo je v danih razmerah mogoče pričakovati. Voznik ne sme zmanjšati hitrosti vožnje toliko, da bi njegovo vozilo oviralo normalen promet. Na cesti v naselju voznik ne sme voziti z večjo hitrostjo kot 60 kilometrov na uro, oziroma z večjo kot jo dovoljuje postavljeni prometni znak za vse naselje ali njegov del. Če pa prometno-tehnični elementi dopuščajo, sme biti s prometnim znakom dovoljena vožnja skozi naselje tudi z večjo hitrostjo od 60 kilometrov na uro. Na cestah zunaj naselja voznik ne sme voziti z večjo hitrostjo:

1. od 120 kilometrov na uro na avtomobilskih cestah;
2. od 100 kilometrov na uro na cestah, ki so rezervirane za motorna vozila;
3. od 80 kilometrov na uro na drugih cestah.

Posebej velja opozoriti na spremembo, ki jo vsebuje novi zakon, in sicer v tem, da veljajo omejitve tudi pri vožnji po avtomobilski cesti za tovornjake, avtobuse in druga vozila, kar dosedanja zakon ni omejeval. V zvezi z največjo dovoljeno hitrostjo vožnje so na novo postavljene sankcije za prekrške, ki so razvrščeni v štiri kategorije, s čimer je doseženo selektivno kaznovanje, pač glede na stopnjo nevarnosti. Tako je za prekoračeno hitrost do 10 kilometrov zunaj naselja določena kazen 100 dinarjev, v naselju pa 200 dinarjev; za prekoračeno hitrost od 10 do 30 kilometrov zunaj naselja bo treba plačati 200 dinarjev kazni, če pa je prekršek v enaki težini storjen v naselju pa bo kazen znašala 500 dinarjev; za prekoračeno hitrost od 30 do 50 kilometrov zunaj naselja je kazen 500 dinarjev, v naselju pa od 500 do 3.000 dinarjev; huda pa je kazen, če boste zunaj naselja dovoljeno hitrost presegli z več kot 50 kilometri, saj bo v takem primeru treba odšteti od 500 do 3.000 dinarjev kazni; če pa bo prekršek storjen na cesti v naselju, pa znaša kazen od 800 do 4.000 dinarjev.

JE MOGOČE IZREČI TUDI ZAPOR?

Zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa določa, da je moč voznika, ki vozi na cesti v naselju s hitrostjo, ki je za več kot 50 kilometrov na uro večja od dovoljene hitrosti, kaznovati ne le denarno (od 800 do 4.000 dinarjev), ampak tudi s kaznijo zaporom do 60 dni. V takem primeru je tudi obvezen izrek varstvenega ukrepa prepovedi vožnje motornega vozila od 3 mesecev do enega leta. Prav tako je moč izreči kazen zaporom do 30 dni zoper kršilca, ki vozi po cesti v naselju s hitrostjo, ki je več kot 30 do 50 kilometrov večja od dovoljene, oziroma zoper voznika, ki vozi na cesti zunaj naselja s hitrostjo, ki je več kot 50 kilometrov večja od dovoljene hitrosti. Kazen za prekrške, storjene s prehitro vožnjo, pa je lahko tudi višja če je bila s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda.

Ne le zaradi storitve prekrška prekoračene hitrosti, ampak tudi zaradi storitve drugih prekrškov lahko sodnik izreče namesto denarne zaporne kazni. Nekaj primerov! Z denarno kaznijo od 800 do 4.000 dinarjev ali z zapornom do 60 dni je moč kaznovati voznika, ki ne ustavi svojega vozila, kadar je vozilo, v katerem se prevažajo otroci, ustavljeno na cestišču, dokler otroci vstopajo ali izstopajo iz njega. Kazen zaporom se lahko izreče tudi vozniku, ki ne pušča mimo vozil, kot to določa 50. člen zakona. Poglejmo nekaj teh določil! Voznik, ki zavija na križišču z vozilom na levo, mora pustiti mimo vozila, ki prihajajo iz nasprotne smeri in na križišču ne spreminjajo svoje smeri ali zavijajo na desno, razen, če ni s postavljenim prometnim znakom drugače določeno. Voznik, ki prihaja s stranske ceste z vozilom na cesto, za katero je s prometnim znakom označeno, da ima prednost, mora pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po tej cesti. Še en primer: voznik, ki pri zavijanju z vozilom seka kolesarsko stezo, mora pustiti mimo vozila, ki vozijo po kolesarski stezi... Zaporno kazen je moč izreči tudi vozniku, ki ne ustavi vozila, kadar na semaforu zagori rdeča luč...

Pregled kršitev, zoper katere je lahko izrečena denarna ali zaporna kazen, bi bil preobširen, zato naj opozorimo, da si več o tem lahko preberete v 208. in 209. členu.

KDO LAHKO POSTANE VOZNIK?

Pravico, da vozi motorno vozilo, pridobi, kdor izpolnjuje te pogoje:

1. kdor je duševno in telesno zmožen voziti motorno vozilo;
2. kdor je dopolnil starost 18 let;
3. kdor je napravil voziški izpit za vožnjo motornih vozil posamezne kategorije;
4. komur z odločbo pristojnega organa ni prepovedano voziti motornega vozila.

Starostna doba 18 let pa ni povsem „zabetonirana“, saj 157. člen zakona o temeljnih varnostih cestnega prometa določa, da lahko pridobi voziško dovoljenje tudi tisti, ki je dopolnil 16 let starosti, vendar samo za vožnjo motornega kolesa z motorjem, katerega prostornina ne presega 125 kubičnih centimetrov. Po novem zakonu lahko pridobi pravico, da vozi motorno vozilo „D“ kategorije (motorna vozila za prevoz oseb, ki imajo poleg sedeža voznika več kot osem sedežev), voznik, ki ima pravico voziti motorna vozila „C“ kategorije (v to kategorijo spadajo motorna vozila za prevoz tovora, pri katerih največja dovoljena teža presega 3.500 kilogramov). Za to pa sta določena dva pogoja: da je vozil motorna vozila „C“ kategorije najmanj dve leti, oziroma, da je vozil motorna vozila „B“ in „C“ kategorije skupaj najmanj tri leta.

Voziško dovoljenje po določilih novega zakona velja 10 let. Osebe, ki so starejše kot 65 let, bodo v prihodnje dobivale voziško dovoljenje z veljavnostjo treh let. Kjer gre za zdravstvene razloge predvideva zakon tako imenovane kontrolne zdravstvene preglede. Tak pregled lahko zahteva organ, ki je pristojen za nadzorstvo nad cestnim prometom, javno tožilstvo, sodišče, sodnik za prekrške, organizacije združenega dela in druge organizacije, v katerih je voznik zaposlen kot voznik, če utemeljeno sumi, da iz zdravstvenih razlogov ni več zmožen zanesljivo voziti motornega vozila. Kazen zoper voznika, ki vozi v cestnem prometu motorno vozilo, preden pridobi pravico, da vozi motorno vozilo (opravi izpit), pa znaša od 800 do 4.000 dinarjev ali zaporom do 60 dni. Če pa je bila s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, je storilec kaznovan z denarno kaznijo od 1.000 do 5.000 dinarjev ali z zapornom od 30 do 60 dni.

ANALIZA KRVI – KDAJ?

Zakon vsebuje novo določbo, ki obvezuje voznika, da se mora podrežati zahtevi za preizkus oziroma napotitev na strokovni pregled, da se preveri, ali ima v organizmu kaj alkohola ali kaže znake alkoholnih motenj oziroma ali je pod vplivom mamil ali psihoaktivnih zdravil. Analiza krvi in urina se opravi pri vozniku, ki zanika, da je pod učinkom alkohola, ko je bil alkohol v njegovem organizmu ugotovljen z ustreznimi sredstvi ali aparati, s pogojem, da zaradi tega ne nastanejo škodljive posledice za njegovo zdravje. Zoper voznika, ki neče opraviti preizkusa z ustreznimi sredstvi in aparati ali noče na strokovni pregled, da bi se preverilo, ali ima kaj alkohola v organizmu, oziroma kaže znake alkoholnih motenj, je pod vplivom mamil ali psihoaktivnih zdravil, je predpisana kazen od 800 do 4.000 dinarjev ali zaporna kazen do 60 dni. Če pa je bila s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 1.000 do 5.000 dinarjev ali z zapornom od 30 do 60 dni.

Primerjava predpisov, ki urejajo vprašanje alkohola v prometu, pove, da je zakonodajalec obdržal predpis o dovoljeni stopnji 0,5 promila alkohola v krvi, kar pa je že skrajna meja, nad katero velja, da je voznik pod učinkom alkohola. Pač pa je novo oziroma spremenjeno določilo, ki zahteva od določene kategorije voznikov popolno treznost v prometu. Tako ne sme uživati alkoholnih pijač in ne začetni vožnje, če ima v organizmu kaj alkohola ali če kaže znake alkoholnih motenj:

1. voznik motornega vozila kategorije „C“ ali „D“, dokler vozi vozilo te kategorije;
2. voznik vozila, s katerim se opravlja javni prevoz, dokler opravlja s tem vozilom javni prevoz;
3. poklicni voznik, dokler vozi vozilo, s katerim opravlja svoj poklic.

ODVZEM VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

Poglavje posebnih varnostnih ukrepov vsebuje med drugim tudi novosti, ki se nanašajo na začasni odvzem voziškega dovoljenja in izključitev voznika iz prometa. Tako mora pooblaščenca oseba ukrepati vselej, ko ugotovi:

- 1.) da je voznik pri vožnji ali poskusu vožnje z vozilom očitno v takem duševnem in telesnem stanju, da ni zmožen zanesljivo voziti (utrujenost, bolezen, učinke zdravil, mamil in podobno);
- 2.) da poklicni voznik vozi ali poskuša voziti, ko ima v organizmu kaj alkohola ali kaže znake alkoholnih motenj. Enak ukrep velja tudi za voznike, ki so prekoračili dovoljeno zgornjo mejo koncentracije alkohola v krvi 0,5 promila.
- 3.) da je voznik avtobusa ali tovornega motornega vozila oziroma voznika skupine vozil vozil z največjo težo nad 3.500 kilogramov vozil:
  - brez presledka na vožnji več kot 5 ur,
  - oziroma v času 24 ur več kot 8 ur.Pooblaščenca oseba enako ukrepa zoper voznika avtobusa, tovornega motornega vozila ali skupine vozil z najvišjo dovoljeno težo na 20 ton, ki prevozi v času 24 ur:
  - več kot 500 kilometrov, oziroma
  - vozi več kot 8 ur.
- 4.) Voznik je izključen iz prometa, če noče opraviti preizkusa oziroma noče na strokovni pregled, da se preveri, ali ima v organizmu kaj alkohola ali kaže znake alkoholnih motenj oziroma ali je pod učinkom mamil ali psihoaktivnih zdravil.

To so torej razlogi, zaradi katerih se morajo vozniki, za katere obstaja sum, da nimajo več zadostnih sposobnosti za varno vožnjo, posloviti od voziškega dovoljenja za 24 ur.

Iz prometa pa je moč izločiti tudi vozila zaradi tehničnih hib, nepravilno naloženega ali nezadostno zavarovanega tovora ter zaradi prekoračitve dovoljene teže, oziroma če vozilo brez dovoljenja vozi tovor z dimenzijami, ki presegajo največje dovoljene mere.

KAKŠEN ODNOS DO PEŠCEV?

Voznik motornega vozila je dolžan paziti na pešce, ki so na vozišču ali stopajo nanj. Ko se približuje zaznamovanemu prehodu za pešce, mora voznik voziti posebno previdno in s tolikšno hitrostjo, da lahko ustavi vozilo pred prehodom, če je to potrebno. Eno izmed določil novega zakona je namenjeno tudi varnosti slepih oseb v prometu. Slepe osebe ali osebe, ki imajo močno prizadeto ostrino vida, kadar so samostojno udeležene v prometu, morajo imeti kot razpoznavno znamenje belo palico.

32. člen novega zveznega zakona o temeljnih varnostih v cestnem prometu posebej določa prometni režim, kadar voznik pelje za vozilom, v katerem se prevažajo otroci. Pa ne samo on, ampak tudi voznik, ki pelje nasproti takemu vozilu na cesti z dvema prometnima pasovoma, mora ustaviti svoje vozilo, kadar je vozilo, v katerem se prevažajo otroci, ustavljeno na cestišču, dokler otroci vstopajo vanj oziroma izstopajo iz njega. Vozilo za prevoz otrok mora biti označeno s posebnim znakom.

Zanimive so tudi določbe v določilih o prometni varnosti na postajališčih vozil za javni prevoz potnikov. Zanesljivo se boste strinjali z ugotovitvijo, da so postajališča zelo nevarne prometne

točke, zato zahteva določilo v zakonu, da so vozniki posebno previdni, ko vozijo mimo vozil javnega prometa, ko se ustavljajo oziroma stojijo na postajališču. Vozniki morajo namreč mimo zmanjšano hitrostjo, tako da ne ogrožajo potnikov, ki vstopajo ali izstopajo iz vozila. Kdor ne bo upošteval tega določila, bo kaznovan z denarno kaznijo od 500 do 3.000 dinarjev ali z zapornom do 30 dni. Če pa je z omenjenim prekrškom povzročil nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali pa celo prometno nesrečo, bo kaznovan z denarno kaznijo od 800 do 4.000 dinarjev ali z zapornom do 60 dni. Takemu vozniku se lahko izreče varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za čas od 30 dni do 6 mesecev.

Seveda pa zakonodajalec ni pozabil tudi na pešce. Z denarno kaznijo 100 dinarjev bo kaznovan pešec takoj na mestu, če ne gre čez cesto pazljivo in po najkrajši poti, oziroma če se, preden stopi na vozišče, ne prepriča, da to lahko varno stori. Enako bo kaznovan pešec, ki pri prehodu čez vozišče na mestu, na katerem je zaznamovan prehod za pešce, ovira promet vozila.

OTROCI NA PREDNJEM SEDEŽU?

V splošnih določilih zakona o temeljnih varnostih cestnega prometa smo zasledili novo določilo, ki obravnava vožnjo otrok na prednjem sedežu v osebnem avtomobilu. Določilo se glasi: V osebnem avtomobilu se na prednjem sedežu poleg voznika ne sme voziti otrok ki je star manj kot 12 let. Starostna meja, ki je bila z republikanskim pravilnikom določena na 10 let, se je z zveznim zakonom pomaknila na 12 let. Tak premik pa ni nastal brez utemeljenih razlogov, saj številne prometne nezgode opozarjajo, da je za varno obnašanje na prednjem sedežu potrebna določena starost. Temu ukrepu naj zlasti prisluhnejo očete in matere, ki so najbolj številni prevozniki otrok na prednjem sedežu. Kdor se bo ravnal v nasprotju s tem določilom in bo torej na prednjem sedežu vozil otroke, ki še niso dopolnili 12 let, bo kaznovan z mandatno kaznijo 100 dinarjev. Če pa je bila s prekrškom povzročena neposredna nevarnost ali prometna nezgoda, je zagrožena denarna kazen od 200 do 500 dinarjev.

Prav tako ni dovoljeno na prednjem sedežu poleg voznika voziti osebe, ki je očitno pod učinkom alkohola. Vinjeni sopotnik namreč ovira voznika pri vožnji, ker se rad nanj naslanja. Če pa ni privezan z varnostnim pasom, pa je nevarno, da na ovinku ali pri hitrem zavijanju ali zaviranju omahne naprej ali v levo oziroma desno in se tako onesreči.

Opozarjamo tudi na nekaj že veljavno pomembno določilo, ki se je spet vrnilo v zakon o varnosti cestnega prometa. To je pravica prednostnega vključevanja v promet vozil na javni mestni prevoz potnikov ali posebno zaznamovanih vozil za prevoz otrok, kadar ta vozila zapuščajo postajališča, ki je zunaj cestišča oziroma z razširjenega prometnega pasu, ki je namenjen za postajališče. Poudarimo naj, da velja ta prednostna pravica le za vozila za javni MESTNI prevoz potnikov v naselju, ne pa za avtobuse primestnega ali medkrajevnega potniškega oziroma turističnega prometa. Namen takega reda je, da se na avtobusnih postajališčih mestnega prometa omogoči hitrejša vključitev v promet, da tako potniki čimprej prispejo do željenega kraja. Seveda so vozniki mestnega prometa dolžni s smernim kazalcem naznaniti svojo namero in se vključiti v promet tako, da ne ogrožajo drugih udeležencev v prometu.

KAKO PA JE Z VARNOSTNIM PASOM?

Izrazito preventivno varnostni namen, tako za avtomobiliste kot za motoriste, imata določila o obvezni uporabi varnostnega pasu in čelade. Zakon določa, da voznik in oseba, ki se vozi v motornem vozilu, ki ima vgrajene varnostne pasove, morata biti privezana z njimi, dokler vozi vozilo v prometu na javni cesti. Po formulaciji tega določila sklepamo, da ne gre samo za uporabo varnostnega pasu v osebnem avtomobilu, ampak motornem vozilu, ki ima vgrajene varnostne pasove. To pomeni, da jih je potrebno uporabiti v vsakem motornem vozilu, seveda, če so vgrajeni. Zoper voznika in osebo v motornem vozilu, ki se med vožnjo z motornim vozilom na cestah ne privežeta z varnostnimi pasovi, je zagrožena kazen 100 dinarjev na kraju samem, vendar se bo izrekala šele po 1. januarju 1985. leta. Torej kar dovolj dolga doba za privajanje na novo obveznost, ki je že sedaj ne bi smeli zanemarjati, saj varnostni pas rešuje življenja.

95. člen pa določa obveznost nošenja čelade. V členu je dobesedno rečeno: Voznik motornega kolesa in oseba, ki se vozi njim na motornem kolesu, morata imeti med vožnjo na cesti na glavi varnostno čelado. Določbo o obvezni zaščiti z varnostno čelado vsebuje tudi prejšnji zakon, vendar predpisuje uporabo pri vožnji na cestah zunaj naselja. Novi zakon je pri tem doslednejši in je torej uporaba varnostne čelade obvezna pri vsaki vožnji na cesti, ne glede na to, ali vozi v naselju ali zunaj njega. Kršilci bodo kaznovani z mandatno kaznijo v znesku 200 dinarjev.

V novem zakonu je tudi opredeljena beseda „kolona“. Kolona je vrsta vozil, ki so se ustavila na cesti ali se premikajo po istem prometnem pasu v isti smeri, pri čemer sta hitrost premikanja vozil in ravnanje voznikov medsebojno pogojena, namreč da med ta vozila ne more brez oviranja zapeljati drugo vozilo. Prehitvanje kolone ali vožnja mimo nje se strogo kaznuje. Zakon predvideva najvišjo kazni, ki znaša od 800 do 4.000 dinarjev ali zaporno kazen do 60 dni. Sodnik lahko izreče tudi varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila od treh mesecev do enega leta.

KAKO OB VOZILIH S SPREMSTVOM?

Nova določba o vozilih s prednostjo določa, da imajo taka vozila prednost pred vsemi drugimi, razen pred vozili s spremstvom in tistimi, ki vozijo na križišču, na katerem je urejen promet s svetlobnimi prometnimi znaki ali znaki, ki jih daje pooblaščenca oseba.

Zanimive novosti in spremembe v novem zakonu srečamo tudi v poglavju, ki obravnava uporabo luči na vozilu v prometu. Kot prvo zanimivost naj omenimo, da zakon ne predvideva na vozilu na motorni pogon, na kolesu in na vprežnem vozilu luči za osvetljevanje ceste rumene barve, ampak le bele luči. Naslednja novost je predpis, ki določa, da morajo imeti kolesa poleg rdečega odsevnika tudi rdečo luč na zadnjem blatniku. Motoristi bodo morali voziti s prižganimi zasenčenimi lučmi za osvetljevanje ceste tudi podnevi, ko bodo vozili po cestah zunaj naseljenih krajev. Tudi ni več dovoljena vožnja z motornimi vozili, ki imajo prižgane le pozicijske luči, ampak morajo imeti vozila ponoči kot tudi podnevi ob zmanjšani vidljivosti med vožnjo prižgane najmanj luči za osvetljevanje ceste. Luči za megljo smejo biti na sprednji strani vozila bele ali rumene barve, na zadnji strani pa morajo biti rdeče barve. Zoper vse, ki ne bodo upoštevali teh določil, so predpisane ustrezne kazni.

Ne nazadnje še pogledimo 192. člen, ki obvezuje k tehničnim pregledom motornih in priklopnih vozil. Ti pregledi se morajo opraviti letno enkrat. Pri tehničnem pregledu ugotavljajo, ali ima motorno ali priklopno vozilo predpisane naprave, zlasti naprave za upravljanje, naprave za ustavljanje, dajanje svetlobnih znakov, osvetljevanje ceste in vozila, izpuščanje zgorelih plinov in ali so te naprave brezhibne, kot tudi, ali izpolnjuje še druge predpisane pogoje, da bi smelo biti v prometu.

Prilagodil: ŠTEFAN SOBOČAN

Nočni pogled na New York je enkratno, pločniki pa se zvečer hitro spraznjajo in kaj je temu vzrok? Kriminal! Da, že med vožnjo do hotela, nas je vodič opomnil, da se je poleg bogastva, tod razbohotila mafija in nepridipravi te mimogrede olajšajo za denarico ali potni list. Predvsem naš jim diši, ker se z njim odpre možnost popotovanj po širnem svetu brez vize.

Vodič nam je svetoval naj pustimo denar in potne liste v sefih v recepciji hotela, ključke sob pa da naj nosimo vedno s seboj, ker da receptorjem pogosto vzamejo ključke nepoklicani gostje in si potem v sobah kaj za vedno sposodijo.

Z ne preveč prijetnimi občutki, smo se pripeljali pred hotel Empire, ki domuje na Broadwayu, tik Metropolitan opere oziroma Lincolnovega kulturnega središča. Kakih osemdeset let je staro poslopje hotela. Preproste, vendar dovolj udobne sobe so nas vsrkale vase. V domovini so se svoji odpravljali na delo, ko smo mi legli. S sestanovalcem Dušanom iz Maribora pa sva pred spanjem še pobrskala po televizijskih kanalih. Vsaka soba premore ličen barvni televizor. Programe je moč gledati noč in dan. Ameriškemu prebivalstvu je na voljo trideset različnih programov in je gledanje televizije še vedno poglavitna zabava po prečnih Američanov. Programi so pestri, vendar polni nasilja in jih sredi najbolj zanimivega gledanja, prekinja jo sporočila ekonomske propagande, ki so poglaviti vir dohodka za televizijske hiše, saj televizijske naročnine, kot pri nas, v Ameriki ne poznajo.

JUTRO V NEW YORKU

Z Dušanom sva se odločila, da si bova okolico hotela ogledala že pred zajtrkom. Zunaj je tako strašno zavijal veter, da sva se vrnila po toplejša oblačila. Ni mi bilo žal, ker sem v domovini poslušal nasvet, da naj se toplo oble-

V teh nebotičnikih so le uradi, kjer je zaposlenih na tisoče. uslužbencev.

čem, ker da v New Yorku pogosto piha neke vrste močna in hladna kraška burja.

Veter, veter in spet veter je med visokimi poslopji nosil papir. Ogromno umazanega papirja se je vrtilo povsod naokoli in v zraku se je poigraval z golobi, ki so se borili s pišem. Pločniki in ulice so samevali. Delavnik se prične v Ameriki ob deseti uri in se konča ob petih popoldne. Vmes je ura počitka, zato je bila povsod praznina. S kolegom sva zrla v zrak po starejših rdečkastih stavbah,

podobnih onim v Londonu in po čudovito pozidanih linijah novih nebotičnikov.

Sredi vrtečega se papirja na pločniku sva uzrla klečečega se človeka. Tam čez ulico sva zaslišala krik nekoga, ki je padel in se zvijal po tleh. Počasi so začeli prihajati naproti

obraz, ki jih je vedno več, bolj ko se jutro prevesi v dan in ki jih nisi navajen. Vedno več pa je na ulicah tudi belcev in postvni črnk, črncev, Kitajcev in to ti da upati, da v tem mestu vendarle ni vse tako moreče, kot ti nudi prvi vits.

Ulice kmalu preplavijo avtomobili. Reke dolgih, širokih, elegantnih stonog se prične valiti po avenijah. Vmes je množica rumenih taksijev, ki nimajo svojih postajališč, temveč neprestano krožijo po velemestu in ustavijo na dvig roke. Potem se prične pogosto zavijanje avtomobilskih sirenen, ki se vleče skozi ves dan. To je tisti svojstven glas, ki smo ga navajeni iz ameriških filmov. »Vau-vau-vau...« brenče po zraku sirene rešilcev, gasilskih vozil ali policijskih avtomobilov.

NEBOTIČNIKI SE VZPE- NAJO MED OBLAKE

Otok Manhattan je dolg 40 kilometrov in širok štiri. Po dolgem tečejo široke avenije, počez ga sekajo ulice. Broadway je dolga cesta, ki se ne briga za red ostalih ulic in seka otok počez. V New Yorku se lahko znajdeš. Avenije in ulice so v veliki večini označene le s številkami in če imaš pri roki karto mesta, lahko smelo kreneš po njem.

Peš se nas je nekaj odpravilo proti središču pete, šeste in sedme avenije. Sprva smo se ozirali v glavnem po newyorških lepoticah — po nebotičnikih, katerih elegantne linije se vzpenjajo med oblake. »Človek je sposoben narediti celo nemogoče,« sem si mislil, ko sem razmišljal, kako natančno morajo biti

projektirana tako velika poslopja in kako težavno je delo zidarjev v tako vrtoglavih višinah. Niso vsi nebotičniki ravnih linij. Novejši so spodaj širši in se v loku elegantno dvigajo v nebo. Obloženi so z gladkimi črnimi ploščami. V teh največjih stavbah na svetu imajo povsod montirane klimatske naprave in oken ne odpirajo. V nebotičnikih so le uradi, kjer je zaposlenih na tisoče uslužbencev. Vprašali se boste, kako je mogoče, da tako visoka poslopja sploh tako trdno stojijo? Temelji so namreč vsidrani v trdno naravno granitno podlago in tukaj ni potresno območje.

Vratovi so nas pričeli boleti od gledanja v višino in smo pričeli gledati predse. Pozornost so nam pritegnile velike izložbe, katerih police so se šibile od preštevilnih fotograf-skih aparatov, računalnikov, radijskih in malih televizijskih sprejemnikov... večini japonske proizvodnje. Te izložbe so neke vrste avle v številne in zelo podobne manjše prodajalne. V tukajšnjih trgovinah se lahko za ceno pogajaš. Na dogovorjeno ceno doplačaš še osem odstotkov neke vrste »komunalnega prispevka.«

Ob desetih odpro trgovine. Vstopili smo v eno. Ob vhodu je stala množica žensk s šalicami kave v rokah. Vzdušje je bilo resnobno. To, za nas nenavado stanje, je bilo vse dotlej, dokler niso oddoneli poslednji zvoki ameriške himne. S tem ceremonialom se je pričel delovni dan v veliki drogeriji. Dame so popile kavo, prikupno naličene črнке so pospravile posodo in trgovanje z lepoticami se je pričelo.

Cene so v New Yorku, za naše razmere, izredno visoke. Seveda so odraz dohodka tamkajšnjega prebivalstva. (Dalje prihodnjic)

**Vsak
torek
in
petek
Vestnik**

stare
koprive
najbolj
pečejo

Prleki — pa ne le oni — so znani po tem, da se radi poveselejo in ga dajo na zob. Če ne verjamete, se prepričajte!

PRLEŠKA

ja sen čuja ftiča peti,
ftiča peti,

pa je bija zelen kušar,
kušar, kušar.

Te pa sen ja bliže lükna,
bliže lükna,

ka bi ga po glavi būkna,
būkna, būkna.

Pa je kušar v lükjo smūkna,
v lükjo smūkna,

pa sen ga za rep pocūkna,
cūkna, cūkna.

Te me j' kušar v roko pikna,
v roko pikna,

ka sen skor na mesti flikna,
flikna, flikna.

MESOGLET

Japek je bija f svoji dumaci općini tudi mesoglet no je moga gorglejati, kakšo živino mesari kolejo. F svojo knjigo pa si je fse tak fpišava: Lončar — ena veka svija, Treflak — eno tele, Domanjko — en junec, Šimenova — ena stara krava no tak dale. Tak je bilo napisano, zameriti pa jemi nišče ne moga.

Pa da ne bomo le ščegotali, še malo napečimo! Saj vam je menda znana resnica, da je dobra volja miš, če ima opravka z birokracijo. Žal so za take vrste izkušeni še najprikladnejše občinske uprave in v zadnjem času SIS (samoupravne interesne skupnosti), ki vam znajo »posisati«, če že ne denarcev, pa zagotovo živce. Kot jih je birokracija poleg drugih tudi Francu K., ki je svoje tegobe glede izgradnje lastnega kvartirja zaupal Obmurskemu tedniku (3. februar 1955)

Ampak, da ne bomo predalec zašli... Pomurški Flikač — to popotno in dobrovoljno človeče, ki mu je že od pamtveka rasla na hrbtu bodičasta grba, nanjo pa si je rad oprtal veliko popotno torbo in vanjo zbiral vse mogoče prigode — je rad posvaril: Drugim pa priporočam, naj nikar ne kritizirajo, če v nekaterih lendavskih podjetjih in ustanovah naštejejo na deset delavcev po tri uslužbence. Kaj pa naj potem poreko v tistem podjetju, kjer se je tekma med delavci in uslužbenci končala neodločeno 10:10. Vsaj ne bodo mogli eden drugega spodnesti!

Kaj pravite: kolikšen bi bil danes rezultat?

—brž—

Kaj bomo delali v aprilu? V sadovnjaku

Če nismo opravili zimskega škropljenja sadnega drevja, posebno tam, kjer se je razpasel ameriški kapar, bomo to pomembno nalogo opravili vsaj pred cvetjem. Sedaj je tudi zadnji čas, da posadimo sadno drevje. Če bo suša, bomo mlado sadno drevje zalivali, posebno pa na novo posajeno drevje. Rahljali bomo lolobarje, ki jih pokrijemo z gnojem. Šibka debla in veje krepimo s puščanjem, tako da v razdalji nekaj centimetrov napravimo v lubje na severni strani od vrha do tal za peden ali več dolge plitve zareze.

V vinogradu

Meseca aprila je zadnji čas, da v vinogradih postavimo kole, oziroma napremo žice in da poskrbimo, da so šparoni privezani. Če je zemlja dovolj suha, lahko kopljemo in orjemo. Zrigolane vinograde zasadiamo.

Če nismo izvršili drugega pretoka kislih vin, je to sedaj nujno ob čim manjšem stiku z zrakom. Vse sode bomo dotočili, prazne sode pa dobro oprali in zažveplali.

Na vrtu

Ponovno sejemo solate, špinačo in peso, sadimo grah in zgodnje solate. Prve setve graha okopljemo in prisujemo, k višjim sortam bomo postavili kole, da nam ne poležejo. V tem mesecu sejemo na prostem vse vrste kapusnic, posebno zelje, ohrovt in pozno cvetačo. Posadimo semenice kapusnic, korenja, redkev in pes. Sorodnih sort ne sadimo skupaj, da se ognemo križanju.

Pripravili bomo zemljo za paradižnik, kumare in papriko. Pri sajenju pa bomo rajši malo počakali, da se izognemo morebitni pozebi sadik.

Iz toplih gred presajamo na prosto dovolj utrjene sadike ranega zelja, ohrovta, cvetač in zgodnjih ohrovto: Da bodo sadike dovolj utrjene, bomo ob lepem sončnem vremenu tople grede odpirali, zvečer pa zapirali.

V tem mesecu bomo že morali zatirati prve plevele in bolhače.

Na lepem vrtu odkrijemo in dvigneno vrtnice, jih obrežemo in privežemo h kolom. Pri vrtnicah spenjalkah izrežemo stare mladike, če jih nismo izrezali takoj po cvetju, mlade razpeljemo in privežemo. Odkrijemo trajnice, jih okopljemo in pognojimo. V začetku meseca začnemo saditi tudi čebule gladijol, konec meseca pa posadimo tudi gomolje dalij.

Ce ne bo dovolj vlage, bomo na vrtu pridno zalivali, kajti vremenski pregovor je takšen, da če je v aprilu mokrota, je obilo pridelka.

A. H.

KAKO JE Z DOBRO VOLJO MOGOČE TRETI TUDI NAJTRŠE OREHE?

Najlažje je kriviti druge

POTEM KO SO OČISTILI OKOLICO, SO ZAPILI JEZO NA KOMUNALCE IN SE VESELI RAZŠLI...

Čas prebujanja narave je tudi čas spomladanskih očistilnih akcij na vrtovih, dvoriščih in še kje. To je tudi čas, ko bi se naj komunalci lotili zimske zapuščine na naših cestah, temeljito pometli ulice, poskrbeli za urejene pločnike, trato ob njih in pač postorili vse, kar znajo in običajno od njih pričakujemo.

Saj ne, da bi spet hotel obujati spomine na tiste nesrečne komunalne zagate, ki pestijo krajane občine in mesta Gornja Radgona-tamkajšnje KS — in o katerih že skoraj vrabci čivkajo na strehah. Pa vendar si ne morem kaj, da ne bi pomislil na kupe smeti, ki jih je (ponekod pa bilo) najti na vsakem koraku, na sicer obrezana okrasna drevesa, pod katerimi pa so žal ostali odpadki porezanih vej, na prah in dro-

ben gramoz, ki se še valja po cestiščih (predvsem tistih stranskih in manj prometnih) dasiravno se najbrž poledice ali snega tja do poznojesenskih mesecev ni več bati, in še kaj bi se našlo, kar v obliki raznovrstne navlake „krasi“ obmejno mesto Gornja Radgona. Mesto, ki naj bi tako mimogrede povedano — še letos lepo in dobro pričakalo finale svetovnega prvenstva na pešeni stezi... Sicer pa tudi brez te gala prireditve bi najbrž mesto zaslužilo drugačen zunanji videz!

Tega bi se morali poleg komunalcev katerim pač najraje naložimo vse grehe, bolje zavedati tudi krajani in občani. Sleherni posameznik bi lahko, potem ko je poskrbel za urejenost svojega dvorišča ali okolice hiše, tu in tam pob-

ral kakšen papir, odvrženo plastično embalažo ali druge smeti tudi meter dva od svojega praga. In kaj hitro bi bilo nelepih razglednic obmejnega mesta manj.

Da je tudi tako mogoče reševati komunalne težave, ne povsem, a vendar v precejšnji meri, so nedavno pokazali stanovanjci stanovanjskega bloka Trate 2 v Gornji Radgoni. Morda je bila ta akcija tudi v posmeh tistim, ki so pod drevesi pustili svojo „dlako“ in kot svetel primer vsem, ki znajo na veliko kritizirati komunalce, sami pa še pred svojim pragom ne znajo najbolje vrtneti metle.

Se vam mar ne zdi, da je še čas za zamujeno tudi v vašem kraju, mestu ali ulici? Saj res ni nujno, da bi povsod čakali na neko posebno manifestacijo svetovnih razsežnosti, zaradi katere bi se spodobilo pred tuji pražnje obleči...

Tako so mislili tudi omenjeni stanovanjci in niso dolgo razmišljali. Da so se po opravljeni akciji, ki se je udeležila kar krepka polovica vseh stanovalcev (svojega zastopnika je zagotovo imelo tričetr vseh gospodinjstev), „špricarji“ in klobase dobro priligli, najbrž ni potrebno posebej omenjati.

Pa so pozavili tistih nekaj žuljev, ki so tu in tam zaskelili trdega ročaja manj vajeno roko, zapili jezo na tiste, ki „kasirajo“ njihov denar za tovrstno delo, in se dobro razpoloženi razšli. Pa še težav s predolgo nočjo tistikrat niso imeli...

Janez Kurbus

Med izbranci tudi

Marko Slavič in Štefan Varga

Uredništvo tednika Mladina je organiziralo akcijo izbi-

Marko Slavič

ramo mlade športnice športnike Slovenije v letu 1980.

Mladi bralci so med kopico enakovrednih izbrali šest najboljših, med katerimi sta tudi dva športnika iz Pomurja. To sta Marko Slavič, mlajši iz Ključarovec, nadvse uspešen tekmovalec kasaškega športa, in Štefan Varga, eden najperspektivnejših kajakashev pri nas. Sicer pa so še med izbranci Ines Černe (rokomet), Bojana Dornig (smučanje), Nataša Seliškar (atletika) in Primož Ulaga (smučarski skoki).

Podelitev priznanj in ustni časopis bo v petek, dne 10. aprila 1981 ob 17.00 uri v prostorih Kluba mladih v Murski Soboti. Zaželeno je, da se slovesnosti udeleži čim-

več ljubiteljev športa, zlasti pa mladine. F. M.

Štefan Varga

Uresničitev želja

Krajani te krajevne skupnosti Bučkovci že nekaj let čakajo na uresničitev svojih velikih načrtov, zlasti tistih okrog izgradnje nove, sodobne trgovine, zdravstvene postaje in še nekaterih.

Kot vse kaže, pa bodo v prihodnjih nekaj letih trgovino in skladiščne prostore, nosilka te investicije je domača trgovska organizacija »Vesna«, le dobili in torej rešili tudi vse težave, ki so se

v zvezi s tem pojavljale. Predvsem bodo rešeni nakupov v oddaljenih nakupovalnih središčih, pa tudi sicer se bo — tako vsaj obljublja predstavniki »Vesne« — oskrba tamkajšnjih vasi precej izboljšala.

Sicer pa krajani te oddaljene krajevne skupnosti načrtujejo tudi nadaljnjo razširitev telefonskega omrežja, vodovoda in električnega omrežja. Kaže pa,

da bodo tudi z izgradnjo večnamenske zgradbe za potrebe zdravstva, lekarne in zobozdravstvene ambulante, le začeli. Če bi zares uspeli in v tej stavbi uredili še predvidene prostore za potrebe krajevne skupnosti, potem bodo dosegli veliko.

Sicer pa bi si ob potrpežljivosti in skromnosti, ki so ju vse doslej pokazali, načrtovane objekte tudi zaslužili!

J. Kurbus

ZDRAVNIK ZA VAS

Skrb za zdravje naših otrok

Kljub temu, da se danes široko po svetu o skrbi za zdravje obširno misli, piše in ukrepa, pa vidimo, da uspehov, kakršne bi si želeli v tej smeri, še ni. Še kar pogosto smo razočarani, ker sicer dobro zastavljene delu in akcijam ne sledijo zaželeni rezultati. Vsem nam postaja jasno, da je zdravje kvaliteta, ki je izredno ranljiva, in zato skrb zanj ne more biti trenutna, ampak kar najbolj stalna. Če pa upoštevamo še dejstvo, da današnji človek že kaže številne organske strukturne slabosti, ki se znajo v bodoče še slabšati, potem se mora skrb za zdravje današnjega, še bolj pa bodočega zemljana, le neprestano bogatiti in krepiti. To pa pomeni, da moramo vsi skrbeti za zdravje vseh, vsak za svoje pa še najbolj.

Človek se spočne dobrih devet mesecev pred rojstvom in v tem obdobju, ko se razvija in raste, ni vakuumiziran, ampak izpostavljen številnim agensom, ki lahko nanj delujejo v pozitivni ali v negativni smeri. Pozitivni ga hrabrijajo, negativni pa slabijo, zavirajo in celo morijo. Slednji so v naglem porastu, in to predvsem taki, ki jih človek brez prave potrebe vključuje: zdravila, poživila, prekomerno uživanje hrane ipd. Zato naraščajo tudi oškodovanosti plodov. Medicina je uspela razjasniti že okoli dve tretjini njihovih vzrokov. Kaj pa je za to pripravljen žrtvovati posameznik? Se odpovedati pomirjevalom, alkoholu, nikotinu in drugim škodljivim substancam?

Za svet in za nas vemo, da je ob rojstvu 5-7 odstotka otrok v Pomurju okrog 90-120 letno, ki imajo dokazano motnjo v telesnem ali

duševnem razvoju. Za njih in še za kasnejše oškodovane je potrebna posebna skrb in zdravljenje. Na vprašanje, ali je ginekološki nadzor v nosečnosti odločujoč za zdrav predrojstveni razvoj, bi osebno odgovoril, da je sreča, ko ginekolog ugotavlja zdrav razvoj ploda in zdravo mater, saj to le dodatno utrjuje; posegi in zdravljenja pa so že rizični.

Zadnje leto rojeva okrog 98 odstotkov nosečnic v porodnišnicah in le posamezne doma. Skrb za rojenega otroka pa doma prinaša nove obveze in nove skrbi. Oprema in prostori danes večinoma več niso problem, problem je ustreznost nega in prehrana. Nega v najširšem pomenu je problematična zaradi vseplošnega hrupa, onesnaženosti ozračja, vode, zaradi uporabe številnih kemičnih in kozmetičnih sredstev za otroka, ki na njegovo kožo učinkujejo neugodno itd. Prehrana mimo dejstva je dvakrat žalostna: ker otroka telesno in duševno siromaši. Ali ni že skoraj tragično, da ob znanih kvalitetah materinega mleka slovenska mati doji v povprečju le tri tedne? Kravje mleko je idealna hrana za teleta, za dojenčka pa le izhod v silo. Kljub takemu dejstvu pa želja po »lahkotnejšemu prehranjevanju« otrok še vedno narašča.

Skrb za zdrav telesni in psihični razvoj pa zadeva tudi zdravstvene delavce. S svojim znanjem bodo zlasti med intenzivno dobo rasti in razvoja psihičnih kvalitete pomagali mamicam pri časovno ustreznem dopolnjevanju prehrane, pri dodajanju vitaminov, železa in drugih potrebnih snovi; pri obveznih cepljenjih, pri nadzoru nad pravilnim telesnim razvojem, še posebno kolikor in čutil, pri zdravljenju obolenih itd. Kljub še številnim problemom v varstvu

naših novorojenčkov in dojenčkov pa le lahko ugotovljamo, da je družbena skrb za njih izdatna in da so za to uspehi kar veliki.

Maliček je bitje gibanja in igre. Razvojne kvalitete so še krhke, zato je pogosto bolan. Telesni razvoj je zelo miren, psihični pa nasprotno intenziviran, zato rabi zdravo in stimulirajoče, okolje tako doma kot tudi v vzgojnovarstvenih organizacijah. Posebno skrb mu posvečamo v smeri preprečevanja nezgod, za kvaliteto prehranjenosti, za zaščito pred obolenji ter za čim primernejše okolje, v katerem bo najuspešneje razvijal svoje umske potenciale. Kakršnekoli odklone od zdravja ugotovljamo s preventivnimi sistematskimi pregledi v tretjem letu starosti ali pa z drugimi namenskimi pregledi.

Tudi otroka štirih do šestih let zadeva skoraj enaka zdravstvena problematika. Ker je že bolj odporen, manj akutno oboleva, nepredvidnost in neizkušenost pa ga pogosto kaznujeta z nesrečo. Te so zanj, vsaj v zadnjih letih, bolj pogubne kot boleznice. Če ni težji kronični bolnik ali pa sicer oškodovan, je v večini primerov goden za vključitev v osnovni izobraževalni proces, ostalo pa se po individualni presoji vključuje glede na njihove zmogljivosti. Ker število takih nenehno raste, je razvita že cela mreža najrazličnejših ustanov, ki kar najbolj usmerjeno nudijo najadekvatnejšo pomoč.

Skrb za zdrav mladi rod je skrb nas vseh, staršev, vzgojiteljev, zdravstvenih delavcev in družbe kot celote. Vsak mora v odločilnem trenutku prispevati svoje, da bo otrok zraščan, vzgojen in razvit kot osebnostna celota.

Dr. JOŽE MIKLIČ
SPEC. PED.

MIŠKO
KRANJECStrici so mi
povedali

Capljam pod obokom starih akacij, ki se bočijo pod klancem, kjer sta se najbrž nekoč srečevala Šarikina mati in njen Janči in zaradi česar si je v nočnem razpoloženju kar naprej klicala v spomin to »pot med akacijami, ... čeprav je plesala in se razdajala nekemu Jožiki, s katerim pa se nekoč ni mogla srečati.

Postavi se na klancu izza kočice, kjer sva nocoj sedela na kupu starih travov. Postavi se ko prikazen, da sprva niti ne morem verjeti resničnosti. Njen obraz je ves ozarjen, morebiti bolj od neke notranje svetlobe, ko od tega jutranjega sija, ki se trga s soncem skozi veje starih akacij. Nasmiha se mi v nekakšni zadregi: »Nekoliko te pospremim — saj smem?«

»Iskal sem te, čakal — nikjer te ni bilo. Te mati ni pustila?«

Odkima vedro: »Niti ne. Nisem hotela ... tam. Teta je klepetava.«

Stopi ob meni, poseže po culici, nato se me z drugo roko oprime za dlan: »Teško nosiš cimbale?«

»Do doma bo težko, tri ure hoda. In vsi so taki ... nobeden jih ne bo hotel nositi.«

»Tudi midve z materjo imava kar dobre tri ure hoda do doma ... zvečer odideva, ko ne bo več tako vroče.«

Nič pametnega mi ne pride na misel, nič lepega, da bi ji povedal, vsega si pa niti ne upam povedati. Načne spet ona: »Mati je zjutraj govorila s teboj — je bila huda? Te ni spraševala, kaj sva imela ponóči?«

»Cutim, kako mi kri zalije lice: «Sumila je, da sva počela kaj takega ... no — grdega ... ne vem, kako bi rekel, mečkam in sijo komaj upam pogledati. Igra se z mojimi prsti, mi jih zdaj celo močneje stisne, govori bolj zase ko meni, vsaj zdi se mi: «Grdega ... zakaj tako rečeš? Jeseni se bom poročila, saj ti je mati povedala, a ne?« Ko prikimam, nadaljuje s strastjo, ki je doslej nisem opazil pri njej: »Že zdaj prihaja k nam, mati naju pušča sama ... sili vame, hoče vse ... vse. In mati me vsak mesec sprašuje, če sem že zanosila.«

Nepričakovano se iztrga iz nje z nezadržano silo: »Kar žal ji je, da še nisem. Mi je rekla: — Potlej se bo zagotovo oženil s teboj.« Za čas postane, ko da se je utrudila pri hoji, zadrži tudi mene, osuplo ji gledam v obraz. »Nočem prej ... ko se poročim. Potlej — njegova žena bom, delal bo z mano, kar bo hotel ... Sinoči me je prišlo, hotela sem biti s tabo ... vso noč, karkoli bi se bilo zgodilo ...«

Se nikdar nisem slišal ženske, celo še tako mlade s tako strastjo govoriti. »Tako mi je bilo potlej lepo, ko sva tam sedela,« pomigne z belo glavo proti zidanici, ki je že ostala za nama. Pripre oči, zastane ji korak, nekaj strese njeno telo, se zgane, ko da se prebujata iz sanj. Reče predano: »Naj bo — boljše tako. Vse bo ostalo tako lepo, čudovito, nežno,

mehko. Še nikoli nisem doživela česa takega in tudi nikoli ne bom, vem. Če bi bilo drugače, bi mogoče bilo grdo ... tako vsakdanje, prôstaško. Našla sem mater ... s tistim njenim, ki sta se nekoč menda rada imela. Uprlo se mi je. Nočem misliti, kako bo nekoč z menoj ... « Znova se zgane, stopi dalje. Zaslutim njeno duhovno stisko, se pa ne morem premagati, da ne bi rekel skoraj užaljeno:

»Nič mi nisi povedala, da imaš ženina. Jaz pa sem mislil ... « Zmignem z rameni, ne morem do kraja povedati.

»Kaj si mislil?« se nasmehne z žalostjo. Sama nadaljuje: »Nimam nikakega ženina. Mati je tako odločila. Sam dobro veš, kako je na vasi. Revni smo. In mati se je povrh vsega še zadolžila. In jaz — dobro vidiš, kako je z menoj ... kdo me bo takšno in še revno maral? Na koga pa naj čakam? Na koga?« Poudari besedo, ko da pričakuje odrešilnega odgovora prav od mene. Da, ravno od mene, ki nimam nikomur ničesar ponuditi.

»Se ti tako mudi ... v zakon?«

»Na kaj naj pa čakam? Zdaj sem še mlada, še lahko upam, da me bo kdo maral za ženo. Za nekaj let bom prestara, na vasi prestara, Nimam kaj izbirati, ne nimam in ne na kaj čakati ... «

»Pa ti? Ga imaš rada ... tistega?« z muko iztisnem iz sebe.

Kako grenak nasmeh, kakšna žalost: »Je pri tem potrebna ljubezen? Kdo se pa na vasi poroči iz ljubezni? Ko bova poročena, ga bom morala rada imeti. Mož mi bo ... « Kimam prizadeto. In vendar bi lahko razumel: tako je povsod v tem našem močvirju. Mogoče se kdaj pa kdaj kje tudi ljubezen naključno, toda mar je to zares tako bistveno v zakonu? Mar kakšna ljubezen od prej? Ljudje se prilagajajo drug na drugega, navadimo se na neko sožitje. Šarika vse to dobro ve iz sirove vsakdanosti svojega vaškega življenja, kakor je tudi meni vse to predobro znano, ker sem živel v takem svetu in mi nekoč niti na misel ne bi bilo prišlo, da je mogoče tudi tako drugače.

V grenkem spoznanju te resničnosti, ki se je z njo Šarika že sprijaznila, jaz pa se še vsemu upiram, stopava drug ob drugem po klancu, pod obokom in v senci starih akacij. Že zdaj sem ves poten pod cimbalami, ona pa mi nosi culiço.

»Mi boš kdaj pisal?« mi zastavlja, ker ve, da se bova vsak čas morala posloviti.

»Kaj naj ti moje pismo pomeni?«

»Mnogo,« se nasmehne. »Vedno se bom spominjala tega gostivanja, vsega. Mislila bom nate — «

»Pisal bom, če hočeš, če želiš. Do jeseni.« Prikima, rekši mi:

»Do jeseni. Če se bom poročila, ti bom prej sporočila.

Potlej ni več treba pisati.« Za čas odložim cimbale na tla, da si oddahnem. Stoji tesno ob meni, gledava si iz oči v oči. Znenada se spomni: »Morala se bom vrniti.« In ravno tako nepričakovano plane v moje naročje: »Joj! Ne veš, kako te imam rada ... ne veš, kaj mi pomeniš ... Za vse moje življenje, za vedno. — «

Še vedno stoji na vrhu klanca, med zelenimi akacijami, kamor se trgajo lise sonca skoz drobno listje, stoji tako, da jo lahko vidim še od daleč. Njena roka mi maha v pozdrav in slovo. Da — vsekakor predvsem v slovo, ker ne vem, kako naj bi se še kdaj lahko srečala.

Jaz se bom vrnil v Ljubljano, Šarika se bo jeseni poročila, do adventa ljudje opravijo s porokami, življenje se bo uredilo v teh naših revnih okoliščinah.

Beli lasje blestijo, ker ko zanalášč pramen sonca pada skoz veje prav na njeno glavo, da se mi odmikajočemu zazdi, ko da je tam ostala zgolj ta bela glava in vzdignjena roka, ki mi maha v slovo; in še dve kiti visita navzdol, ko da se zraščata z zamračenostjo tega klanca.

Moja strica — očitno sta se medtem za silo pobotala s Tompo, sta pristavila k ustom — stric Marko svojo flavto, stric Štefan pa si je sposodil Tompovo trobento, ker njegovo nosim jaz. Igrata „Spominčice ...“, te tolikokrat po vsej Madžarski preigrane „Spominčice“, ki kljub neki osladnosti vendarle ne morejo zgubiti nadiha otožnosti. Ne vem, komu igrata — tem zapuščenim goricam, ki so zadnjič poškrabljene z galičnato vodo ostale prepuščene soncu? Tem klancem, ki se nad njimi bočijo stare akacije? Nečemu, kar se prebujata tudi v njih in kar je težko opredeliti, ko so se vendar od večerj do danes zjutraj lahko dovolj naigrali.

Ko počasi zgubim Šariko spred oči, ker mi jo zakrije ovinek, dohitevam to okrnjeno Pickovo baňdo. Grede po klancu počasi ko kakšni romarji, grede zdaj med redmi trte, zdaj spet med drevjem, češnjami in akacijami. Moj veliki „begiš“, kakor pravijo kontrabasu, visi stricu Števanu počez po plečih in je, ko da bi tod romal „Andrejev križ“. Suhljate noge se opletajo v obnošenih hlačnicah iz slabega blaga, nezlikanih, okroglih ko žakljíči. In videti je naš prekmurski krajenščak blede rjavo zelene barve, da ni mogoče reči, kakšne barve je bil, ko je pred davnimi leti s sejma priromal na njegovo glavo. Stric Marko je skrit za veliki boben, zdi se, ko da mu glava s krajenščakom počiva na spodnjem delu činel, ki so pritrjene na boben. Vse pa je videti, ko da bi se po klancu premikala velika ura budilka na dveh kroljih. Tompa si je čez pleča obesil le v capo zavezane gosli in lok, stopa skoraj poskakujoče. Vsem pa s komolcem visijo v culice zavezani darovi.

Strica stopata počasi, da sem ju že kar dohiteh. Celo kdaj pa kdaj zastaneta, celo če je količjak navkreber, nakar se stric Marko izkašlja, izpljuva, a že spet nadaljuje s flavto. Grede in pred njimi prek vinogradov in klancev gre pesem, ta nedoumna prekmurska žalost, ki se ji še sam pridruživim s

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Nekaj minut z... 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

17.45 Oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Gospiča, 18.45 Amateri, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Športna središča, 22.30 Dnevnik, 22.45 Oddaja pop glasbe, 23.30 Pregled programa za četrtek.

ljubljska banka
Pomurska banka

TV LJUBLJANA

10.00 Tv v šoli: **Biologija, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05), 17.25 Poročila, 17.30 Z besedo in sliko: 40 zelenih slonov, 17.50 Velike razstave, kulturno dokumentarna serija, 18.20 Obzornik, 18.35 Galerija opernih značajev: Mojstri preoblačenja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 V areni življenja: Franc Leskošek — Luka, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Film tedna: Zgodilo se je jutri, ameriški film, 22.30 V znamenju.**

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 Tv dnevnik v Madžarski, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Kaj je novega pod streho, otroška serija, 18.15 Reportaža, 18.45 Amaterski studio, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Športna središča, 22.30 Tv dnevnik, 22.45 Pop glasba.

TV ZAGREB

I. PROGRAM

Od 9.20 do 12.05 Izobraževalni program, 17.40 Poročila,

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi, mi in kultura, 17.00 — Prenos sporeda Radia Ljubljana.

oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Splitska, 18.45 Risanka, 19.00 Evrogol, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zunanje-politična oddaja, 20.50 Močnejši spol, 21.50 Dnevnik, 22.05 Glasbena dogajanja.

ljubljska banka
Pomurska banka

TV LJUBLJANA

9.00 Tv v šoli: **Tv koledar, Začetek, Radioamaterji, Obiščimo tržnico, 10.00 Tv v šoli: Umetnost, Risanka, Združeni Narodi, Risanka, Predšolska vzgoja, Zadnje minute (do 12.05), 16.30 Šolska Tv: Življenje na meji, Plavanje I, 17.25 Poročila, 17.30 Tehnica za natančno tehtanje, 18.00 Mozaik kratkega filma, 18.30 Obzornik, 18.40 Po sledih napredka, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.22 Tv nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Glasbeni četrtek, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 625, 22.15 V znamenju.**

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 Tv dnevnik v madžarski, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Družba Zore Rdečelaske, otroška nadaljevanka, 18.15 Znanost: Zdrav otrok, 18.45 Evrogol, 19.00 Risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Filmski večer, 23.00 Studio 2 (do 23.05).

TV ZAGREB

I. PROGRAM

Od 9.25 do 12.00 Izobraževalni program, 17.40 Poročila, 17.45 Družina Zore Rdečelaske,

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Ob koncu tedna (pregled kulturnih in športnih dogodkov, naše povabilo, zanimivosti in zabavna glasba), 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Prenos sporeda Radia Ljubljana.

pnosti občin Reke, 18.45 Namesto top liste, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, 21.00 Dober večer, zabavnoglasbena oddaja, 21.50 Komisar Maulin, serijski film, 23.20 Dnevnik.

ljubljska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Am,dam,des, 8.30 Ruščina, 9.00 Šolska TV, 9.30 Hiša Lady Alquist (film), 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Am,dam,des, 16.30 Medvedki so prosti, 16.55 Spanček Zaspantek, 17.00 Panoptikum, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Stari (serija), 20.15 Reklame, 20.20 Igra za goste, 21.05 Reklame in šport, 21-15 Nočni studio, 22.15 Poročila
Drugi program, 16.25 ORF danes, 16.30 Šolska TV, 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Železi ste — igramo, 18.00 Pionirji na severu, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Magnetna zemlja, 20.00 Skriti profesionalci, 20.15 Reklame, 20.20 Politika v petek, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Ne kot tujec (film), 0.30 Poročila

TV LJUBLJANA

10.00 Tv v šoli: **Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05), 14.55 Tv v šoli — ponovitev (do 16.00), 17.20 Poročila, 17.25 Družina Smola, madžarska risana serija, 17.50 Jugo rock, 18.20 Obzornik, 18.30 Velike šahovske osebnosti, izobraževalna oddaja iz cikla Šah, 18.50 Varčevanje z električno energijo: Hlajenje in zmrzovanje živil, 19.00 Ne prezrite, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija, 20.55 Propagandna oddaja, 21.00 T. Mann: Buddenbrookovi, 1. del nemške nadaljevanke, 22.00 V znamenju, 22.15 Nočni kino: Mož v stekleni kletki, ameriški film.**

TV ZAGREB

I. PROGRAM

Od 8.45 do 12.05 Izobraževalni program, 17.40 Poročila, 17.45 Gledano iz našega zornega kota, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika sku-

TV MADŽARSKA

9.00 Šolska TV, 16.40 Čez eno uro sem tu, nadaljevanka, 17.50 Marzahn, reportaža, 18.25 5minut meteorologije, vremenska napoved, 18.30 Družina Perger, studio Pecs, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Astronautika, reportažni spored, 21.30 Igralec in spreminjajoči se svet; igralca Edit Damjan, 22.45 TV dnevnik.

MIŠKO KLANJEC

Strici so mi povedali

trobento. In ko onadva spet prenehata, da se izkašljata, nato pa vendarle stisneta glasbila pod pazduho, nadaljujem sam. Ne s halgatoji. Ne vem, kako da se mi je prebudila Schubertova „Lahno plove moja pesem k tebi sred' noči...“ — Strica postojita, počakata name, počakata tudi, da odigram do kraja, nakar mi stric Marko de: „Zdaj pa ne več... bo Vaneka sram, ker nas bodo lendavski cigani slišali in rekli, kako slabo da igramo.“ S tem „Vanekom“ misli Tompo, ki se ne ustavlja, le kdaj pa kdaj toliko počaka, da ni prevelike razdalje med nami.

Ker resnično — pod nami je že tesno k hribu stisnjena Lendava z eno glavno in dvema vzporednima ulicama. In že stopamo po glavni, tlakovani ulici in že strica zavijeta v točilnico hotela pri kroni. Tompa pa za njima. Sledim jim, ker upam, da bom lahko nekoliko odložil svoje cimbele in si oddahnil. Še preden pa odložijo svoje instrumente, že se zapletejo v prepir z nekimi pijančki, ki jim že tudi kričijo svoj „igrajte, Pickit!“ Tudi vstajajo in jih po pijanski navadi objemajo. Ponedeljek je, še dopoldne in v točilnici v tem času še ni takih ljudi, ki bi nam koj naročili pijačo, kar oni trije tudi hočejo. In ker ne plačajo, se že stric Marko dere: „To — vidiš, ti bom igral zobstoj!“ Dere se ko na sejmu in že onemu pokaže fige navzkriž, kar je pri nas huda žalitev. „Plačaj za vino pa ti zaigramo, da boš dva dni jokal od žalosti.“ Ker nihče noče plačati, natakaj pa nam zobstoj tudi ni dolžan postreči niti z vodo, temveč nas rajši rine iz točilnice, da mu s psovanjem ne bi preveč žalili še tistih nekaj gostov, ki jih ima. Zdi se mi, da za mojo bando pijanost šele zdaj počasi prihaja s hribov in jih dela srborite. Komaj sem prislunil težke cimbele na mizo, komaj sem si obrisal pot z obraza, ne pa si pogasil žeje, ki me preganja, že moram dalje, mimo sodišča, ne da bi se zmenili za ljudi, ki nas opazujejo. Moja strica in Tompa pa že stopijo v gostilno pri Dajču — na tabli piše Deutsch — in že vsestransko opsujejo neke kmetiče, ki se ponavadi ustavljajo v tej gostilni, ker jim tudi ti nočejo plačati za vino. In že jo mahnamo — jaz s cimbalami zadnji — proti postajni restavraciji, namesto da bi se napotili kraj Ledave po senožetih proti Poljanam.

Ko da se je vse zarotilo proti nam — vem, da so oni trije od mene le še bolj žejni — restavracija pri železniški postaji je ravno tokrat čisto prazna, gostilničar Pojbič pa čemerem ko najbolj deževno vreme. In ko mu moja strica in Tompa začno razsajati po gostinskih prostorih, ko da je on kriv, ker ni nikogar, ki bi nam dal za pijačo, jaz pa si medtem spet poskušam oddahniti naslonivši se kar na prvo mizo, že nam odpre dveri na stežaj, rekši nam odločno: „Če ne boste pili, poslušal pa vašega škržutanja tudi ne bom, niti zobstoj ne. Na podstrešju imam star gramofon in dve počeni plošči, mi

lahko še lepše škripljeta.“

Šele tokrat se odpro vse zapore psovanju, v čemer je stric Marko kot mešetar nedosegljiv in tudi neizčrpan, psuje v naši prekmurski materinščini, v medmursščini, madžarsščini in še v nemščini, Tompa pa doda nekaj kletvic v angleščini. „O, ti saroš prekleti: gramofon da mu lepše igra, mi pa da škržučemo! O ti naš Ježuš libleni, blažena devica Marija! Njegov gramofon na podstrešju, kjer mu miši imajo mlade v njem! Smo mu mar, hoteli igrati? Temu Habakuku, ki sploh ne ve, kaj je muška. Bi rajši kravam na paši igral...“ Toda dedec, ki je bil že na pogled močan, nas je drugega za drugim zrinil iz sobe, pri čemer smo z instrumenti zadevali v dveri in na moč ropotali, na srečo pa ne razbili ne stekla v dverih ne instrumentov. In ko je Pojbič zapiral dveri za nami, sem že slišal one tri, kako so se spodbudili: „Dečki, pa mu pomočimo steno, da si nas bo zapomnil!“

In ročno so se postavili k steni med okni, začeli scati, se spodbujati: „Čim više, dečki, čim više!“ Reveži, ko pa tega ne zmorejo več. Očitno pa jih je Pojbič zagledal pri tem početju, ker je pridrvel ven, nadnje. Stojim sredi ceste in jih slišim, ko se spodbudijo „Dečki — po njem, do golta ga pomočimo, to bojnečko borojco!“ In resnično se že obračajo proti njemu, da dedec osupel, brez besede, a rdeč ko puran obstane, nato v onemoglem obupu vzdigne roke in in slišim ga, k nas ozmerja: „Diszók, — Prasci prekleti!“ Nato se bas, boben, gosli in trobenta obrnejo od stene, stric Stevan se hihita v zadovoljstvu, stric Marko psuje dalje: „Še kumpu bi mu morali napraviti, kupe pod okni, da bi si zapomnil in si potlej lahko vrtel svoj stari gramofon!“ Pojbič le še pljune za nami in se vrne v sobo, mi pa po cesti dalje — takrat jaz s cimbalami naprej, oni trije pa s psovanjem za menoj: „In ko je človek žejen, Kristuš, da že ne morem migati z jezikom...“

„V Lakošu, dečki, h Katici.“

Ko se ozrem, vidim, da gredo po vsej širini ceste. Za nami pod hribov ostaja mesto, Lendava, nad mestom pa se vlečejo rahlo vzboklo griči z vinogradi, kopljejo se v soncu, klanci z drevjem se sprepletajo po njih. In tam nekje je Šarika, mogoče stoji pred hišo, gleda sem na ravan, ker se od tam prav lepo vidi sem, mogoče me spremlja v mislih, kakor se moje misli nenehno vračajo k njej; kar naprej se mi odzvanja otožno v duši... .csak egy kisslány é a világom...“ Da, samo neka mala deklica, a še ta se odmika, odmikala se bo do jeseni in se zgubila v zakonu z nekom, ki ga očitno nima rada, a ga bo morala imeti rada, ker bo njen mož in ker mu bo rodila otroke in ker je to pač tako — kot pravimo — na tem božjem svetu, v tem našem zavrnemem močvirju. In ker bo pač najbrž tudi pri meni tako, ki me je to naše močvirje zaznamovalo in zastripilo ko

vse druge; ker kako bi sicer nastopni šestošolec hodil s težkimi cimbalami na plečih po tej prašni beli cesti, nosil v culici vrtnike, pogače, meso, namesto da bi se pripravil kje v samoti za izpit ali se vsaj na kakem farovžu posvečal svetemu poklicu odpuščanja, odreševanja. Se mar v čem še ločim od svojih stricov in od tega Tompe? V čem velikem pa?

Pri Katici v Lakošu je gostilna ob tem času ravno tako prazna ko povsod — ponedeljek je vendar, ljudje delajo, tisti redki — gospodje so vendar na dopustih — ki morajo v Lendavo po opravkih, se še ne vračajo. Se pa vendar ustavimo, odložimo instrumente bodi na mizo bodi v kot, na stole; moja strica hočeta, da si razdelimo zaslužek in Tompi nič ne pomagata vse izmikanje. Za gostilničarko, ki nas povpraša, kaj bomo naročili, se niti ne zmenimo čeprav smo vsi na smrt žejni. Ko pa ni nikogar, ki bi nam kaj plačal. Stric Stevan je medtem skočil ven, zdaj pljuva in psuje, ker da take vode še pes ne bi pil... .revež očitno ni več vzdržal, moral si je namočiti jezik. Stric Marko obdeluje Tompo s kletvicami, da je grdo, človek bi mislil, da se bosta vsak čas spoprijela. Zdaj se ga loti še stric Stevan; vse mu izrečeta, ko da je največji slepar na svetu, nazadnje pa mu kar obračata žepe, še za podlogo otipavata. In vendar ga sumita, da nas je ociganil, ker to, kar leži na mizi, se jima zdi premalo: „Saj vem, da je bilo več, le kam si tisto skril, razbojnik?!“ Vse preiskava pa ne odkrijejo niti dinarja več. Zdaj še gledamo za mizo, gledam, kako delijo, pri čemer meni odštejejo le polovico tega, kar bi mi sicer pripadlo. Moja strica tokrat do mene nista nič boljša od Tompe, nobeden se ne zavzame zame, ko Tompa zatrdi, da ne znam igrati, čeprav sem skoraj vso noč sam igral, ko so oni jedli, pili, se zbadali med seboj ali zbadali druge. Toliko, da še zadržim solze; kar lepo sem si naračunal, da mi bo poleg tistega, kar bom porabil za vožnjo, ostal še kak dinar za knjige in za druge potrebe. Ne da bi kaj rekel, odrinem denar na sredo mize, vstanem, si optam svoj bas in se napotim proti dverim. Za čas osuplo sedijo za mizo, nato pa stric Stevan vendarle plane za menoj:

„Kaj pa ti je? Kam te nese bas?“

„Še tisto si razdelite,“ mu odvrnem odločno. „Tepca z basom pa si drugič laiko iščete, kjer hočete. In basa vam mati ne bo več dala, četudi jaz ne bom doma!“

Vendar me ujame za rokav, vleče nazaj k mizi: „Ne vidiš, da nas je vse ociganil?“ Zmerja Tompo: „Kar bi ti še pripadalo, je sam skril, mrha.“

„Mi ni mar tisto, kar je skril. Ali mi date od tega, kar imamo, in kolikor mi pripada, ali pa grem.“

„Lahko bi bil vesel, da sploh kaj dobiš,“ se zmrzne Tompa: „Kako le si pa igral, hja! Dobro, da te ni slišal kak pravi mužikaš, bi se ti smehal!“

„Kako pa vi igrate!“ mu vračam v jezi in užaljenosti. „Samo skržutate, cvilite, čnar pa ste skrivali v hlačnico, sem vas videl.“

„Kam ga je skrival?“ plane stric Marko in že je pri Tompi. „Pokaži, mrha, kje imaš tisti žep!“

(Nadaljevanje prihodnjič)

RAKIČAN

Problemska konferenca

Pred kratkim so dijaki na KŠC Rakičan pripravili problemsko konferenco, na kateri so se pogovarjali o usmerjenem izobraževanju, štipendijski politiki, MDA, interesnih dejavnostih, položaju mladih kmetincev in o očiščevalni akciji.

Dijaki, ki se bodo letos vpisali v program KMETIJCEV in KMETIJSKI TEHNIK, bodo imeli učni program prvega letnika enak. V program kmetijski tehnik se bodo lahko vpisali le dijaki, ki bodo imeli iz petih predmetov (matematike, fizike, kemije, biologije, tujega jezika) oceno dobro. Vpisali se bodo v smeri sadjar, vinogradnik, živinorejec in poljedelec. Prav tako se bodo dijaki lahko vpisovali v program veterinarskega tehnika, vendar bodo morali 3. in 4. letnik dokončati v Ljubljani. Program živilca je pri nas le 1 leto, nato pa se nadaljuje šolanje v Mariboru. Za program vrtnarja se dijaki lahko vključijo sem le za 2 leti, tretje leto pa je šolanje v Medlogu. Na KŠC pa se bo z usmerjenim izobraževanjem uvedel nov predmet — osnovne tehnike in proizvodnje.

Štipendije. Dijaki so se zavzeli, naj bi jih dajali po učenem uspehu in naj bi višje štipendije dobivali dijaki, ki stanujejo v domovih. Prav tako je premalo kadrovskih štipendij s področja kmetijstva.

Dijaki KŠC Rakičan naj bi v času šolanja vsaj enkrat sodelovali na eni izmed akcij MDA. Sprejet je bil tudi sklep, naj bi se dijaki vključili v akcijo saditve 88 dreves za tovariša Tita.

Položaj mladih kmetovalcev še ni tak, kot bi moral biti, zato bi jim morali posvetiti več pozornosti.

Jožica Maršik

GORNJA RADGONA

Novo filmsko platno

Kino Svoboda Gornja Radgona si v zadnjem času prizadeva, da bi občinstvo nudilo čim bolj kvalitetno predvajanje filmov. Ker je bilo dosedanje filmsko platno že dotrajano, so ga pred kratkim zamenjali z novim. Za to so zbrali 150.000 dinarjev. Njihova želja je tudi pridobitev novih aparatov za predvajanje filmov, poleg tega pa načrtujejo nakup novih sedežev, ki bi jih namestili tako, da bi se nekoliko vzpenjali in tako vsem omogočili lepši pogled na oder in filmsko platno.

L. K.

LEDAVA

Se bodo nesreče pri delu zmanjšale?

V minulem letu je bilo v delovni organizaciji Gorenje—Varstroj v Lendavi 60 nesreč pri delu. Podatki kažejo, da je bilo največ nesreč pri delu v tozd Varis 24, tovarni varilne opreme 19, v Montaži 7, tozd Purelen 8 in v delovni skupnosti skupnih služb 2 nesreči pri delu. Delavci se vedno premalo uporabljajo zaščitna sredstva. Tako ni čudno, da je največ poškodb na očeh in rokah. Med vzroki nesreče v lanskem letu navedemo: nepravilen način dela, nepazljivost, nepravilna uporaba zaščitnih sredstev.

J. Žerdin

GORNJA RADGONA

Srečanje z Golarjem

DPD Svoboda Gorenje-Elrad iz Gornje Radgone je na svojem občnem zboru imenovala Manka Golarja in Marijo Hojnik za častna člana svojega društva. Dogovorili so se, da jima listini o članstvu podelijo ob ustrezni priložnosti.

Te dni, ko je pesnik in kulturni delavec Manko Golar praznoval svoj sedemdeseti rojstni dan, pa so Elradovi kulturniki pripravili krajski kulturni program, na katerem so recitali Golarjeve pesmi, moški oktet je zapel nekaj pesmi, nato pa je predsednica čestitala jubilarju in mu predala listino o častnem članstvu. Listino pa je predala tudi Mariji Hojnik, ki je dolga leta aktivno delovala pri društvu, a je ob Novem letu odšla v pokoj.

A. C.

STREHOVCI

OCENA DELA

Na letnem občnem zboru so tudi gasilci v Strehovcih ocenili lanskeletno delo in hkrati sprejeli nov program dela.

Pravijo, da so v lanskem letu dosegli lepe uspehe na tekmovanjih in na ocenjevanju. Društvo je danes opremljeno z najnujnejšo gasilsko opremo. Obnovili pa so tudi orodjarno.

Tudi letošnji program je dokaj obširen. Posebno pozornost bodo posvetili izpopolnjevanju članstva. Organizirali bodo tečaj za izprašane gasilce, izkopalci nekaj protipožarnih vodnjakov ter obnovili stare. Ustanovili bodo člansko desetino, pa vsačane Strehovec pa bodo organizirali vrsto predavanj za preprečevanje požrov. Na konferenci so dodelili republiško odlikovanje in sicer gasilskemu društvu in Francu Toplaku.

J. Žerdin

DOLNJA BISTRICA

Vodnjaki in brizgalna

S pomočjo občnanov so gasilci iz Dolnje Bistrice v kmetovski občini dosegli zavidljive uspehe na vseh področjih, so med drugim poudarili na letnem občnem zboru, ko so pregledovali lanskeletno delo. Sodelovali so pri gašenju požara na Dolnji Bistrici, udeležili so se tedna požarne varnosti in pripravili nekaj tečajev. M. J. sklepi, ki so jih sprejeli na občnem zboru, velja izpostaviti nakup motorne brizgalne in poglobitev vodnjakov.

J. Žerdin

Boris Škrjanec iz soboške Panonije zagotovo zasluži pozornost, saj je oddal kri že 42-krat. Dobro se zaveda, da kri rešuje življenja, tako kot njegovi sodelavci, zato jih je v delovni organizaciji skoraj dvesto.

friku

GORNJA RADGONA

Varnost pešcev ni zadovoljiva

Čeprav smo že krepko zakorakali v pomladne dni, v Gornji Radgoni doslej še ni nihče razmišljal o boljši varnosti pešcev. V mestu so prehodi za pešce popolnoma izbrisani. Ker gre za občinsko središče, je vedno polno pešcev, ki tekajo po opravih in morajo prečkati glavno — Partizansko ulico.

Velika ovira za gibanje pešcev po pločnikih so tudi na njih parkirani avtomobili. Najbolj kritični predel je ob delovni organizaciji Moda in ob trgovinskih lokalih nasproti občinske hiše. Treba je poudariti, da je dovolj parkirnih prostorov ob radgonskem sejmišču na Tratah.

L. K.

IVANJSKI VRH

CESTE, CESTE

Kot smo že poročali, je bila cesta mimo Negovskega jezera v Ivanjski vrh skoraj neprevozna. Prav te dni so se dela lotili komunalni delavci iz Radgone, ki navažajo velike količine gramozja. Kot smo izvedeli, bodo s tem utrdili cestišče in ga tako pripravili za asfaltno prevleko. Ker pa zaenkrat ni denarja, bodo morali na asfaltiranje počakati še dve leti.

L. K.

BELTINCI

KONEC NADLOGE

O onesnaženosti potoka Črnc v Beltincih je bilo dosti napisanega, še več pa povedanega na raznih sestankih v krajevni skupnosti. Največ vroče krvi pa je bilo pri bližnjih stanovalcih, ker so se v Črnc stekale vse odpadne vode. Končno so si stanovalci oddahnili, saj bo Črnc kmalu reguliran. Doslej so v Črnc odmetavali vse mogoče odpadke. Če bo tudi v prihodnje tako, bo potok spet kamen spiti. Upajmo, da ne bo tako.

Te dni tudi park v Beltincih dobiva lepši videz in to po zaslugi učencev osnovne šole, ki so se lotili očiščevalnih akcij. Beltinčani pa v parku pogrešajo klopi, saj so sedanje dotrajane.

A. H.

APAČE

Štirideset novih delavcev

Te dni so v delovni organizaciji Lina Apače sprejeli 40 novih delavcev. S širitvijo proizvodnje in asortimama se potrebe po novih delavcih vedno večajo. Z novo sprejetimi delavci bodo močno povečali obseg proizvodnje in tako dali možnost zaščuka domačinom tega manj razvitega območja radgonske občine. Kot nam je povedal direktor delovne organizacije Dragutin Kolarič, bodo zaposlenim nekoliko zvišali osebne dohodke.

L. K.

Novi telefoni

V lendavskem Varstroju so se pred časom odločili za nakup 14 telefonov, oziroma direktnih številk. Le-te so morali kupiti, saj je bila telefonska centrala v Varstroju preobremenjena za številne službene pogovore, ki so v enoviti delovni organizaciji vsak dan številnejši. Zaskrblijoče pa ugotovljajo, da vsak mesec na račun telefonije izdvojijo precejšnja sredstva, saj so v lanskem letu plačali kar 150 starih milijonov. Stroški telefoniranja so res visoki, vendar so se občitno zmanjšala službena potovanja, in to prav na račun telefonskih pogovorov.

J. Žerdin

Potrjene cene varstva in denarnih pomoči otrokom

Denarne pomoči otrokom, njih višina, dohodkovni pogoji in predlog ekonomskih cen storitev v vzgojno-varstvenih zavodih so prav gotovo pozornosti in obravnave vredne teme. O njih je bilo veliko povedanega in zapisanega pa tudi polemik, zato preseneča pasivnost, s katero so delegati minule skupščine skupnosti otroškega varstva Murska Sobota, spremljali obravnavane teme in neprizadeto dvigovali roke. Brez razprav (ob sicer detaljnih uvodnih obrazložitvah) so tako sprejete višine denarnih pomoči 900, 700 in 300 dinarjev, ki jih bodo upravičenci otroškega dodatka prejeli odvisno od tega, kolikšen je dohodek družine: Do 2.200, do 2.800 in 3.900 dni mesečno na družinskega člana. Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči pa se upošteva socialni položaj družine in v okviru tega bolj potanko kot doslej vsi dohodki, ne glede na vir ali predpis, po katerem jih družina ali otrok ima. Za otroke iz kmečkih in drugih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna, je višina denarne pomoči enotna — 300 dinarjev, 320 dinarjev mesečno pa je predvideno za otroke, ki so težje telesno ali duševno prizadeti in 150 mesečno za otroke edinih hranilcev. Ob sprejetju de-

legatnih pomoči so delegati osvojili tudi priporočilo, po katerem naj bi bili začasni izplačevalci denarnih pomoči delovne organizacije iz svojih sredstev s poznejšo refundacijo pri občinski skupnosti otroškega varstva. S tem bi se izognili možnosti zastojem pri izplačilih, do katerih lahko pride zaradi nerednega dotoka sredstev za mesečno pokritje izplačila otroškega dodatka.

Poleg tega je na skupščini, bolj kot obravnavi, veljala pozornost sprejemu novih ekonomskih cen storitev vzgojno-varstvenih organizacij. Te se bodo povečale za 20 odstotkov, do povziranja pa prihaja predvsem zaradi izjemnega povziranja materialnih stroškov, kot so živila, elektrika, kurilno olje, in drugih stroškov pri dejavnosti vrtecev. Tudi osebnih dohodkov zaposlenih, s predvidenim povečanjem za 16 odstotkov.

Nove ekonomske cene veljajo od prvega januarja in so jih starši v preteklih treh mesecih že plačevali v obliki akontacij na ceno storitev s poračunom v aprilu. Do poračunov bo v večini primerov tudi prišlo, kajti bistvene spremembe se nanašajo na lestvico za prispevek staršev. Tudi to so delegati minule skupščine brez kakršne koli razprave sprejeli, čeprav je

bila prav dohodkovna lestvica tista, v katero so se starši najbolj spotikali. Na posvetih s starši, ki so jih pripravili v vseh vrstih soboške občine, se je namreč izkristaliziralo mnenje, da je razpon med posameznimi kategorijami nepravilen.

Zato je izvršni odbor skupnosti v veliki meri upošteval pripombo staršev, ki so se nanašale na razpored od dohodkovne skupine devet, to je dohodka družinam od 4.000 dinarjev dalje, kjer se je razpon dohodka povečal od 300 din na 1000 dinarjev med skupinami.

Sprejeta lestvica se začne pri dohodku na člana družine od 2.200 dinarjev in konča pri dohodku 8.071 dinarjev, kar pomeni, da prispevajo starši najmanj dvajset odstotkov od ekonomske cene storitev v vrtcu in največ osemdeset odstotkov, kar je za pet odstotkov manj, kot je bilo prej predlagano. Tako je nova lestvica vsakakor v prid staršem, saj se njihov delež k pokrivanju celotne ekonomske cene znižuje za več kot deset odstotkov. V sedanjih zaostrenih družbeno-ekonomskih odnosih, v katerih je položaj družin z otroki vedno težji, je ta korak prav gotovo pravičen.

Brigita Bavčar

MURSKA SOBOTA

O priznanjih in kadrovskih spremembah

Na minuli seji so člani predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti obravnavali in oblikovali predloge za podelitev občinskih priznanj Osvobodilne fronte v letošnjem letu. Do razpisane roka je komisija za priznanja pri OK SZDL prejela 26 predlogov iz različnih okolij družbenega življenja, pri čemer so zlasti upoštevali to, da je treba ob pomembnih obletnicah v letu 1981 tokrat podeliti nekaj več teh priznanj kot prejšnja leta. Tako bi pred praznikom OF slovenskega naroda na slavnostni seji občinske konference socialistične zveze, ki bo 24. aprila v Murski Soboti, na slovesen način podelili okrog 20 priznanj zaslužnim družbeno-

političnim delavcem in revolucionarjem iz murskosoboške občine, ki so se s svojim delom in prizadevnostjo uveljavili v frontni organizaciji. Člani predsedstva OK SZDL so se strinjali z 18 utemeljenimi predlogi za posameznike, do naslednje seje pa bodo še dopolnili omenjeni spisek, zlasti iz vrst pripadnikov madžarske narodnosti ter družbenih organizacij in društev.

Zatem so razpravljali o nekaterih kadrovskih spremembah v vodstvu občinske organizacije socialistične zveze. Sedanji predsednik OK SZDL Franjo Šonaja namreč odhaja v pokoj, podpredsednik Stefan Dravec pa je zaradi prezasedenosti na novem delovnem mestu

zaposlil za razrešitev. Tako je že od začetka oktobra lanskega leta potekal postopek evidentiranja možnih kandidatov za opravljanje teh dveh nadvse odgovornih družbenopolitičnih funkcij v murskosoboški občini. Na seji predsedstva OK SZDL so posredovali dokončen predlog, ki je nastal po pretehtanih razpravah v koordinaciji. Kot kandidat za profesionalnega predsednika je imenovan Stefan Čuhuk, zdajšnji podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti, za neprofesionalnega podpredsednika pa Franc Kolarič, družbeni pravobranilec samoupravljanja.

M. Jerše,

MURSKA SOBOTA

Pojasnila o pokojninskem zavarovanju

Po že ustaljeni praksi Pokojninsko in invalidsko zavarovanje SR Slovenije ter Zavod za pokojninsko zavarovanje nameščencev in Zavod za pokojninsko zavarovanje delavcev avstrijske Štajerske izmenjujejo strokovnjake za dajanje pojasnil s področja pokojninskega zavarovanja. Tako bodo strokovnjaki graškega Zavoda za pokojninsko zavarovanje nameščencev in Zavoda za pokojninsko zavarovanje delavcev

15. aprila 1981 od 9. do 14. ure v prostorih upravne zgradbe zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja v Murski Soboti, Titova 24., dajali pojasnila s področja pokojninskega zavarovanja. Vsi, ki imajo težave pri uveljavljanju pokojninskega zavarovanja, vsi, ki imajo težave pri uveljavljanju pokojninskega zavarovanja za delo v Avstriji, naj se ob tej priložnosti oglasijo v Murski Soboti.

F. M.

O statutu SZDL

O dopolnitvah in spremembah statuta Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, o čemer poteka široka javna razprava na vseh nivojih, je bilo veliko govora tudi v murskosoboški občini. Upoštevajoč usmeritve iz javne razprave, ki so jih vodili v krajevnih organizacijah socialistične zveze na terenu, bodo pripombe in predloge občanov in družbenopolitičnih struktur strnili konec aprila oziroma v začetku maja. To je eden izmed sklepov predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti, ko so pred nedavnim pregledovali aktivnost v posameznih življenjskih in delovnih okoljih, zlasti pa v krajevnih skupnostih murskosoboške občine. V zvezi s statutom so tudi ustanovili svet za organiziranost, razvoj in kadrovska politiko pri OK SZDL.

M. J.

UTRINEK

V zadnjem času je čedalje več pripomb delegatov na pravočasno dostavo materialov za seje te ali one skupščine samoupravne interesne skupnosti. Dogaja se, da delegati včasih dobijo gradivo kar pred sejo skupščine, ali pa na začetku seje spremenijo dnevni red, od delegatov pa zahtevajo, da odločajo. V takem položaju je seveda vprašljivo odločanje delegatov, saj, kot pravijo, nimajo možnosti za dogovor s svojimi delegacijami, samo njihovo mnenje pa hudo spominja na stari odborniški sistem. Res je sicer, da se samoupravne interesne skupnosti oziroma njih skupščine sestajajo redko in da je včasih dejansko potrebno hitro odločanje, pa vendar to ne bi smela postati praksa. Delegati bodo sicer postavljeni pred dejstva ali pa bodo glasovali proti, kot se je pred nedavnim že zgodilo. Pri vsem tem naj bi torej obveščanje bilo pravočasno, saj le to lahko prepreči nastajanje neke nezaželjene prakse.

Jani D.

VPISOVANJE OTROK NOVINEV

ZA ŠOLSKO LETO 1981/82 V ODDELKIH

- V MURSKI SOBOTI** od 13. 4. do vključno 18. 4., od 10. do 15. ure za otroke od 8. meseca do vstopa v osnovno šolo.
Vpisovanje bo v enoti v Gregorčičevi ulici 23.
- V RAKIČANU** 20. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta, do vstopa v osnovno šolo,
- V KROGU** 21. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta do vstopa v osnovno šolo,
- V BAKOVCIH** 22. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta, do vstopa v osnovno šolo,
- V MARTJANCIH** 23. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta, do vstopa v osnovno šolo,
- V BELTINCIH** 24. 4. od 12. do 16. ure in 25. 4. od 8. do 12. ure za otroke od 3. leta do vstopa v osnovno šolo,
- V GANČANIH** 28. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta do vstopa v osnovno šolo,
- V DOKLEŽOVJU** 29. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta do vstopa v osnovno šolo,
- V PUŠČI** 30. 4. od 12. do 16. ure za otroke od 3. leta do vstopa v osnovno šolo.

PRI VPISU JE POTREBNO PREDLOŽITI NASLEDNJA POTRDLILA O DOHODKU IZ LETA 1980.

- poprečne osebnega dohodka zaposlenih staršev,
- otroški dodatek, vajeniške nagrade, štipendije,
- dohodki drugih članov skupnega gospodinjstva,
- potrdilo o pokojnini, invalidnini za osebe, ki to prejemajo,
- potrdilo o preživnini (za nepopolne družine),
- potrdilo o katasterskem dohodku (za družine, ki posedujejo zemljo),
- dohodek iz obrtne dejavnosti.

Zainteresirane starše prosimo, da vpišejo otroke v določenem roku, ker poznejših vpisov ne bomo upoštevali.

Igre z ognjem

V vasi M. je ogenj zajel gospodarsko poslopje, ki je pogorelo do tal. Ognjeni zublji so se pojavili, ker so oškodovančevemu otroku prišle v roke vžgalice in je na gumnu zanetil ogenj.

Iz kraja B. so sporočili, da je gorela kopica slame. Ogenj jo je zajel v nočnih urah. Domnevajo, da je posredni maščevanje.

V naselju S. se že nekaj časa pojavljajo požari, saj gori zdaj na tem, drugič spet na drugem koncu vas. Storitca doslej še niso izsledili, menijo pa, da gre za piromana — požigalca iz strasti.

Že drugič v razdobju enega leta je gorelo v naselju B. Ogenj se je obakrat pojavil zaradi razmajanega dimnika. Skozenj so uhajale iskre in zajele bližnji tram.

Slaba električna instalacija je povzročila kratek stik na vodih, zato se je pojavil ogenj na podstrešju posestnika v vasi Z.

Na domačiji v zaselku V. niso imeli okrog peči negorljivega poda, zato je žerjavica padla na tla in požar se je razširil po stanovanju.

Iz mesta B. so sporočili o eksploziji peči na kurilno olje in zategadelj je nastala precejšnja škoda.

V bližini lope za seno v vasi P. je nekdo odvrnil cigaretni ogorek, zato se je vnelo poslopje.

S prižgano vžgalico se je v naselju L. lastnik motorja v nočnih urah približal rezervoarju za gorivo, nakar je odjeknila eksplozija, ogenj pa je zajel prevozno sredstvo.

Ob koncu tedna so izletniki

iz mesta MS v gozdu zakurili ogenj, ki pa ga pozneje niso pogasili, zato se je razširil po gozdu.

Zakonca iz vasi B., potem ko sta pograbiljala travnik navlake nista odpeljala na odlagališče, ampak jo sežgala. Medtem je zapihal veter, ki je ogenj razširil, zato je bila potrebna pomoč poklicnih gasilcev.

V naselju B. so se dlje časa vrstili spori med očetom in sinom, ki so dosegli vrhunec, ko je sin sežgal očetovo imetje.

Ob velikonočnih praznikih so otroci zakurili kres in streljali s karbidom. Eksplozija ni le ranila enega izmed njih, ampak je nastal tudi požar.

Še in še bi lahko pisali primere o možnih vzrokih za požar! Na pomurskem območju je v zadnjih tednih ogenj zelo pogost uničevalec osebnega zasebnega in družbenega premoženja. O teh neljubih dogodkih v našem listu stalno poročamo, ob tem pa ugotavljamo, da se le preveč igramo z ognjem in nemalokrat nesrečo kar izzivamo. Vžgalice in vžgalnike puščamo na takem mestu, da zlahka pridejo v roke otrokom. Otroška radovednost pa je velika, pojavi se iskra in kmalu zatem zagori imetje. Tudi dimnovodne cevi in dimniki niso vselej dovolj protipožarni, zato so čisto vzrok za požar. S pečmi na drva, premog in kurilno olje prav tako ne ravnamo vselej pravilno, kajti ne bi jih smeli postavljati na lesena ali plastificirana tla, ki tako rada zagore, če le pade nanje nekaj žerjavice. V petkovi številki našega lista ste lahko prebrali o

množici požarov na travnikih in v gozdovih, ki so nastali zaradi malomarnega ravnanja ob sežiganju navlake s travnikov, njiv in gozdov. Tudi „rožje“ iz goric rado zagori. Z odprtim ognjem se prav tako radi približujemo raznim vnetljivim snovem, na primer rezervoarju pri mopedu, traktorju... Tudi varimo na takih mestih, ki so v neposredni bližini gorljivih stvari, na primer ob kopicah slame, na gumnu... So naše električne instalacije dobre? Novejše najbrž že, kaj pa one izpred 20 in 30 let? Gotovo je v ceveh že precej strohnelih izolacij žic, saj so take postale tudi zaradi preobremenjenosti, ko pa tako radi sami popravljamo varovalke in navijamo nanje debele žice. Marsikdaj zagori tudi zaradi slabe in dotrajane instalacije ter kratkega stika.

To je le nekaj okoliščin, ki vplivajo na pogostost požarov. Kot pa sami veste (saj berete našo kroniko?), pa se nemalokrat ogenj pojavi tudi zaradi drugih vzrokov. Omenili smo že piromanstvo, to je požiganje iz strasti. Na svetu so pač različni bolniki in tudi piromanstvo lahko štejejo med bolezni, saj si ni moč zamisliti človeka, ki bi bil pri pravi pameti, da bi vzel v roke vžgalico, jo prižgal in vrgel v tujo kopicico slame ali pa v ostrejšje gospodarskega ali stanovanjskega poslopja, ob tem pa užival v ognju. Nikakor pa tudi ni moč odobravati maščevalnih požigov tujega imetja. Že res, da se človek tu in tam skrega, toda da bi zaradi tega šel sežgat „nasprotnikovo“ hišo, to pa je že prehudu. To je hudo kaznivo dejanje.

V eni izmed prejšnjih števil našega lista smo apelirali na večjo zaščito pred požari. Pri tem klicu tudi danes vztrajamo. Torej: storimo vse, da ogenj ne bo uničeval našega težko prigarane premoženja. Ničkoliko je družin, ki so imele lepe stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, zdaj pa so na gruntu videti ožgani tramovi. Se sreča, da ljudska solidarnost ne odpove in ljudje pogorelcem hitro priskočijo na pomoč z denarjem, materialom... Brezbržni pa kljub temu ne moremo biti, saj solidarnost pozna tudi meje.

Š. SOBOČAN

Racionalizacija in kvaliteta

V ljutomerski občini bodo v naslednjih petih letih novega srednjeročnega obdobja zgradili okrog 450 novih stanovanj. Več kot dobra polovica novih stanovanjskih površin bo zgrajena v družbenem sektorju, kjer načrtujejo skupno okrog 250 stanovanj, 200 stanovanj pa predvidevajo na področju individualne izgradnje.

Tako naj bi, če bo seveda vse teklo tako, kot so zapisali tudi v razvojne programe na tem področju, do leta 1985 v tej občini pridobili skupno skoraj 20. tisoč kvadratnih metrov dodatnih stanovanjskih površin.

V ljutomerski občini pa se zavzemajo tudi, da bi na osnovi veljavnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine do leta 1985 ustvarili realnejše materialne pogoje za postopno obnovo in modernizacijo že obstoječega stanovanjskega sklada. Zanimiva so tudi načrtovanja o tem, kako bodo gradili prihodnja stanovanja.

Upajo, da se jim bo v občini na področju stanovanjskega gospodarstva v prihodnjem petletnem obdobju vendarle posrečilo ob povečani produktivnosti ter razvoju

tehnologije maksimalno racionalizirati tovrstno gradnjo, več naporov pa kanijo vložiti tudi v varčevanje z vse dražjo energijo. Ob tem pa je izredno pomembno tudi to, da bodo skušali še bolj kot doslej upoštevati tudi ukrepe za varstvo človekovega okolja.

Sredstva za izgradnjo stanovanj bodo zagotavljali iz čistega dohodka TOZD in drugih organizacij ter skupnosti, prav tako pa seveda tudi od prožnikov stanovanj. Sicer pa to ne bo enostavna naloga, saj bodo morali samo za družbeno gradnjo stanovanj zagotoviti okrog 200 milijonov dinarjev.

ABC POMURKA KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVALA

Na podlagi sklepov zadružnih svetov temeljnih zadružnih organizacij, komisija

RAZPISUJE

prosta dela in naloge z posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. upravnika temeljne zadružne organizacije Črenšovci
2. upravnika temeljne zadružne organizacije Dobrovnik
3. upravnika temeljne zadružne organizacije Turnišče

Pogoji: Višja izobrazba agronomske smeri s petimi leti ustreznih delovnih izkušenj, ali srednješolska izobrazba kmetijske smeri s petimi leti ustreznih delovnih izkušenj.

Poleg zgoraj navedenih pogojev morajo kandidati še izpolnjevati splošne pogoje, ki se zahtevajo za vodilne delovne naloge in opravila.

Kandidate bomo o sklepu organa za izbiro pismeno obvestili v 10 dneh od sprejetja sklepa o izbiri.

Kandidate prosimo, da pošljejo pismene ponudbe z dokazili v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

ABC POMURKA KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVALA, 69220 LENDAVALA, Partizanska 5.

Opozorilo pred gozdnimi požari

Zaradi suhega vremena, požiganja suhe trave in nepredvidnosti, malomarnosti ali zlobe je nastalo v spomladanskih mesecih že več gozdnih požarov. Prebivalstvo opozarjamo, da je po zakonu vsako kurjenje v bližini gozda in v gozdu prepovedano in strogo kaznivo.

ODRASLE PROSIMO:

- da poučijo svoje otroke o nevarnosti gozdnih požarov,
- da izletniki kurijo na kuriščih ali zunaj gozda, po možnosti v bližini vode in da prostor v večjem krogu očistijo vsega vnetljivega materiala,
- da po končanem kurjenju ogenj skrbno pogasijo z vodo ali ga pokrijejo z zemljo,
- da ne zažigajo trave, ki meji na gozdove,
- da preprečijo uničevanje opozorilnih napisov in drugih protipožarnih naprav,
- da takoj, ko opazijo požar, o tem obvestijo najbližjo postajo LM, gasilsko društvo, po telefonu ABC „Pomurka“, Gozdno in lesno gospodarstvo, Murska Sobota, št. 21-166.

Varujmo naše gozdove!

ABC „POMURKA“, GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO MURSKA SOBOTA.

ABC Pomurka — Veletrgovina Potrošnik Murska Sobota TO Preskrba na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja TO Preskrba z dne 1. 4. 1981

objavlja

prosta dela in naloge

POSLOVODJE

v poslovalnici Pertoča — biffe

Pogoji: Za dela in naloge poslovodje se zahteva srednja šola (prodajalec ali natakar) in 3 leta delovnih izkušenj.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi Veletrgovini Potrošnik M. Sobota — TO Preskrba, Arh. Novaka 2.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

tedenski koledar

SREDA, 8. aprila — Albert
ČETRTEK, 9. aprila — Deme-
ter
PETEK, 10. aprila — Mehtilda

kino

PARK MURSKA SOBOTA

8. in 9. aprila ob 16.30 uri ameriška barvna risanka TOM IN JERRY VEČNA TEKMECA ter ob 18. in 20. uri ameriški barvni film UBIJANJE A LA CARTE.

10. aprila ob 16.30 ameriška barvna risanka TOM IN JERRY VEČNA TEKMECA ter ob 18. in 20. uri zahodnonemški barvni film MONIKA, LJUBEZEN V ŠEST. NAJSTI.

prodam

ZEMLJO, primerno za gradnjo stanovanjskih hiš v Zbigovcih štev. 2 pri Gor. Radgoni, prodam. Podrobnejše informacije pri Mihelič, Cankarjeva 16, Maribor, telefon 062 23-796. M—OP

ZASTAVO 1300, letnik 1973, prodam po ugodni ceni. Dopoljan — Bliš, M. Sobota, popoldan — Moščanci 47. M—1131

ŠKODO 1000 MB, v voznom stanju, registrirano do junija, ugodno prodam. Šavel, Kroška 14, M. Sobota, telefon 22-514. M—1133

TRAKTOR STEYER 18 KS z vsemi priključki, prodam. Aleksander Grah, Vidonci 67, Grad. M—1134

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem in z nekaj zemlji na Tišini prodam. Informacije pri Vratarič, Staneta Rozmana 8, M. Sobota. M—1135

FIAT 1100, letnik 1968, registriran, v voznom stanju, dobro ohranjen, prodam. Slavko Kustec, Dol. Bistrica 144. M—1137

GENERALNO OBNOVLJEN motor za Zastavo 750 prodam. Telefon 77—616. M—1139.

ŠKODO prodam. Krog 5. M—1140

AVTO 126 P, letnik 1980, 2500 km. Vrečič, Petanjci 89 A. M—1141

MINI MORIS 1000, letnik 1971 v voznom stanju, prodam. Černe-lavci 51/A. M—1145

NEMŠKEGA OVČARJA — psičko rodovniško — staro 3 leta. Prodaj. Telefon 74-711. Kunšek, Slesingerjev breg 32, Gor. Radgona. M—1149

PRALNI STROJ GORENJE in črno-beli televizor Iskra, prodam. Gregorčičeva 43, Beltinci. M—1150

OBRAČALNIK za BCS prodam. Feliks Jelen, Mekotnjak 19, Ljutomer. VI—126

ŠKODO 1000 MB, letnik 1968, cena 15.000 din. Štefan Lebar, Pristava 21, Ljutomer. VI—125

BREJO KRAVO prodam. Bakovci 144. M—1151

BREJO TELICO, 8 mesecev, prodam. Petanjci 124. M—1154

OSEBNI AVTO PEUGEOT 104, prevoženih 60.000 km, dobro ohranjen, prodam. Ogled vsak dan Franc Pinterič, Vrtna 5, G. Radgona. M—1155

KOSO (NOVO) za traktor STEYER, prodam. Alojz Bradač, Gornja Bistrica 79. M—1156

10 AROV PARCELE ob glavni cesti v Sp. Kamenščaku prodam. Naslov na upravi lista. M—1157

PEVSKO OZVOČENJE HI-WATT ECHO in dve zvočni skrinji 2 x 150 vatov. prodam. Ogled popoldan. Željko Marušič, Tišinska 31, M. Sobota. M—1159

MOPED AVTOMATIK 3 in MOPED TRIBRZINEC, dobro ohranjena, poceni prodam. Trstenjakova 9, Murska Sobota. M—1161

TRAKTOR DEUTZ 30 KS prodam. Štefan Lukač, Panonska 3 c (45), Bakovci. M—1163

PRITLIČNO STANOVANJE S KLETJO v izmeri 83. kv. m. čiste

površine v Soboti. Bakovska c.5 ocenjeno na 670.000 dinarjev, je naprodaj Informacije pri odvetniku Oskarju Norčiču, M. Sobota. M—1164.

GRADBENO PARCELO z vso potrebno dokumentacijo dvostanovanjske hiše, za gradnjo enodružinskega stanovanja, v centru Ljutomer prodam. Jožefa Šlana, Mota 35, Ljutomer. VI—128

LES za ostreže (roženice 56,7 m) prodam. Naslov v upravi lista. M—1147

SEMENSKI KROMPIR (igor, dezere) prodam. Gančani 153. M—1165

OJAČEVALEC MARSHALL 160 vatov, 4 mikrofonski vhodi, ugodno prodam. Dominik Gider, Rogašovci 75. M—1166

SENO — večjo količino — prodam. Čikečka vas, 3. p. Prosenjakovi. M—OP

KROMPIR prodam. Moravci 100 (Brziršek), p. Martjanci. M—1167

kupim

MOTOR za kosilnico FIGARO ali BCS, desno vrtenje, lahko tudi pokvarjen kupim. Štefan Sever, Pečarovi 127, Mačkovi. M—1143

KOMBI PEČ za kopalnico kupim. Štefan Pavel, Polana 8, p. Puconci, telefon 23-778. M—1146

zaposlitve

Sprejem KV avtokleparja. Avtokleparstvo, Franc Mohor, Radenci 80. M—1132.

sobe

Garsonjero ali manjšo stanovanje iščem v Murski Soboti. Naslov na upravi lista. M—1084

Eno sobo ali dve sobi iščeta v Radencih ali v Gor. Radgoni fant in dekle. Naslov na upravi lista. M—1136

izgubljeno

31. 3. v Blagovnici izgubljeno denarnico starega invalida, prosim, vrnite, dobro plačam. M—1142

razno

Moški srednjih let, ki živi v Franciji, išče žensko od 50 do 60 let iz dežele, ki bi hotela iti v Francijo. Jožef Puconja, Toplice — Moravci. M—1148.

Hitro in solidno popravljamo elektronska glasbila, ojačevalce kakor tudi radijske, tranzistorske ter TV sprejemnike. Sprejemamo tudi na-

Dolge noči, kratki dnevi, dolgečas, posebej upokojenecem, ki svojjo jesen življenja večino preživijo sami. Le tu in tam jih obiščejo otroci, vnuki in morda pravnuki. Obiski sosedov so danes vse redkejši. No, še redkejši so obiski prijateljev in znancev. Kdo ve zakaj je tako? Toda moja radovednost me je pripeljala na obisk k neznanecem.

Še nikoli nisem bil pri Vogrinčevih v Zbigovcih pri Gornji Radgoni. Obiskal sem jih po nasvetu znancev. Nagovorili so me, naj napišem kaj o družini, ki si je pridobila pokojnino samo z delom v kmetijstvu. Oče Vogrinec, ime mu je Stanko, je tisti, ki je nosilec pokojnine, katero si je prislužil v celoti z delom v kmetijstvu.

Bila je sobota, v tovarni dela prost dan, zato sem izkoristil priložnost za obisk pri Vogrinčevih v Zbigovcih. Na pragu me je sprejel renčeči kuža. Na vratih sta montirana dva mala zvončka, tako kot so jih nosili nekoč konji v zimski vpregi v sani. Ob vstopu je oče Vogrinec imel opravka z luščenjem koruze, mati Nežika pa je gladila priljubljenega domačega, skoraj preveč razcartanega, muca. Naš pogovor se je po krajši predstavitvi sprevrgel v pristni pogovor v obujanju spominov.

Stanko Vogrinec je bil rojen 1908. leta v Grezovščaku pri Ljutomeru. V Radgono je prišel leta 1937, ter se zaposlil pri posestniku Adomodu. Opravljal je razna kmetijska dela, važno opravilo pa mu je bilo delo kletarja v zgradbi Admond, ki je danes zgodovinsko zaščitena, kjer sta z ženo nekaj let tudi stanovala. Sedaj je v zgradbi obrat družbene prehrane in skladišče za kemikalije delovne organizacije Elrad.

Ženo Nežiko je spoznal pri svojem gospodarju, kjer sta dobila tudi svoje prvo stanovanje. Poročila sta se tik pred okupacijo. Le 14 dni sta živela skupaj in že je moral mož v starojugoslovansko vojsko. Ob priliki kapitulacije je bil ujet in odpeljan v nemško ujetništvo.

Vojni ujetnik je bil od konca aprila 1941 pa do julija 1942. leta. Dodeljen je bil h kmetu, od koder je hodil na delo na gradbišče hidroelektrarne na reki Elbi blizu Hamburga. Nosil je ujetniško obleko, na kateri so bile velike črke K in G, kar je pomenilo vojni ujetnik (Krieg — Gefangene). Tam so bili tudi drugi Slovenci, skupaj jih je bilo šest. Vseskozi so načrtovali pobeg in vrnitev v domače kraje. Najprej so se oskrbeli s civilnimi oblekami. Ženi je pisal prek Polja-

kinje, ki je bila pri istem kmetu za dekle in je lahko nemoteno dobivala pošto.

Neke noči ob močnem naluvo so se nekako prebili na prosto, se preoblekli v civilne obleke ter zapustili kraj ujetništva. Na prvi železniški postaji niso imeli sreče. Ob kupovanju kart so se zdeli sumljivi, zato je prodajalka kart nekam telefonirala. Kaj hitro so zapustili kraj brez vozovnic. Pešačili do do naslednje postaje. Oskrbeli so si karte proti Gradcu. Čeprav je bila pot domov vseskozi negotova, so se prebili do končne postaje v Gradcu. Od tu je Stanko zavil na progno proti Radgoni, kjer je nekega temnega večera, po več kot leto in pol trajajoči odsotnosti, stopil na slovenska tla. Sredi noči je potrkal na okno svoje žene, s katero je skupaj preživel le 14 dni po poroki. V času odsotnosti se jima je rodil tudi prvi otrok, katerega je prvič videl.

Takoj se je zaposlil pri istem delodajalcu, kot pred odhodom v ujetništvo in se tako izognil ponovni mobilizaciji.

Po vojni sta se preselila v Zbigovce, v hišo, ki jo je podedovala žena. V njej živita še danes. Ker je imel Stanko enoletno kmetijsko šolo, ki jo je obiskoval na Kapeli, je hitro dobil zaposlitev v tedaj nastajajočem

Republiškem kmetijskem gospodarstvu, ki je nato dobilo ime Državno posestvo, a šele pozneje Kmetijski kombinat Gornja Radgona. Vseskozi po vojni, vse do upokojitve, je bil v istem kolektivu. Bil je skupinovodja; zadnjih deset let pa glavni skladiščnik. Takrat je večina blaga potovala po železnici.

Njegovo delo v organih upravljanja in družbenopolitično udejstvovanje v sindikatu mu je bilo v veliko veselje. Bil je prvi predsednik upravnega odbora pri prvem delavskem svetu v kmetijski organizaciji, v kateri je bil zaposlen. Eno mandatno obdobje je bil predsednik okrajnega sindikalnega sveta Gornja Radgona. Veliko časa je bil tudi tajnik sindikalne podružnice državnega kmetijskega podjetja.

Ob koncu obiska je povedal, da se je upokojil z 39 let dela v kmetijstvu, to je bilo leta 1965. Nekoliko težko mu je, da so pozabili na kmetijske delavce, ki so v pokoju. V petnajstih letih upokojitve so se srečali le enkrat. Vesel bi bil srečanja s svojimi nekdanjimi tovariši. Ali bi to res bilo težko, sem se sam vprašal. In kako malo je treba, da človeka razveseliš. To sem čutil tudi sam, ki sem ga obiskal kot tujec. Obljubil sem, da se še kdaj oglasim.

Ludvik KRAMBERGER

Pozabljen kmetijski

delavec

Marsikaj, česar ne rabite, lahko prodate, če daste mali oglas v Vestnik.

VESTNIK

Naročniki imate 20-odstotni popust.

VESTNIK

ročila za popravila in montaže TV anten v Pomurju. Priporoča se Koprivnikar, radiomehanika, Partizanska 7, Murska Sobota (pri železniški postaji). M—1160

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, sestre in babice

Lizike Štrakl

iz Ključarovec

se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, predvsem pa TP »Vesna« Ljutomer za darovane vence in cvetje ter govorniku za poslovilne besede.

Zahvala tudi č. duhovščini za opravljeni obred in pevcem.

Ljutomer, 30. 3. 1981

Žalujoci: sinova Slavko in Marjan z družino ter bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj je ugasnilo mlado življenje našega dragega moža očka, sina in brata

Jožeta Rogača

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ali kako drugače počastili njegov spomin, izrekli sožalje in nam v hudih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se zdravnikom in medicinskemu osebju pljučnega oddelka Rakičan, GD Petanjci za organizacijo pogreba, vsem govornikom, duhovniku za pogrebni obred in pevcem, članom ZVRS in krajevni skupnosti Tišina, članom LD Tišina, rogistu, občinski strelski zvezi G. Radgona, kolektivu DO Radenska in ČZP Pomurski tisk.

Petanjci, 25. 3. 1981

ŽALUJOČI: žena, sin Boštjan, hčerka Anita in vso ostalo sorodstvo.

V SPOMIN

7. aprila 1981 mineva eno leto, polno tihe žalosti, odkar je kruta usoda iztrgala iz našega okolja najdražjega moža, očeta, dedka in pradedka

Jožefa Talaberja

iz Gorice

Spoznanje, da ga ni več med nami in ga nikoli več ne bo, je pustilo v naših srcih globoko nezaceljeno rano.

Bolečina je še vedno ista kot tedaj, ko se je za vedno poslovil od nas, nepozaben spomin bo ostal za vedno med nami.

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njegovem grobu, prinašate rože in prižigate sveče.

V tihi žalosti vsi njegovi.

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltednik ob torkih in petkih — Cena posamezne številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik opreščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

**NEPOZABNA
SREČANJA**

En dan v velikem mestu

Ko so 1961. leta na osnovni šoli v Veliki Polani določili takrat 12-letnega Štefana Špilaka, da bo v imenu pionirjev iz lendavske občine voščil predsedniku Titu za rojstni dan, je bil na to sila ponosen. Odločitev, da prav on pojde v Beograd, je temeljila na vrsti vrlin, ki jih je imel fant. Med drugimi tudi odličen uspeh v šoli.

»Od takrat je minilo že skoraj dvajset let,« pripoveduje Štefan Špilak. »Vendar spomin se ni zbledel. Resnično sem bil ponosen, da pojdem v veliko mesto čestitat našemu dragemu voditelju. Dolej se nisem obiskal kakega večjega kraja, in zato sem z nestrpnostjo pričakoval dan odhoda v Beograd. Pionirji — predstavniki pomurskih občin — smo se zbrali v Murski Soboti, od tam odpotovali v Maribor, nato pa z vlakom proti Zidanemu mostu. Tu smo prisledli na vlak, ki je pripeljal iz Ljubljane, in se pridružili mladim delegatom iz ostalih krajev Slovenije. Vlak je odrinil na dolgo pot proti jugoslovanski metropoli. Takrat sem se prvič peljal z vlakom in je tudi vožnja bila zame pravo presenečenje.«

Na poti v Beograd se je vlak ustavil v Zagrebu in še nekaterih drugih krajih, kjer so prisledli pionirji, ki so prav tako šli voščiti predsedniku

republike. V Beograd so prispeli 24. maja proti večeru. Mladi delegati so prenočili v pionirskem domu na Košutnjaku, naslednji dan pa so jih z avtobusi prepeljali na Beli dvor. Tako kot marsikateremu drugemu pionirju, je tudi Štefanu Špilaku iz Velike Polane ta dan srce močnejše utripalo, kajti pričakovanje je bilo resnično

veliko: dotelej predsednika, razen na sliki, še ni videl.

Štefan Špilak pripoveduje: »Pionirji iz vseh republik in avtonomnih pokrajin smo po prihodu v Beli dvor sedli za velike mize v večji dvorani in tam z veliko nestrpnostjo pričakali predsednika. Ko se je pojavil, smo dolgo časa ploskali, nato pa so mu voščili za rojstni dan predstavniki pionirjev iz posame-

znih republik oziroma avtonomnih pokrajin. Na koncu pa smo mu stisnili roko še vsi ostali delegati. Zase lahko povem, da sem bil ob srečanju s predsednikom nekam zmeden in zdi se mi, da nisem uspel povsem razločno povedati tega, kar bi rad. Tovariš predsednik, čestitam za rojstni dan... Predsednik je razumel mojo zmedo in me potrepil po ramenih.«

Pionir iz Velike Polane je predsednika torej prvič videl pred 20 leti. Srečanje z njim je dogodek, ki ga nikoli ne bo pozabil. Prav tako mu je v spominu še predsednikov nagovor, v katerem je mladim predstavnikom dejal, naj se pridno učijo, da bodo tako kar najbolj koristili domovini. Štefan Špilak se seveda dobro spominja tudi pogostitve, kajti miza je bila zares polna dobrot. Fant je tedaj pokusil marsikaj, česar dotelej še ni ali pa bolj redko, na primer pomaranče. V šestdesetih letih je bil ta južni sadež pač bolj poredko na mizah Pomurcev, kaj šele v kmečkih gospodinjstvih. In potem še velika bomboniera! Kaj vse je bilo v njej! Škoda, da je ni ohranil!

Po sprejemu pri predsedniku so delegati pionirjev Jugoslavije odpotovali domov. Štefan se je pridružil pionirjem iz Slovenije in njihovemu spremstvu. Na-

zajgrede je veliko razmišljal. Ponosen je bil, da je prav on iz lendavske občine to leto kot predstavnik najmlajših čestital ljubljnemu maršalu.

»Ko sem naslednji dan po vrnitvi domov prišel v šolo, so me tako učitelji kot součenci spraševali, kako je bilo v Beogradu. Celo zbrali so se v enem izmed razredov in tam sem moral pripovedovati o svojem popotovanju v veliko mesto. Poslušali so me z vznemirjenjem; z menoj vred so čutili neke vrste srečo. Kako pa ne, saj je bilo to, da pojde nekdo voščiti s polanske šole, priznanje tudi njim — mojim sošolcem in učiteljskemu kolektivu.«

Štefan Špilak iz Velike Polane se je v šoli dobro učil in kot odličnjak sklenil osnovno šolo. Iz objektivni vzrokov pa šolanja ni nadaljeval takoj, ampak se je zaposlil in se oprijel knjig ob delu. Tako je končal najprej srednjo šolo, nato pa še visoko ekonomsko šolo v Mariboru. Želja po učenju in odkrivanju novega pa mu ne da in ne da miru in zdaj študira na tretji stopnji. Pot ga vodi do magistrata. Dosedanje znanje s pridom uporablja v Gorenje-Varstroju v Lendavi, kjer je vodja službe za organizacijo poslovanja.

Š. SOBOČAN

Iz delovnih kolektivov

Perutninarstvo v težavah

Kaj bo z načrtovano gradnjo klavnice?

Delovna organizacija Agromerur Murska Sobotica je v sestavi SOZD ABC Pomurka in je kot taka začela poslovati v začetku leta 1978. V okviru delovne organizacije pa delujejo TOZD Močna krmila Lendava, Proizvodnja perutninskega mesa, temeljna organizacija kooperantov in DSSS. Osnovna dejavnost delovne organizacije Agromerur je proizvodnja krme, valilnih jajc, en dan starih piščancev, proizvodnje brojlerjev v kooperacijski in družbeni lastnini ter klanje in priprava mesa za trg. Pomembno je, da so vse faze proizvodnje ena na drugo navezana in medseboj odvisne. To je tudi pogojevalo, da je delovna organizacija uveljavljala dohodkovne odnose po principu skupnega prihodka in tudi skupnega rizika.

Lani težki pogoji gospodarjenja

V delovni organizaciji Agromerur se je v lanskem letu fizični obseg proizvodnje gibal v okviru zastavljenega programa. To pa hkrati pomeni, da se je

gije za proizvodnjo, ker je ZIS od 27. oktobra znižal cene za to meso od 58 dinarjev v SR Sloveniji, 67 v SR Hrvatski in 68 v SR Makedoniji na 55,20 dinarjev za kg. Poleg nakazane problematike je znižanje cen predvsem vplivalo na letošnje poslovanje, saj niso ustvarili sredstev za poslovni sklad, kar onemogoča delovni organizaciji razširjeno reprodukcijo. Tudi v letošnjem letu delovna organizacija Agromerur kupuje devizna sredstva za 40 odstotkov dražje, kar vsekakor podražuje uvozne surovine za krmila. Na podražitev pa vplivajo tudi cene goriva in energije. Zato predvidevajo, da bodo letošnje trimesečje sklenili z izgubo, saj po izdelanih obračunih ustvarjajo 1454 dinarjev izgube po kg brojlerskega mesa. Pričakujejo pa, da bo od 23. februarja 1981 uveljavljena kompenzacija, kije določena za brojlersko meso v višini 3.100 dinarjev po kg. Dolej namreč še nimajo konkretnih navodil glede tega obračuna. Z uveljavitvijo te kompenzacije bi delno ublažili trimesečno poslovanje, kar pa velja samo za prodajo v SR Sloveniji, ker v drugih republikah, razen v Vojvodini ni ustreznih rešitev. Takšno stanje ima tudi velik vpliv na nadaljnji razvoj te

• NAŠI KRAJI IN LJUDJE • NAŠI KRAJI IN LJUDJE • NAŠI KRAJI IN LJUDJE •

V Lipovcih nastaja novo naselje

Zelo razgibana dejavnost v Lipovcih me je pritegnila, da sem obiskal to strnjeno naselje, ki šteje okrog 1.020 prebivalcev. Kraj je predvsem znan po izdelovalcih dožnjakov, ki so zelo iskani ne samo pri nas, temveč tudi v tujini. V zadnjih letih se kraj naglo razvija in tudi spreminja strukturo prebivalstva. Lahko bi rekli, da gre za delavsko-kmečko naselje, saj so v kraju le štiri zares čiste kmetije, medtem ko je pri ostalih gospodinjstvih vsaj po en zaposlen. Največ jih združuje delo v soboških delovnih organizacijah Mura, Pomurje, Panonija, Tovarna mesnih izdelkov, nekaj pa tudi v Beltinski Beltinci. Z izgradnjo industrijskih objektov — Lek je že zgrajen, začela se je gradnja gradbenih elementov Konstruktorja-Pomurje, predvidena pa je letos še gradnja skladišča za krompir KZ Panonka — se bo struktura prebivalstva tudi v prihodnje spreminjala v korist delavcev. Sicer pa v Lipovcih nastaja novo naselje takoj za pokopališčem, kjer je že zgrajenih 13 stanovanjskih hiš, tri pa bodo kmalu začeli graditi. Poleg tega pa je pripravljenih 21 novih parcel za individualno stanovanjsko gradnjo.

Novo stanovanjsko naselje v Lipovcih

V PRETEKLOSTI SO VELIKO NAREDILI

V lanskem letu sicer v Lipovcih niso imeli večjih naložb, to pa zaradi tega, ker so v prejšnjih letih vložili ogromna sredstva in napore za ureditev telefonije, asfaltiranje vaških cest, izgradnjo športnih igrišč, adaptacijo trgovine, nabavili pa so tudi gasilsko opremo in avtomobil. S tem so rešili nekatere zelo pereče probleme za razvoj kraja, seveda ob vsestranski pomoči krajanov in širše družbene skupnosti. Kljub temu pa so krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije imele tudi v lanskem letu veliko dela, ki ga je bilo potrebno opraviti pri reševanju tekočih problemov in nalog, hkrati pa se pripravljajo na nekatere pomembne akcije, ki jih čakajo letos ali v tem srednjeročnem obdobju.

GRADILI BODO VRTEC

Za Lipovce je v letošnjem letu najpomembnejša naložba izgradnja otroškega vrtca, ki se bo gradil v novem naselju v Lipovcih za potrebe krajevne skupnosti Bratonci in

Lipovci. Tako je bilo dogovorjeno med obema krajevnima skupnostima in samoupravno interesno skupnostjo za otroško varstvo v Murski Soboti. S tem bodo rešili pereč problem otroškega varstva, ki je bil nekaj let predmet živahnih razprav občanov. Pri izgradnji vrtca pa bosta obe krajevni skupnosti prispevali 2.000.000 dinarjev, hkrati pa bodo prostovoljno opravili vsa fizična dela, kar bo vredno približno 440.000 dinarjev. Krajevna skupnost Lipovci pa bo še zagotovila komunalno opremljeno zemljišče. Poleg tega imajo letos še v programu postavitev telefonske govornice in ureditev travnatega igrišča za mali nogomet. Sicer pa v tem srednjeročnem obdobju načrtujejo razširitev telefonije, kjer naj bi ob namestitvi nove telefonske centrale v Beltincih imeli na razpolago 60 telefonskih števil. V tem času bodo še zgradili novi transformator in uredili avtobusna postajališča. V naslednje srednjeročno obdobje pa so morali preložiti adaptacijo stare šolske zgradbe, kjer namestijo urediti večnamensko dvorano za kulturne in druge prireditve, ter ureditev pokopališča z mrliško vežo.

ZELO AKTIVNO ŠPORTNO DRUŠTVO

Družbenopolitična in društvena dejavnost je v Lipovcih dokaj razgibana. Posebej pa bi bilo potrebno izpostaviti športno društvo, ki se je nadvse uveljavilo in k športni rekreaciji pritegnilo lepo število krajanov. Poleg raznih oblik rekreacije, ki so jih uveljavili, pa so Lipovčani znani kot dobri igralci hokeja na travi, saj se ponašajo celo z uržavnimi naslovi. Sedaj pa se tudi pripravljajo na vrnitev obiska hokejistom Jicina iz CSSR. Mladi pa se tudi uveljavljajo pri raznih prostovoljnih delovnih akcijah in na kulturnem področju. V kratkem bodo tudi imeli delovno akcijo pri izkopu jarkov za vodovod v novem naselju.

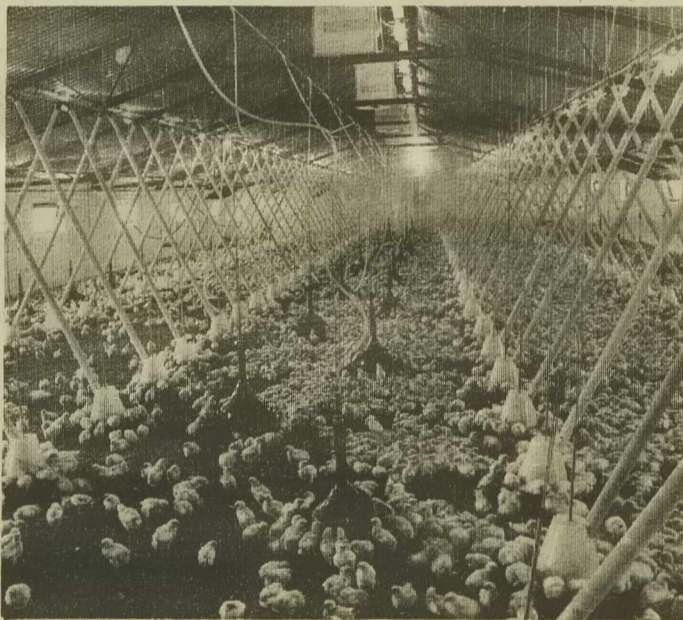
ŽELEZNIŠKA POSTAJA LIPOVCI

V prihodnje ne bo več železniške postaje Beltinci. Z uveljavitvijo novega železniškega voznega reda se bo namreč dosedanja železniška postaja Beltinci preimenovala v železniško postajo Lipovci. To pa iz razloga, ker je železniška postaja na območju lipovskega železniškega okoliša.

Feri Maučec

Naselje Lipovci

Začetek reje brojlerjev v enem od objektov na farmi Dobrovnik.

perutninarska proizvodnja razvijala v okviru zastavljenih ciljev, saj ni nikoli doslej negativno zaključila poslovanja. Res pa je, da je bilo lansko leto za perutninarsko proizvodnjo, zlasti pa za proizvodnjo brojlerskega mesa, izredno težko. Za uvožene surovine so namreč morali zagotoviti devizna sredstva, kar je v lanskem letu predstavljalo nad 50 milijonov dinarjev. Delovna organizacija je namreč morala za potrebne devize izvoznikom plačevati v povprečju 35 odstotkov stimulacije, kar predstavlja 10 milijonov dinarjev. Poleg tega pa je negativno vplivala na poslovanje tudi devalvacija, kar je zanj predstavljalo 8.100.000 dinarjev. Tako kot prejšnja leta pa so tudi v lanskem letu na poslovanje vplivale visoke cene krmil, zlasti kuzuze. Posebej problem predstavljajo možnosti nabave surovin za proizvodnjo, določene, cene za brojlersko meso. Znano je, da je meso brojlerjev pod družbeno kontrolo, tako kot ostale vrste mesa. V lanskem letu je tudi prišlo do nesorazmerja med cenami surovin, materiala in ener-

dejavnosti, saj je jasno, da ne ustvarjajo sredstev za investicije. Kot je znano, pa so v sedanjih zaostrenih pogojih lastna sredstva pri investicijah nujna. Tako postaja vprašanje izgradnja perutninarske klavnice, ki v celotni verigi predstavlja ozko grlo, hkrati pa je tudi tehnološko že zastarela, saj je bila zagrajena leta 1970. S sedanjo klavnico tudi ne morejo zagotavljati izvoza mesa in si zagotoviti potrebnih deviznih sredstev. Predvidoma bi ta investicija veljala okrog 150 milijonov dinarjev, kar pa bo glede na sedanje stanje težko zagotoviti, če se stanje ne bo izboljšalo. Sicer pa proizvodnja poteka v okviru zastavljenega programa. Poleg izgradnje perutninarske klavnice bi bilo potrebno razširiti tudi brojlersko proizvodnjo v kooperaciji, kar bi morali uresničiti v tem srednjeročnem obdobju.

Feri Maučec

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo
občine
Ljutomer
Številka 4
Leto IV.
10. aprila 1981

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA OBČINE LJUTOMER

OBJAVLJA RAZPIS ZA PODELITEV DRUŽBENIH PRIZNANJ OBČINE LJUTOMER ZA LETO 1981

na podlagi odloka o priznanjih občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 9/80).

Skupščina občine podeljuje vsako leto ob prazniku občine priznanja za posebne zasluge ter dolgoletno uspešno in družbenopomembno delo, ki je prispevalo k napredku občine na posameznih področjih družbenih dejavnosti in razvoju samoupravljanja. Skupščina občine podeljuje priznanja tudi za enkratno izredno dejanje ter ob posameznih jubilejih in drugih priložnosti, če gre za delovanje pomembno za razvoj posamezne organizacije in skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije ter društva.

Predlog lahko podajo organizacije in skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije ter društva. O predlogih mora biti opravljena javna razprava v sredinah, iz katerih so predlagani.

Rok za predložitev predlogov občinski komisiji za odlikovanja in priznanja je 10. maj t. l.

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA
IN PRIZNANJA OBČINE
LJUTOMER

Na osnovi 227. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 10/74)

SKLICUJE

predsednik skupščine občine Ljutomer 25. skupno sejo zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zboru

v petek, 24. 4. 1981 ob 8. uri

v sejni dvorani skupščine občine.

Za začasni dnevni red predlaga:

1. Izvolitev verifikacijskih komisij zborov in poročila komisij
2. Določitev dnevnega reda za 25. skupno sejo zborov
3. Potrditev zapisnika 24. skupne seje zborov z dne 26. 3. 1981
4. Poročilo o delu delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru skupščine SFRJ za leto 1980

5. Volitve, imenovanja in druga kadrovska vprašanja
6. Uvodna poročila k posameznim točkam dnevnega reda ločenih sej zborov

Predsednik
skupščine občine
Franc ŠTRAKL oec. l. r.

Na osnovi 227. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 10/74) in 56. člena poslovnika skupščine občine Ljutomer

SKLICUJETA

predsednik zbora združenega dela in predsednik zbora krajevnih skupnosti 35. sejo zbora združenega dela in 33. sejo zbora krajevnih skupnosti, ki bosta

v petek, 24. 4. 1981 po skupni seji zborov

V sejni dvorani skupščine občine.

Za začasni dnevni red predlagata:

1. Ugotovitev udeležbe delegatov
2. Določitev dnevnega reda za 35. sejo ZZD in 33. sejo ZKS
3. Potrditev zapisnika 34. seje ZZD in 32. seje ZKS
4. Predlogi, pobude in vprašanja delegatov
5. Poročilo o razvoju in aktualnih nalogah kmetijstva v občini ter ocena uresničevanja sprejetih smernic in stališč v zvezi s tem vprašanjem v preteklem obdobju
6. Poročilo o stanju in problemih s področja dela sodišča združenega dela in družbenega pravobranilca samoupravljanja
7. Poročilo izvršnega sveta skupščine občine o uresničevanju nalog v zvezi z reorganizacijo občinskih upravnih organov v skladu z zakonom sistemu državne uprave in samoupravna organiziranost teh organov
8. Poročilo o stanju in problemih s področja dela medobčinskih inšpekcijskih služb ter organiziranost teh služb na osnovi sprejetega odloka
9. Predlog odloka o zaključnem računu proračuna občine Ljutomer za leto 1980
10. Predlog odloka o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer
11. Nekatera vprašanja iz dnevnih redov zborov skupščine SR Slovenije

Zbor krajevnih skupnosti bo samostojno obravnaval še:

1. Uresničevanje resolucije o izvajanju srednjeročnega plana družbenoekonomskega razvoja občine v obdobju 1976—80 v letu 1980 ter predlogi in stališča zbora združenega dela v zvezi s to problematiko

PRESEDNIK ZBORA ZDRUŽENEGA DELA

Milan ROŽMAN, l. r.

PRESEDNIK ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Alojz MAKOTER, l. r.

Na osnovi 227. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 10/74) in 56. člena poslovnika občine Ljutomer

SKLICUJE

predsednica družbenopolitičnega zbora 33. sejo DPZ, ki bo

V PETEK, 24. 4. 1981 PO SKUPNI SEJI VSEH ZBOROV

v sejni sobi skupščine občine.

Za začasni dnevni red predlaga:

1. Ugotovitev udeležbe delegatov
2. Določitev dnevnega reda za 33. sejo DPZ
3. Potrditev zapisnika 32. seje DPZ z dne 26. 3. 1981
4. Predlogu, pobude in vprašanja delegatov
5. Uresničevanje resolucije o izvajanju srednjeročnega plana družbenoekonomskega razvoja občine v obdobju 1976-80 v letu 1980 ter predlogi in stališča zbora združenega dela v zvezi s to problematiko
6. Poročilo o razvoju in aktualnih nalogah kmetijstva v občini ter ocena uresničevanja sprejetih smernic in stališč v zvezi s tem vprašanjem v preteklem obdobju
7. Poročilo o stanju in problemih s področja dela sodišča združenega dela in družbenega pravobranilca samoupravljanja
8. Poročilo izvršnega sveta skupščine občine o uresničevanju nalog v zvezi z reorganizacijo občinskih upravnih organov v

skladu z zakonom o sistemu državne uprave in samoupravna organiziranost teh organov

9. Poročilo o stanju in problemih s področja dela medobčinskih inšpekcijskih služb in organiziranost teh služb na osnovi sprejetega odloka

10. Predlog odloka o zaključnem računu proračuna občine Ljutomer za leto 1980

PRESEDNICA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

Milena PIRHER, l. r.

Gradivo za delegacije in konference delegacij, ki bo obravnavano na sklicanih sejah zborov skupščine občine, je objavljeno v tej številki Delegatskega vestnika razen k točki 7, ki bo poslano vodjem delegacij in konferenc delegacij po pošti.

POROČILO

O RAZVOJU IN PROBLEMATIKI ZASEBNEGA SEKTORJA KMETIJSTVA V OBČINI LJUTOMER IN OCENA URESNIČEVANJA SMERNIC IN STALIŠČ ZBOROV SKUPŠČINE NA TEM PODROČJU

V preteklem planskem obdobju to je v letih 1976 — 1980 je bilo kmetijstvo opredeljeno z naslednjimi stališči:

— Poudarek je bil dan razvoju primerne kmetijske proizvodnje na osnovi pridobivanja novih plodnih zemljišč in izboljšanja agrotehnike. Primarna kmetijska proizvodnja se mora povezovati s predelovalnimi kapacitetami v občini, le-te pa se morajo povezovati v širši kompleks razvoja regije in širšega območja. Nujno je vsklajevanje programov in povezovanje znotraj občine.

— Sodelovanje je nujno pri organiziranju primerne kmetijske proizvodnje, to je pri odločitvah o načinu rabe kmetijskih površin, o proizvodni usmeritvi poljedelstva, živinoreje, vinogradništva in sadjarstva. Proizvodnja naj služi potrebam in interesom kmetijsko-predelovalne industrije.

— Delovne organizacije s področja primarne in predelovalne kmetijske proizvodnje v občini se morajo med seboj povezovati in usklajevati svoje razvojne programe tako, da se bodo razpoložljive kapacitete dejansko izkoristile.

Kot izvedbeni akt za izvajanje plana družbeno-ekonomskega razvoja občine Ljutomer za obdobje 1976 — 1980 je bil 25/11—1976 podpisan »Družbeni dogovor o temeljnih ciljih in o medsebojnih poslovanih odnosih ter izvajanju agrarne politike v občini Ljutomer.«

Na območju občine Ljutomer se srečujemo s tremi sestavljenimi organizacijami združenega dela in sicer: Pomurka, Slovin in Emona.

S kmetijsko dejavnostjo se v občini ukvarjajo naslednje organizacije:

Pri DO »LJUTOMERČAN« se s primarno proizvodnjo ukvarjajo TOZD Živinoreja-poljedelstvo, TOZD Vinogradništvo s sekundarno proizvodnjo, to je predelavo po TOZD Simentalko, TOZD Ljutomerska klet in TOZD Mešalnica močnih krmil. Kooperacijske odnose na področju vinogradništva in živinoreje pa razvoja TOK Kooperacija.

Pri KZ »LJUTOMER—KRIŽEVCI« se s primarno proizvodnjo ukvarja TOZD Mursko polje, TZO »Klas« in TZO »Kmetovalec« pa razvijata kooperacijo na področju poljedelske in živinorejske proizvodnje.

»Emona—COMMERCE« TOZD Agropod Ljutomer se ukvarja s kooperacijsko proizvodnjo vrtnin in predelavo le-teh.

DO »MLEKOPROMET« je specializirana organizacija za predelavo mleka, glavni proizvodi so sirji.

Družbeni sektor gozdarstva je organiziran v TOZD Gozdarstvo Murska Sobota, zasebni sektor pa v TOK Gozdarstvo Ljutomer.

Občina Ljutomer meri 17.870 ha od tega je v družbeni lastnini 3.314 ha v zasebni pa 14.556 ha od tega:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gozdno in les.gospodar.										
TOK Gozdarstvo	3.370	2.318	69	2.121	1.397	66	1.249	921	74	
PGP Ljutomer	81.598	105.879	130	48.000	63.818	133	33.598	42.061	125	
Komgrad	49.177	40.424	82	32.520	22.697	70	16.657	17.727	106	
DES TOZD Elektrogr.in mont.	63.043	78.061	124	41.351	47.505	115	21.692	30.556	141	
SKUPAJ GRADBENIŠTVO:	193.818	224.364	116	121.871	134.020	110	71.947	90.344	126	
Ljutomerčan-TOZD Prevoz.	34.391	52.100	152	18.929	31.326	166	15.462	20.774	134	
ABC Pomurka-TP Vesna	264.077	351.344	133	224.825	302.209	134	39.252	49.135	125	
Radenska TOZD Jeruzalem	22.418	28.150	126	12.256	14.927	122	10.162	13.223	130	
Tehnostroj-TOZD Servis vozil	36.690	61.359	167	21.627	38.947	180	15.063	22.412	149	
OZ "Prlekija"	132.016	110.536	84	123.286	104.353	85	8.730	6.183	71	
OBRT IN OSEB.STORITVE	168.706	171.895	102	144.913	143.300	99	23.793	28.595	120	
SKUPAJ GOSPODARSTVO:	3,144.782	4,235.315	135	2,396.714	3,176.438	133	748.068	1,058.877	142	

P R E G L E D

PLANIRANIH IN REALIZIRANIH SREDSTEV SIS ZA LETO 1980.

- v 000 din

S I S	Plan 1980			Realizacija 1980			Presežek realizac. nad planir.
	Skupaj	last. sreds.	solid. + drugo	skupaj	lastna sredstva	solidar. + drugo	
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Občinska zdravstvena skupnost	93.094	71.396	3.806	91.030	70.092	3.492	-
2. Občinska izobraževalna skupnost	57.795	42.190	15.605	57.795	44.040	13.755	+ 354
3. Občinska kulturna skupnost	5.875	5.875	-	5.875	5.875	-	-
4. Občinska telesno-kulturna skupnost	1.761	1.761	-	1.761	1.761	-	-
5. Skupnost socialnega skrbstva	9.400	8.255	1.145	9.400	8.255	1.145	41
6. Skupnost otroškega varstva	34.032	20.461	13.571	34.900	20.610	14.290	+ 1.838
7. Skupnost za zaposlovanje	1.624	1.411	213	1.854	1.411	443	-
8. Občinska požarna skupnost	1.515	1.515	-	1.515	1.515	-	215
	205.096	152.864	52.232	204.130	153.559	50.071	2.448

	družbeni sektor v ha	zasebni sektor v ha
Njive in vrtovi	1.198	5.975
Sadovnjaki	195	964
Vinogradi	341	227
Travniki	168	3.184
Pašniki	64	296
Ribniki in močvirja	5	32
Gozdna zemljišča	615	3.520
Nerodovitno	728	358
Skupaj:	3.314	14.556

Po podatkih iz leta 1971 je bilo na območju občine 3.441 kmetij. Velikost kmetij je še vedno premajhna, kar je razvidno iz naslednje tabele:

0—1 ha	1.097 kmetij ali 31,88 %
1—3 ha	926 kmetij ali 26,91 %
3—5 ha	576 kmetij ali 16,74 %
nad 5 ha	842 kmetij ali 24,47 %
Skupaj:	3.441 kmetij ali 100,00 %

Na podlagi zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij), (Uradni list SRS, št. 26/73) je skupščina občine Ljutomer 27/12—1976 sprejela

Odlok o določitvi kmetij za katere velja posebna ureditev dedovanja po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij. S tem odlokom je zaščiteno 735 kmetij. V teku pa je akcija KZS občine Ljutomer o reviziji seznama zaščiteno kmetij. Odlok o zaščiteno kmetijah je delno zavrl nadaljne drobljenje kmetijskih gospodarstev. K temu pa je prispevala tudi določba Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki določa, da sme kmet podariti nekmetu le manjvredna zemljišča in to le na podlagi potrdila, ki mu ga izda za kmetijstvo pristojni upravni organ.

Okvirni kazalec stopnje razvitosti kmetijstva in gospodarstva sploh, še vedno obstaja delež kmetijskega prebivalstva. Le-ta zaradi zmanjševanja absolutnega števila kmečkega prebivalstva ter zaradi naraščanja skupnega števila prebivalstva v vseh razvijajočih se deželah upada. Ugotovljeno je, da je v sredinah (ali obdobjih) z manjšimi deleži kmetijskega prebivalstva relativna hitrost zmanjševanja števila kmetijskega prebivalstva večja.

Če je ob tem izpolnjen pogoj rahlega naraščanja obsega proizvodnje pomeni, da gre za dokaj hitro zvečanje produktivnosti dela v kmetijstvu.

Po statističnih podatkih živi na območju občine Ljutomer 18.629 prebivalcev od tega je 8.997 moških in 9.632 žensk, aktivnega prebivalstva je 11.326 vzdrževanega pa 7.303. S kmetijstvom se preživlja 7.990 prebivalcev ali 42,9 %.

V Sloveniji se s kmetijstvom ukvarja cca 15 % prebivalstva. Za občino Ljutomer pa ocenjujemo zmanjšanje odstotka kmečkega prebivalstva letno za cca 3—3,5 %.

Leto	Družbeni proizvod v 000	Narodni dohodek zasebnega sektorja kmetij v 000	Udeležba v %
1976	423.510	74.265	17,5
1977	656.496	85.168	12,9
1978	833.867	107.236	12,8
1979	1.093.000	126.804	11,6
1980	1.456.000	126.804	11,6

Kljub temu, da je razvoj kmetijstva sorazmerno počasen pa narodni dohodek na zasebnega kmečkega prebivalstva raste

precej hitro, kar pomeni, da se zasebni sektor kmetijstva modernizira in postaja tržni proizvajalec.

Po podatkih kmetijskega inštituta Slovenije so kmetije na območju občine Ljutomer opremljene z naslednjo kmetijsko mehanizacijo:

— traktorji	1.131 kom
— samonakladalne prikolice	231 kom
— trosilniki hlevskega gnoja	91 kom
— cisterne za gnojvko	178 kom
— trosilniki mineralnih gnojil	198 kom
— kombajni za žetev žita	19 kom
— kombajni za silažo	48 kom
— ročne kosilnice	263 kom
— škroplilnice	132 kom
— molzni stroji	149 kom

Opremljenost zasebnega sektorja kmetijstva je kljub velikemu številu traktorjev nezadovoljiva, predvsem s priključki za osnovno obdelavo, setev in zaščito pridelkov. Pri pristojnem organu je registriranih 29 strojnih skupnosti, in 3 melioracijske skupnosti. Smatramo, da je strojnih skupnosti precej več, vendar niso registrirane v smislu zakona o združevanju kmetov. Potrebno je polagati več pažnje, da bodo strojne skupnosti organizirane v smislu zakonskih predpisov. Saj družba vlaga v zasebni sektor kmetijstva veliko sredstev tudi v obliki kreditov za nakup kmetijske mehanizacije, kot je razvidno iz tabele:

Leto	Odobreni krediti v 000
1976	33.299
1977	26.500
1987	22.719
1979	22.937
1980	ni podatka

Zasejane površine in pridelki nekaterih važnejših kultur po sektorjih lastništva:

	let	družbeni površina v ha	sektor pridel. q/ha	zasebni površina v ha	sektor pridel. v q/ha	
	1	2	3	4	5	6
PŠENICA	1976	295	50,9	2.261	31,8	
	1977	355	47,0	2.364	32,2	
	1978	392	38,7	2.116	30,9	
	1979	397	40,7	2.204	28,3	
	1980	317	43,0	2.337	36,0	
KORUZA ZA ZRNO	1976	350	45,4	1.780	35,8	
	1977	300	71,9	1.762	58,3	
	1978	410	65,0	2.054	45,2	
	1979	369	51,3	2.116	45,9	
	1980	391	63,0	1.924	39,8	
KORUZA ZA SILAŽO	1976	63	221,0	149	302,0	
	1977	93	367,0	160	302,0	
	1978	156	267,9	457	333,9	
	1979	30	325,6	423	360,0	
	1980	30	330,0	426	380,0	
KROMPIR	1976	-	-	445	141,0	
	1977	-	-	437	185,0	
	1978	-	-	425	192,0	
	1979	-	-	386	203,0	
	1980	-	-	324	182,0	

22 — DELEGATSKI VESTNIK

CELOTNI PRIHODEK, PORABLJENA SREDSTVA IN DOHODEK V LETU 1980 V PRIMERJAVI Z LETOM 1979

OZD ali TOZD	Celotni prihodek		Ind. 3:2	Porabljena sredstva		Ind. 6:5	Dohodek		Ind. 9:8
	1979	1980		1979	1980		1979	1980	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
TOZD Proizv.vozil in kmet. meh.	339.573	499.477	147	247.104	369.511	150	92.469	129.966	141
DSSS Tehnostroj	9.074	11.843	131	1.419	1.868	132	7.655	9.975	130
Imgrad	194.578	318.077	163	120.762	202.525	168	73.816	115.552	157
- TOZD Prostorski mont.el.	62.616	103.804	166	40.496	64.127	158	22.120	39.677	179
--TOZD Mont.gradb. el.	74.827	155.081	207	44.413	106.301	239	30.414	48.780	160
- TOZD Satje	43.839	38.149	87	31.616	25.134	80	12.223	13.015	107
- DSSS	13.296	21.043	158	4.237	6.963	164	9.059	14.080	155
Križevske opekarne	59.017	92.426	157	32.649	54.592	167	26.368	37.834	144
Lesnina	108.738	178.127	164	69.127	123.748	179	39.611	54.379	137
Marles TOZD Tov.pohištva	105.417	151.679	144	66.817	97.313	146	38.600	54.366	141
MIT TOZD Bombažna tkal.	47.030	75.056	160	13.904	20.747	149	33.126	54.309	164
MURA TOZD Oblačila	62.661	104.080	166	5.655	8.417	149	57.006	95.663	168
KONUS TOZD Usnjarna	56.919	80.950	142	47.261	59.123	125	9.658	21.827	226
EMONA TOZD Agroprod	378.438	412.929	109	345.084	386.026	112	33.354	26.903	81
DO Mlekopromet	135.899	209.462	154	101.602	156.922	154	34.297	52.540	153
Ljutomerčan TOZD Les	12.821	19.742	153	7.845	10.982	140	4.976	8.760	176
Ljutomerčan TOZD Siment.	161.400	206.265	128	152.074	193.558	127	9.326	12.707	136
" TOZD Ljutomer.klet	83.285	113.946	137	67.540	87.456	130	15.745	26.490	168
" TOZD Močna krmila	143.737	167.461	166	132.086	150.778	114	11.651	16.683	143
Invalid.del.š. maj	220	1.863	847	70	1.386	1980	150	477	318
S K U P A J INDUSTRIJA	1,898.807	2,643.383	139	1,410.999	1,924.952	136	487.808	718.431	147
=====									
Ljutomerčan-TOZD Vinogr.	29.759	36.252	122	9.935	12.285	124	19.824	23.967	121
Ljutomerčan - DSSS	8.241	10.388	126	1.757	2.241	128	6.484	8.147	126
Ljutomerčan - TOZD Živi- noreja - poljedelstvo	69.268	102.764	148	52.928	78.114	148	16.340	24.650	151
Ljutomerčan - TOK Kooper.	52.246	86.826	166	48.910	81.178	166	3.336	5.648	169
KZ "Ljutomer- Križevci									
- TZO KMetovatec	121.683	160.747	132	112.901	150.184	133	8.782	10.563	120
- TOZD Mursko polje	124.024	170.010	137	92.354	123.013	133	31.670	46.997	148
- TOZD Klas	147.574	185.274	126	139.871	174.204	125	7.703	11.070	144
- DSSS	2.444	3.082	126	602	765	127	1.842	2.317	126
Veterinarska postaja	3.956	6.418	162	1.542	2.323	151	2.414	4.095	170
SKUPAJ KMETIJSITVO :	559.195	761.761	136	460.800	624.307	136	98.395	137.454	140
=====									

4 — DELEGATSKI VESTNIK

1	2	3	4	5	6
BELEDIČNA	1976	5	399	-	-
PEŠA	1977	13	538	5	428
	1978	46	500	25	425
	1979	76	565	54	495
	1980	330	490	42	450
GROZDJE	1976	370	43,7	224	34,4
	1977	376	20,9	221	16,0
	1978	361	25,7	227	68,9
	1979	341	39,5	227	68,5
	1980	341	42,2	227	64,2
JABOLKA /TODNA DREVEŠA/	rodna	pridelok	rodna	pridelok	
	drevesa	na drevo	drevesa	na drevo	
	1976	14.310	50,4	30.650	26,7
	1977	14.060	24,7	31.505	1,5
	1978	14.980	0,8	22.280	0,3
	1979	12.210	65,5	22.540	10,6
1980	10.590	38,0	20.726	10,3	

Z doseženimi rezultati v poljedelstvu ne moremo biti zadovoljni saj je možno povečati pridelke tako v družbenem kot v zasebnem sektorju predvsem z večjo porabo gnojil, kvalitetnih semen in sodobno tehnologijo.

Zasebno kmetijstvo je predvsem orientirano na proizvodnjo mleka in mesa.

Priraja živine, prašičev in mleka je bila v preteklem obdobju naslednja:

govedo	
1976	11.330 kom.
1977	11.447 kom.
1978	11.630 kom.
1979	11.577 kom.
1980	12.516 kom.
prašiči	
1976	17.312 kom.
1977	18.544 kom.
1978	18.226 kom.
1979	18.166 kom.
1980	19.150 kom.
mleko v 000 litrah	
1976	10.947
1977	11.168
1978	12.303
1979	12.624
1980	13.121

Kljub preusmerjenosti kmetijstva v proizvodnjo mleka in mesa moramo v bodoče dati velik poudarek proizvodnji sladkorne pese. Novozgrajena tovarna sladkorja v Ormožu zahteva za redno obratovanje velike količine surovine-pese. V preteklem srednjeročnem obdobju je družbeni sektor svoje obveznosti pri pridelovanju pese izpolnil, medtem ko pridobivanje površin za pridelovanje sladkorne pese ni bilo zadovoljivo. Podatki o sklenjenih pogodbah za pridelovanje sladkorne pese za leto 1981 so že bolj vzpodbudni. Sladkorna pesa je vsekakor nova kultura, ki se je kmetje nekako bojijo saj tehnologija ni dovolj poznana obenem pa zahteva precej ročnega dela.

Če primerjamo finančne rezultate pri pridelovanju sladkorne pese s finančnimi rezultati pri ostalih važnejših poljščinah so ti mnogo ugodnejši pri sladkorni pesi, kot pri ostalih poljščinah.

Tovarna sladkorja pa nudi poleg stimulativne cene zasebnim pridelovalcem še pesne rezance, melaso in sladkor po tovarniški ceni.

Vinogradniška proizvodnja v zasebnem sektorju se je v zadnjem obdobju ponovno povečala, kar je odraz obnov vinogradov zaživel pa je tudi vinogradniška skupnost. Medtem ko v sadjarstvu ni vidnejših rezultatov, saj je sadjarstvo kljub dobrim klimatskim in talnim pogojem tako v družbenem kot zasebnem sektorju nekoliko zanemarjeno. Posebej se je treba angažirati za pridelovanje koščičarjev in jagodičevja za potrebe predelave v TOZD Agropod ki, naj bo tudi nosilec kooperacije za proizvodnjo teh kultur.

Gozdarstvo zasebnega sektorja je organizirano v skladu z določili zakona o združenem delu in določili zakona o gozdovih. TOK Gozdarstvo vključuje čez 3.500 ha zasebnih gozdov. V celotnem gozdarstvu se je potrebno zavzemati, da bo izpolnjen desetletni gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko območje Ljutomer, ki je bil sprejet za obdobje 1976—1985.

Čebelarstvo dobiva v okviru SR Slovenije vse večjo družbeno podporo. Na območju občine delujejo tri čebelarske družine in sicer Križevci, Ljutomer in Veržej, ki so združene v občinsko zvezo čebelarskih družin Ljutomer. V družinah je vključenih 124 čebelarjev, ki imajo v lasti okrog 2.200 čebeljih panjev. Finančno pomoč je zveza dobila le od skupnosti za pospeševanje kmetijstva za izpopolnjevanje preglednikov čebeljih družin.

Ribiči se vključujejo v Ribiško družino Ljutomer, ki je vključena v Pomursko zvezo ribiških družin Murska Sobota. Na območju občine do sedaj ni ustreznih ribolovnih voda za gospodarski ribolov razen ribnikov na Podgradju. Te ribnike pa RD uporablja za vzgojo ribjih mladice. Ostala dejavnost RD pa je športno rekreacijski ribolov.

Lovci so organizirani v Lovskih družinah Bučkovci, Križevci in Ljutomer, ki so združene v zvezi Lovskih družin Ljutomer. Del lovišč na območju občin pa je v upravljanju LD Videm ob Ščavnici in TOZD Fazan Beltinci.

Po predpisih iz leta 1979 je Veterinarska postaja Ljutomer verificirana za naslednje dejavnosti: veterinarsko-sanitarni nadzor, epizotološki oddelek in reprodukcijo; oddelek za higiensko službo pa je organiziran za vse pomurske občine v Murski Soboti. Trenutno deluje na območju občine še obratna ambulanta vendar njeno delovanje ni v skladu z določili zakonov. Veterinarski postaji trenutno manjka en veterinar in en veterinarski tehnik. Kadra pa ne morejo dobiti, ker ni na razpolago stanovanj.

Nosilec zemljiške politike je Kmetijska zemljiška skupnost občine Ljutomer, ki opravlja zlasti naslednje naloge:

- skrbi za pravilno rabo kmetijskih zemljišč v občini,
- sodeluje pri izdelavi občinskih prostorskih planov in drugih prostorskih načrtov,
- sprejema v skladu s sistemom družbenega planiranja dolgoročne, srednjeročne in letne plane,
- sodeluje pri pripravah in izvedbi, arondacij, komasacij in melioracij, ter pri drugih posegih v urejanju in rabi kmetijskih zemljišč.

Zaradi uresničevanja svojih nalog ter zaradi razvijanja samoupravnih odnosov KZS sodeluje s svojimi ustanovitelji, drugimi KZS, z vodnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi organizacijami ter drugimi organi, organizacijami in društvi, ki so zainteresirane za razvoj zemljiških odnosov v občini.

V preteklem srednjeročnem obdobju je bil sprejet paket kmetijskih zakonov in sicer: Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o preživninskem varstvu kmetov, Zakon o združevanju kmetov in Zakon o kompenzacijah. Predvsem prva naloga KZS občine Ljutomer daje obilico nalog in obveznosti. Do sedaj je rešen en primer preživninskega varstva kmeta v obravnavi pa je še pet primerov, ki bodo rešeni v teku tega leta.

Zaradi uresničevanja dolgoročnega in letnih proizvodnih programov v občini, zaradi bolj vskladne modernizacije in intenzifikacije, dviga kmetijske proizvodnje v zasebnem sektorju in organizacijah združenega dela je bil v letu 1976 podpisan samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti za pospeševanje kmetijstva na območju občine Ljutomer. Skupnost je naslednik bivšega občinskega sklada za kmetijstvo. Zaradi premajhnih finančnih sredstev skupnosti ni zaživel v pravem smislu saj je večina let zbirala sredstva za financiranje sistema obrambe pred točo.

3. Kmetijska zemljiška skupnost

Skupnost je sodelovala pri izvajanju melioracij in komsacij na območju Cezanjevec, Lukavec in Radoslavci na skupni površini 280 ha. Melioracije na področju Krajevne skupnosti Razkrižje in Krajevne skupnosti Stročja vas se niso izvajale, naročeni pa so bili melioracijski načrti.

4. Skupnost za pospeševanje kmetijstva

Skupnost je z zbranimi sredstvi fi financirala predvsem obrambo proti toči, regresirala pridelovanje sladkorne pese ter druge manjše naloge s področja pospeševanja proizvodnje in predelave hrane.

5. Republiška skupnost za cene bi morala v letu 1980 financirati ojačanje zgornjega ustroja ceste po Ormoški cesti v Ljutomeru in izvršiti obnovo in vzdrževanje republiških cest na območju občine, vendar te naloge niso bile izvršene.

6. Območna vodna skupnost »Mura« Murska Sobota je dokončala dela na regulaciji Sčavnice ob mostu v Veščici do izliva v reko Muro s čimer se je zmanjšala nevarnost pred poplavi.

Ker se niso pričela melioracijska dela na območju Razkrižja—Pristava se tudi regulacija Kozarice do farme bekonov ni izvedla.

IV. SIS S PODROČJA DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Z resolucijo o izvajanju družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1976—1980 v letu 1980 je bilo predvideno, da sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb lahko porastejo v letu 1980 za 16 %. Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja in spremembe tečaja dinarja je prišlo do spremembe resolucijskih določb, tako da je prišlo do valorizacije programov SIS. V izobraževalni in zdravstveni skupnosti so zato lahko sredstva za osebne dohodke in materialne stroške porasla v letu 1980 za 18,4, v vseh skupnostih s področja družbenih dejavnosti pa so se povečala sredstva za 18 % le za osebne dohodke. Po planu za leto 1980 bi naj skupnosti zbrale 152.864 tisoč din sredstev, realizirale pa so 153.559 tisoč dinarjev, kar je nekoliko nad planom. Solidarnostna sredstva so bila planirana v višini 34.340 tisoč din, realizirana pa v višini 33.125 tisoč din, kar je 96,5 % plana. Skupna sredstva za pokrivanje programov skupnosti so bila načrtovana v višini 205.096 tisoč din, realizirana pa v višini 204.130 tisoč din, kar je nekaj manj od načrtovanega. Izpad realizacije prihodkov je pri zdravstveni skupnosti, ki pa je imela tudi manjši fizični obseg storitev in s tem tudi manjšo realizacijo odhodkov.

V kolikor bi prihodki bili realizirani v predvideni višini, bi skupnost pokrila celotni primanjkljaj iz leta 1979 in ne bi prišlo do preliva sredstev in presežkov ostalih SIS za pokritje te izgube. Izguba iz leta 1979 v višini 2.094 tisoč din je bila krita iz presežka prihodkov nad izdatki pri Zdravstveni skupnosti v višini 507 tisoč din, ostalo v višini 1.587 tisoč din pa je bilo krito iz presežkov ostalih SIS.

Izmed delovnih organizacij s področja negospodarstva je z izgubo poslovala le Osnovna šola Bučkovi in to v višini 62.190 din, ki pa jih je organizacija pokrila iz sredstev rezerv.

Pregled planiranih in realiziranih sredstev SIS za leto 1980 je prikazan v tabeli 2.

5. Krajevne skupnosti

Pregled prihodkov in odhodkov po posameznih krajevnih skupnostih v letu 1980

Zap. št.	Krajevne skupnosti	Prihodki	Odhodki	Saldo 31/12-80
1.	Bučkovi	1.660	863	797
2.	Cezanjevci	2.636	2.636	-
3.	Oven	1.127	811	316
4.	Križevci pri Ljutomeru	3.173	2.294	879
5.	Ljutomer	6.867	6.005	862
6.	Radoslavci	678	498	180
7.	Logarovci - Berkovci	851	321	530
8.	Razkrižje	2.159	691	1.468
9.	Stara cesta	1.737	1.065	672
10.	Stročja vas	5.765	3.568	2.197
11.	Veržej	4.154	3.244	910
12.	Železne dveri	1.899	1.695	204
S k u p a j :		32.706	23.691	9.015

Prihodki vseh krajevnih skupnosti v letu 1980 so znašali 32.706 tisoč din in so večji za 38 %. Odhodki pa so znašali 23.691 in so večji za 26 % v primerjavi z letom 1979.

V prihodkih predstavljajo sredstva iz samoprispevka 15.139 tisoč din oziroma 46 % vseh sredstev, sredstva za funkcionalno dejavnost znašajo 2.894 tisoč din ali 9 % vseh sredstev, samoupravne interesne skupnosti pa so namenile krajevnim skupnostim 3.220 tisoč din ali 10 % vseh sredstev, s katerimi razpolagajo krajevne skupnosti.

Za odplačilo investicijskih obveznosti iz prejšnjih let in za nove investicije v letu 1980 so krajevne skupnosti namenile 617 tisoč din in to predvsem na področju vzdrževanja in obnavljanja komunalnih objektov in naprav, kot so: asfaltiranje cest, vodovod, kulturni objekti, elektrifikacija, telefoni in podobno.

Izvršni svet je na seji dne 25. marca 1981 obravnaval uresničevanje resolucije o izvajanju srednjeročnega plana družbeno-ekonomskega razvoja Ljutomer za obdobje 1976—1980 v letu 1980 s posebnim oziroma na rezultatih gospodarjenja v občini po zaključnih računih in predlaga Zborom občinske skupščine, da o poročilu razpravljajo, ga po potrebi dopolnijo in sprejmejo.

Ljutomer, april 1981.

Izvršni svet
Skupščine občine Ljutomer

S sprejetjem zakona o sistemu obrambe pred točo je rešeno financiranje sistema obrambe pred točo. Zato je skupnost takoj pristopila k pripravi samoupravnega sporazuma o financiranju skupnosti, vendar v preteklem letu zaradi stabilizacijskih ukrepov do podpisa samoupravnega sporazuma ni prišlo. Skupnost se še nadalje bori s finančnimi težavami in ne more uresničiti svojih načrtov.

V planskih dokumentih skupščine občine Ljutomer je bila zadana naloga usposobiti 2.500 ha kmetijskih zemljišč. KZ »Ljutomer—Križevci« je končala melioracije in komasacije na površini 596 ha v k. o. Ljutomer, Cezanjevci, Branoslavci, Noršinci, Lukavci in Cezanjevci. Melioracije in komasacije na območju k. o. Razkrižje in k. o. Pristava pa niso bile izvedene.

Zbori skupščine občine Ljutomer so o kmetijstvu v preteklem obdobju večkrat razpravljali in sprejemali stališča, pobude in sklepe.

V glavnem so potrdili stališča, pobude in sklepe, ki jih je obravnaval in sprejel Izvršni svet SO Ljutomer. Poseben podarek je bil dan melioracijam in komasacijam in intenziviranju kmetijskih površin na manj razvitih predelih občine.

Smatramo, da je kmetijstvo v občini organizirano v smislu Zakona o združenem delu, Zakona o kmetijskih zemljiščih, Zakona o združevanju kmetov ter na podlagi teh zakonov sprejetih predpisov. Vendar pa še ni doseženo sodelovanje na osnovi dohodkovnih odnosov in enoten pristop do kmetov kooperantov.

Za nadaljnji razvoj kmetijstva na območju občine Ljutomer je potrebno uresničevati že zastavljene cilje, ki pa niso bili realizirani. To so predvsem:

- melioracije in komasacije
- intenzifikacije kmetijstva na hribovitih območjih

Za naslednje oziroma sedanje srednjeročno obdobje (1981-1985) pa predlagamo naslednje:

— doseči plan melioracij in komasacij, ki so bile predvidene v preteklem srednjeročnem obdobju in v sedanjem srednjeročnem obdobju

— uveljavitev skupnega planiranja proizvodnje s porabniki hrane in uveljavitev fizične in dohodkovne pozvezanosti,

— samoupravnem organiziranju kmetov z usmerjanjem kmetij ter nadaljnjim poglobljanjem, razširjanjem in razvijanjem kooperacijskih odnosov in organiziranju učinkovite strokovne službe za proizvodnjo,

— prevzemanju vseh razpoložljivih kmetijskih površin, ki bodo prvenstveno uporabljene za krepitev družbenih kompleksov oz. za oblikovanje skupnih zemljiških kompleksov združenih kmetov,

— zagotoviti povečanje osnovne črede, ki bo zagotovila večjo prirejo mesa in mleka v družbenih pitališčih in na podlagi skupnih vlaganj v organizacijah združenih kmetov,

— pospeševati sodobno agrotehniko za povečano rastlinsko proizvodnjo pšenice, koruze, sladkorne pese, vrtnin, jagodičevja, sadjarstva in vinogradništva,

— skupnosti za pospeševanje kmetijstva je potrebno dati večjo moralno in materialno podporo predvsem pa se zavzemati za sprejem samoupravnega sporazuma o financiranju skupnosti.

— poglobljati in razširjati kooperacijske odnose in organizirati učinkovito strokovno službo.

Izvršni svet je o gradivu razpravljal na 78 seji in predlaga zborom skupščine, da o njem razpravljajo, ga po potrebi dopolnijo in sprejmejo.

Ljutomer, dne 2/4-1981

IZVRŠNI SVET
skupščine občine Ljutomer

POROČILO

O DELU DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA V MURSKI SOBOTI ZA LETO 1980

Splošno

Težišče delovanja DPS v letu 1980 je bilo v nadaljnjem uveljavljanju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov na osnovi ustave in zakona o združenem delu. Takšno delovanje DPS je temeljilo na skupni programski usmeritvi DPS SR Slovenije za leto 1980 in sklepih o uresničevanju stabilizacijske politike CK ZKJ in ZKS. Nadaljnje zadolžitve in naloge DPS na tem področju izhajajo iz resolucije o politiki izvajanja družbenega plana za obdobje 1976—1980 v letu 1980 ter dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980.

Glede na značaj opravljanja funkcije je DPS s preventivnim delovanjem, to je z opozorili, pobudami in predlogi, poskušal pri OZD in delovnih skupnostih doseči uskladitev njihovih aktov, postopkov in ravnanja s skupnimi naporami naše celotne družbe pri uresničevanju gospodarske ustalitve.

Kljub navedenemu poudarku na teh nalogah pa je DPS tudi v letu 1980 opravil vrsto intervencij na področju kršitev pravic posameznika ali skupine delavcev in tako šestokrat pripomogel k razrešitvi spornega razmerja. S tolmačenji in mnenji, ki so bila dana kot pravna pomoč delavcev ali sprejeta kot zaključek pri konsultacijah s predstavniki OZD, pa je bilo doseženo, da do nekaterih spornih razmerij sploh ni prišlo. Pri konkretnem uresničevanju določil veljavnih sistemskih zakonov, se predstavniki organizacij združenega dela in delovnih skupnosti obračajo na družbenega pravobranilca samoupravljanja s pravnimi, ekonomskimi in praktičnimi vprašanji, ki zahtevajo ob posvetih in izmenjavah mnenj dobro poznavanje te materije in sorazmerno veliko časa. Prav tako na različne pobude in predloge družbenega pravobranilca samoupravljanja želijo dobiti odgovor na vprašanje, kako določeno problematiko realizirati pravno normativno ali ekonomsko organizacijsko, tudi organizacije združenega dela, ki imajo organizirane ustrezne strokovne službe.

Glede na tako povečan obseg dela je kot pozitivno in utemeljeno treba ugotoviti kadrovske organizacijske spremembe

pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja z imenovanjem in pričetkom dela namestnice družbenega pravobranilca samoupravljanja s 1/5—1980.

Nekateri statistični pokazatelji

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je v letu 1980 prejel skupno 482 vlog, izjav in pobud za uvedbo postopka. Ker je bil statistični vprašalnik za to leto spremenjen, na njegovi osnovi ni mogoča ustrezna primerjava podatkov o posameznih pobudnikih za uvedbo postopka, o skupinah kršitev s podatki iz prejšnjih let. Novi statistični obrazci pa so deloma tudi sicer neustrezni in neprimerni za celoviti prikaz dela družbenega pravobranilca samoupravljanja, saj pri vsaki zadevi izhajajo pri razporeditvi posameznih zadev iz predpostavke, da obstojata določena kršitev in kršitelj. Tako je bil družbeni pravobranilec samoupravljanja o večini kršitev pravic posameznih delavcev seznanjen na osnovi vloženih predlogov delavcev pri sodišču združenega dela v Murški Soboti oziroma pri posebnem sodišču združenega dela v okviru skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja.

V 32 primerih spornih zadev pri sodišču združenega dela je družbeni pravobranilec samoupravljanja soglašal s sporazumno razrešitvijo spora. Skupno je družbeni pravobranilec samoupravljanja v letu 1980 uporabil le 102 opozoril, predlogov, pobud, na njegovo zahtevo pa je bil v 35 primerih sklican pristojni organ z nalogo, da obravnava določeno sporno zadevo.

Uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov

a) Nezakonito pridobivanje dohodka

Družbeni pravobranilec samoupravljanja se je v okviru nalog tega področja uresničevanja zakona o združenem delu na osnovi obveznega navodila družbenega pravobranilstva samoupravljanja SR Slovenije posvetil predvsem ukrepanju v primerih, ko so bili s sklenjenimi samoupravnimi sporazumi prizadeti družbenoekonomski ali drugi v ustavi in zakonu določeni samoupravni odnosi

20 DELEGATSKI VESTNIK

	1979	1980	Indeks
občina	6.265	7.398	118
SR Slovenija	7.393	8.767	118,6
% doseganja republiškega poprečja osebnega dohodka	84,7	84,4	

8. Indeksi rasti važnejših ekonomskih kategorij za občine v Pomurju

Elementi	Indeks leto 1979 = 100				
	Občina				Re-
	Murska Sobota	Gornja Radgona	Len- dava	Lju- tomer	
1	2	3	4	5	6
Celotni prihodek	142	135	155	135	143
Porabljena sredstva	144	144	154	133	145
Dohodek /doseženi/	137	117	157	142	136
Amortizacija po višjih stop.	135	72	134	137	106
Čisti dohodek /doseženi/	135	117	139	142	133
Čisti dohodek /razporejeni/	137	117	138	142	133
Brutto osebni dohodki iz čistega dohodka	128	122	132	129	128
Poslovni sklad iz čistega dohodka	181	96	172	260	166
Poprečno izplačani čisti osebni do- hodki mesečno na delavca					
- indeks	121	111	128	119	119
- znesek	7.722	7.703	7.692	7217	7640
Dohodek na delavca	132	111	151	136	129
Tekoča izguba	132	-	75	139	96
Nekrita tekoča izguba	135	-	56	138	83

9. Investicijska dejavnost

Organizacije združenega dela s področja gospodarstva so predvidevale investicijska vlaganja v predračunski vrednosti 556 mio din. Predvidena gradnja hale za proizvodnjo jadrlnih desk in kioskov pri Imgradu, Marlesova izgradnja novih proizvodnih prostorov in nekatera druga predvidena investicijska vlaganja se prenašajo v leto 1981. Osnovni vzroki za nerealizirana vlaganja so predvsem v zaostrenih pogojih kreditiranja in nekaterih drugih ukrepov ekonomske stabilizacije.

Tako so bila izvedena manjša investicijska vlaganja predvsem iz lastnih sredstev OZD v vrednosti okrog 55 mio din. Po podatkih Ljubljanske banke so OZD iz naše občine dobile od predračunske vrednosti investicij 114,5 mio din, 57,5 mio din kreditnih sredstev. Okrog 80 % teh kreditnih sredstev je bilo odobreno zasebnemu sektorju.

III. SIS S PODROČJA GOSPODARSTVA

V letu 1980 so SIS s področja gospodarstva načrtovale 49.240 tisoč din prihodkov, realizirale pa so ga v višini 55.313 tisoč din ali za 12 % nad načrtovanim. Za svoje naloge so porabile 47.696 tisoč din sredstev, kar je za 3 % manj od načrtovanih. Na žiro računih posameznih skupnosti je tako ostalo 7.617 tisoč din sredstev, ki jih bodo porabili v tem letu za izvršitev neizvršenih nalog iz preteklega leta. Po posameznih SIS so prihodki in izdatki prikazani v naslednji tabeli.

Pregled prihodkov in odhodkov SIS materialnih dejavnosti v letu 1980

S I S	- v ooo din				
	Prihodki		Indeks	Realizac.	Ostanek
	plan 1980	realizac. 1980	3 : 2	odhodkov	sredstev
1	2	3	4	5	6
1. SIS za komunal.					
in cestno dejav.	27.948	28.046	100,4	22,096	5.950
-enota za gospod.					
s stavb.zemlj.	12.673	11.968	94,4	8.769	3.199
-enota za gospod.					
s komunal.zemlj.	7.084	7.335	103,5	4.981	2.354
-enota za gospod.					
z lokal.cestami	8.191	8.743	106,7	8.346	397
2. Samoupravna stanov.					
skupnost	17.691	21.729		20.655	1.047
-sklad za družb.					
pomoč	13.364	16.414	122,8	15.340	1.074
-sklad stanovanj.					
hiš	4.327	5.315	122,8	5.315	-
3. Kmetijsko-zemljiška					
skupnost	3.352	4.240	126,5	3.893	348
4. Skupnost za pospe-					
ševanje kmetijstva	429	1.298	302,6	1.053	245
S k u p a j:	49.420	55.313		47.696	7.617

1. Samoupravna stanovanjska skupnost

Skupnost je načrtovala za leto 1980 financiranja izgradnje 45 družbenih stanovanj v mestu Ljutomer. Iz sredstev namenjenih za nakup stanovanja je skupnost kupila 14 stanovanj in sicer 5 v upokojenskem bloku in 9 stanovanj od zasebnikov. Nerealizirana je ostala predvsem izgradnja 25-stanovanjske poslovne zgradbe v Postružnikovi ulici in to zaradi pridobitve zemljišča od zasebnikov ter rušitvenih del obstoječih dotrajnih objektov.

Investicijsko vzdrževalna dela na stanovanjskih hišah so bila v glavnem realizirana, kljub nesorazmernemu porastu cen materiala in storitev.

2. SIS za komunalno in cestno dejavnost

Enota za gospodarjenje s komunalnimi objekti, ki skrbi predvsem za vzdrževanje kolektivnih komunalnih objektov in naprav skupne rabe, razširitev vodovodnega omrežja ter rešuje problematiko odpadnih voda, ni realizirala predvsem naročila idejnih načrtov za kanalizacijo in centralno čistilno napravo ter izvršitev del na vodnem zajetju Cven—Mota.

Na področju gospodarjenja s stavbnimi zemljišči niso bile izvršene sledeče naloge: komunalna ureditev stavbnih zemljišč ter izdelava tehničnega dela zazidalnega načrta za Kidričevo naselje, izdelava izvedbenih načrtov in komunalna ureditev blokovne cone ter ureditev parkirnih prostorov. Vzrok za neizvršitev komunalne ureditve stavbnih zemljišč, je predvsem v pomanjkljivi, nezadostni projektni dokumentaciji, za neizvrševanje nalog projektiranja pa je delni vzrok v pridobitvi ustreznih geodetskih podlog in podzemnega katastra komunalnih objektov ter neizpolnjevanje rokov izvajalcev del izdelave zazidalnih načrtov.

Zaradi nepravočasne pridobitve stavbnih zemljišč in izsiljevanja odškodnin za objekte, ki jih je zaradi nadomestne gradnje treba rušiti, ni bila v planirani višini izvršena prodaja stavbnih zemljišč za organizirano stanovanjsko gradnjo.

Enota za gospodarjenje s lokalnimi cestami je svoje planirane naloge skoraj v celoti realizirala.

(povišanje cen, združevanje dela in sredstev, združevanje deviz in podobno). V zvezi s sklepom skupščine SR Slovenije je družbeni pravobranilec samoupravljanja pismeno zaprosil Medobčinsko gospodarsko zbornico za Pomurje, da ga obvesti o primerih, ko so bili sklenjeni samoupravni sporazumi, za katere bi pravobranilec moral začeti postopek za ponovni preizkus po 596. členu zakona o združenem delu. Odgovor gospodarske zbornice je bil negativen. Družbeni pravobranilec samoupravljanja pa je po sporočilu drugih pravobranilcev in na osnovi lastnih ugotovitev podal štiri pobude za ponovni preizkus sporazumov, katerih sklenitev so predlagale organizacije združenega dela z območja Pomurja.

V treh primerih pa je v skladu s sprejetim navodilom sporazume predložil v reševanje pristojnim družbenim pravobranilcem samoupravljanja po sedežu organizacij združenega dela. Vse pobude družbenega pravobranilca samoupravljanja za ponovni preizkus samoupravnih sporazumov s področja urejanja dohodkovnih odnosov, ki so po vsebini v nasprotju z zakonom, pa seveda ni odraz dejanskega stanja na tem področju. Organizacije združenega dela so prejele namreč v podpis neprimerno večje število nezakonitih sporazumov, ki pa jih zaradi bojzani in pritiskov dobaviteljev različnih surovin ne upajo dati na vpogled.

b) Svobodna menjava dela med DSSS in TOZD

V okviru družbenega pravobranilstva samoupravljanja SR Slovenije je bila opravljena analiza 352 sporazumov o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci delovnih skupnosti skupnih služb in organizacij združenega dela, združenih v delovno organizacijo. S področja pomurskih občin je bilo zajetih 17 večjih delovnih organizacij, ki združujejo temeljne organizacije. Ugotovljeno je bilo, da navedeni samoupravni sporazumi teh organizacij združenega dela niso usklajeni z določili zakona o združenem delu, predvsem glede družbenoekonomskih odnosov po 95. členu tega zakona (svobodna menjava dela). Vzpostavljena razmerja pridobivanja dohodka DSSS imajo znake stroškovnega, proračunskega financiranja. V teh delovnih skupnostih bi po 12. členu dogovora za leto 1980 morala sredstva za osebne dohodke delavcev delovnih skupnosti skupnih služb rasti počasneje od sredstev za osebne dohodke delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela.

Podobno omejitve bo potrebno uveljaviti dokler navedeni akti ne bodo vsklajeni z zakonom o združenem delu tudi v skladu z dogovorom v letu 1981. Vsem delovnim organizacijam, to je njihovim DSSS in TOZD, bo družbeni pravobranilec samoupravljanja dal pobude, da pričnejo s postopkom za spremembe in dopolnitve neustreznih, veljavnih sporazumov ter pobudo, da zagotovijo za 10% počasnejšo rast sredstev osebnih dohodkov delavcev delovnih skupnosti skupnih služb od delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela.

Uresničevanje družbene usmeritve razporejanja dohodka

Družbeni pravobranilec samoupravljanja se je že ob pričetku leta skupaj z izvršnimi in sindikalnimi sveti občin vključil v prizadevanja za uresničitev družbene usmeritve razporejanja dohodka po resoluciji in dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980. Gibanja na tem področju je spremljal na osnovi periodičnih poročil službe družbenega knjigovodstva, podružnice Murska Sobota. Občasno je sodeloval pri ocenjevanju razlogov za odstopanje od planskih ciljev in usmeritev resolucije ter dogovora v posameznih sredinah. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je nekatere organizacije združenega dela in delovne skupnosti pri obravnavi posameznih primerov kršitev samoupravnih pravic opozarjal tudi na eventualno neustrezne trende pri razporejanju dohodka med letom in na potrebe po uskladitvi razporejanja dohodka z določili dogovora. Na osnovi razpoložljivih podatkov je bilo možno ugotoviti, da so v poprečju doseženi zadovoljivi rezultati pri uresničevanju ciljev družbene usmeritve razporejanja dohodka med letom.

Posamezne primere odstopanj v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter dokončno oceno razlogov zanje pa bodo izvršni sveti skupno z občinskimi sindikalnimi sveti lahko opravili po sprejemu zaključnega računa za leto 1980. V skladu z

29. členom dogovora bo družbeni pravobranilec samoupravljanja na pobudo pristojnega sindikalnega organa zoper ugotovljene kršitelje predlagal ukrepe družbenega varstva zaradi povzročenih motenj v družbeni reprodukciji. Družbeni pravobranilec samoupravljanja doslej še takšne pobude ni prejel. V zvezi z uveljavljanjem ukrepov zoper kršitelje pa bo potrebno podrobneje obravnavati ekonomski položaj posameznih organizacij združenega dela v letu 1980, saj družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da so se pogoji pridobivanja dohodka in pogoji poslovanja posameznih organizacij zaradi neurejenih odnosov na tržišču in v primarni delitvi (administrativno določanje cen) bistveno spremenili. Nadalje se ugotavlja, da pristojni organi družbenopolitičnih skupnosti po 157. členu zakona o združenem delu ne uspejo v zadostni meri zagotoviti enakopravnosti delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela pri pridobivanju dohodka in uveljavljanju njihovih pravic v združenem delu iz živega in minulega dela.

Uveljavljanje sistema družbenega planiranja

Na tem področju družbeni pravobranilec samoupravljanja ni v letu 1980 podvzel posebnih ukrepov. Na osnovi ugotovitev v posameznih organizacijah združenega dela, ki so se obračale na pravobranilca v zvezi s postopki sprejemanja srednjeročnih planskih aktov, pa je možno zaključiti, da se v praksi ni upoštevalo načelo sočasnosti, predvsem glede povezovanja navzven v SOZD, SIS, banke in krajevne skupnosti. Pri sprejemanju planskih obvez se zaradi časovnih stisk v nekaterih primerih niso v celoti spoštovali zakoniti roki. Večinoma je sprejemanje šlo na račun slabše obveščenosti delavcev. Tako je družbeni pravobranilec samoupravljanja bil v dveh primerih v skladu z 67. členom zakona o sistemu družbenega planiranja in družbenega plana SR Slovenije obveščen, da so bile sprejete začasne odločitve o temeljih plana TOZD za obdobje 1981 do 1985. V obeh navedenih primerih pa DPS ni bilo potrebno predlagati začasnih ukrepov družbenega varstva, saj so na osnovi predhodne intervencije družbenega pravobranilca samoupravljanja naknadno v okviru šestmesečnega roka delavci na referendumu sami sprejeli temelje plana TOZD. Opravljanje del po nosilcih samostojnega osebnega dela

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je v sodelovanju z delovnimi inšpektorji pomurskih občin zbral podatke o sklenjenih kooperantskih pogodbah med zasebnimi obrtniki in organizacijami združenega dela s področja gradbeništva in komunale. Ugotovljeno je bilo, da nekatere pogodbe po svoji vsebini ne ustrezajo pogodbam o prevzemu gradbenih del v kooperaciji, temveč dopuščajo možnost posredovanja delovne sile. Na pobudo in opozorilo družbenega pravobranilca samoupravljanja so bile navedene pogodbe usklajene z ustreznimi zakonskimi določili, na organih upravljanja so se obravnavali delovni in življenjski pogoji delavcev zaposlenih pri zasebnih kooperantih ter sprejeli ustrezni ukrepi. Delavcem je bila tudi ponudena sklenitev delovnega razmerja s TOZD. Glede na predvideno zmanjšanje investicijskih del v prihodnje pa organizacije združenega dela s področja gradbeništva in komunale napovedujejo odpravo podobnih kooperacijskih odnosov.

Samoupravno normativna urejenost pri krajevnih skupnostih

Pri svojem delovanju družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja pomanjkljivo normativno urejenost pri posameznih krajevnih skupnostih. Predvsem so neusklajeni in pomanjkljivi statuti krajevnih skupnosti. Prav tako pa tudi SDK obvešča družbenega pravobranilca samoupravljanja o normativni neurejenosti finančno knjigovodskega poslovanja krajevnih skupnosti, katere bi morale imeti v skladu z zakonom o knjigovodstvu sprejet poseben pravilnik o knjigovodstvu. Večina krajevnih skupnosti nima zaposlenega delavca in ureja vse naloge z volonterskim ali honorarnim delom posameznih krajanov. Pobude, ki jih družbeni pravobranilec samoupravljanja naslavlja na posamezne krajevne skupnosti za sprejem pravilnika o knjigovodstvu tako ostajajo brezuspešne, ker ni nikogar, ki bi jih lahko izvršil. V okviru SZDL in pristojnih organov skupščin občin bi bilo zato nujno organizirati neposredno pomoč pri uskladitvah oziroma sprejemu potrebnih samoupravnih splošnih aktov v krajevnih skupnostih.

Murska Sobota, 23/2—1981

DRUŽBENI PRAVOBRANILEC
SAMOUPRAVLJANJA
Franc KOLARIČ, l. r.

	2	3	4
9. Del čistega dohodka na OD v primerjavi z načrtovanim zneskom v %	102,7	100,1	97

3. Zaloge

Skupne zaloge ob koncu leta 1980 so znašale 637.263 tisoč din oziroma 21 % več kot leto poprej.

- v ooo din					
	1979	%	1980	%	ind.
- surovina in material	140.477	26,7	236.533	37,1	168
- proizvodnja, nedovršena					
proizvodnja, polproizvodi	108666	20,7	141.494	22,2	130
- gotovi proizvodi	104.545	19,9	115.096	18,1	120
- blago v prodajalni	29.221	5,6	40.123	6,3	137
- ostale zaloge	142.767	27,1	104.017	16,3	73
S k u p a j zaloge:	525.676	100,0	637.264	100,0	121

4. Izgube

Po zaključnih računih za leto 1980 so izkazale izgube naslednje Organizacije združenega dela:

OZD, TOZD	tekoča	izguba	indeks
	1979	1980	
TOZD Mizarstvo	727	-	-
KONUS TOZD Usnjarna	3.973	-	-
LJUTOMERČAN TOZD			
- Simentalka	7.142	6.842	96
EMONA TOZD Agropod	-	9.148	-
Invalid.delavnica 8. maj	-	479	-
S k u p a j :	11.842	16.469	139

Do konca februarja 1981 je bila pokrita izguba v TOZD Simentalka, medtem ko je v Emoni in Invalidski delavnici 8. maj izguba nepokrita.

Ljutomerčan TOZD Mesna predelava SIMENTALKA, ki zaposluje 115 delavcev je tako že tretje leto zapored zaključila poslovno leto z izgubo, ki je v letu 1980 znašala 6.842 tisoč din.

Vzroki za nastalo izgubo so v glavnem enaki kot v pretežnem delu mesne industrije in sicer v razliki med odkupnimi cenami živine in prodajnimi cenami mesa.

Izguba v TOZD Simentalka je pokrita iz sredstev DO Ljutomerčan. Delovna organizacija je že naslovila nekaterim dobaviteljem prošnje za delno pokrivanje izgube v TOZD Simentalki.

Emona TOZD AGROPLOD je zaključila z izgubo v višini 9.148 tisoč din. Izgubo v navedeni višini bo pokrival Emonin TOZD Globus, ki daje v ta namen TOZD Agropod sanacijski kredit za dobo 2 let. Do 10/5-1981 bo izdelan sanacijski program oziroma program ukrepov za odstranitev vzrokov za nastalo izgubo in izdelani ukrepi za zagotovitev uspešnejšega poslovanja.

Kot glavne vzroke izgube navajajo neustrezno organiziranost, nedokončano investicijo, neustrezne dohodkovne odnose in podobno.

Invalidska delavnica 8. maj je v likvidacijskem postopku. Nastalo izgubo bo pokrila iz likvidacijske mase, ostalo pa bo pokrivala skupnost socialnega skrbstva kot ustanovitelj.

5. Uvoz in izvoz

Izvozno-uvozna bilanca v letu 1980 v občini Ljutomer kaže naslednjo sliko:

OZD, TOZD	- ooo din		% kritja uvoza z izvozom
	izvoz	uvoz	
Tehnostroj	4.287	2.002	214
Imgrad	8.163	5.259	155
Križevske opekarne	253	129	196
Lesnina TOZD Mizarstvo	26.032	1.882	1383
Marles TOZD Ljutomer	23.463	2.873	817
Mura	50.352	-	-
MTT	22.200	8.452	262
Konus	198	15.923	1
DO Ljutomerčan	12.136	59.100	20
Mlekopromet	3.306	512	645
KZ Križevci-Ljutomer	204	4.605	5
Komgrad	-	174	-
Radenska TOZD Jeruzalem	1.389	-	-
S K U P A J :	268.630	100.911	266

V skupni bilanci znaša razmerje med izvozom in uvozom 1:2,7 v korist izvoza. Čeprav je razmerje dokaj ugodno ob upoštevanju Emone TOZD Agropod, pa vendar ne dosegamo planiranega razmerja v resoluciji 1 : 3,3 v korist izvoza.

6. Skupen prihodek poslovnih enot na območju občine

23 poslovnih enot, ki nam je posredovalo podatke na obrazcu RJ-1 je ustvarilo 439.514 tisoč din skupnega prihodka, kar predstavlja 78 % več kot v preteklem letu (246.243 tisoč din). V teh poslovnih enotah je zaposlenih 145 delavcev.

7. Zaposlenost in osebni dohodki

— V obravnavanih gospodarskih organizacijah združenega dela se je zaposlenost povečala za 4 % oziroma 180 delavcev (1980 leta zaposlenih 4.196 delavcev), medtem ko so se osebni dohodki v gospodarskih organizacijah združenega dela povečali za 20 %. Z 7.217 din poprečja osebnega dohodka na delavca smo najnižje v Pomurju.

— Po statističnih podatkih pa je bilo ob koncu leta 1980 v družbenem sektorju zaposlenih 5.089 delavcev. Primerjava je prikazana po stanju na dan 31/12-1980.

	31/12-79	31/12-80	Nove zaposl.	Indeks
- gospodarstvo	4.259	4.424	165	103,9
- negospodarstvo	633	665	32	105
Skupaj :	4.892	5.089	197	104

Zaposlenost se je v globalu povečala za 4 %, kot je predvideno z resolucijo. Na področju negospodarstva je sicer zabeležena nekoliko hitrejša rast, na katero pa je po podatkih posameznih organizacij s področja negospodarstva vplivala med drugim tudi vrnitev nekaterih delavcev po odsluženju vojaškega roka, zaposlitev pripravnikov (študentov), prenos nekaterih nalog iz republiških SIS in občinske SIS, zaposlitev deficitarnega zdravstvenega kadra in podobno.

Pri skupnosti za zaposlovanje je po zadnjih podatkih prijavljenih okrog 200 brezposelnih.

— Poprečni osebni dohodki v občini so nominalno porasli za 18 %, v republiki pa za 18,6 %.

POROČILO

SODIŠČA ZDRUŽENEGA DELA V MURSKI SOBOTI ZA LETO 1980

1. Splošna ocena stanja

Organiziranost združenega dela na samoupravni podlagi in uresničevanje drugih temeljnih načel in določb o samoupravljanju je terjalo, da sodišča združenega dela kot specifični organi sojenja, zaživijo čimprej. Za sodišča združenega dela je značilno, da ne rešujejo samo z ustavo in zakonom določene vrste sporov iz družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov, temveč tudi spore iz medsebojnih razmerij, ki jih udeleženci v sporu sami urejajo ali o katerih so upravičeni sami odločati.

Splošna sodišča združenega dela so pristojna odločati o sporih, ki so jih do leta 1974 reševala, bodisi sodišča splošne pristojnosti, gospodarska sodišča ali ustavno sodišče. Od sodišč splošne pristojnosti so prevzela predvsem delovne spore; od gospodarskih sodišč predvsem spore, ki nastanejo v zvezi z delitvijo sredstev, pravic in obveznosti, kadar pride do statusnih sprememb v organizacijah združenega dela in od ustavnega sodišča predvsem statusne spore, to je spore, ki nastanejo v zvezi s spreminjanjem statusa oz. samoupravne organiziranosti (spore v zvezi z izločitvami, spojitvami, razdelitvami OZD, ipd.).

Splošno sodišče združenega dela v Murški Soboti je prišlo z delom 1. 4. 1975. Po pripadu zadev, ki se iz leta v leto povečuje (89 zadev v letu 1975 — 837 zadev v letu 1980), spada sodišče med sodišča z največjim pripadom zadev. Pripad zadev po oceni sodišča narašča iz večjih razlogov. Delavci se glede na boljšo obveščenost in poučenost vse bolj zavedajo svojih pravic, obveznosti in odgovornosti iz medsebojnih razmerij v združenem delu. Zato pogosteje uveljavljajo varstvo svojih pravic pred pristojnimi organi organizacije oz. skupnosti, kjer združujejo delo. Ko tam ne uspejo, največkrat zato, ker se zmotno in nepopolno ugotovi dejansko stanje ali napačno uporabijo materialni predpisi s strani organov, ki odločajo in le v manjši meri zaradi samovolje ter šikanoznega ravnanja teh organov oz. njihovih posameznih članov, se obračajo za varstvo svojih pravic na sodišče. Številni so tudi primeri, ko delavci prejemejo samoupravne splošne akte s tako vsebino, ki jim zagotavljajo številne pravice na področju nagrajevanja in raznih prejemkov iz sredstev sklada skupne porabe, za katere nimajo ustreznega materialnega pokritja v dohodku, kar pozneje privede do številnih konfliktnih situacij, ki se praviloma končujejo na sodišču.

Do določenega števila sporov prihaja tudi zato, ker odločajo o posamičnih pravicah delavcev nepristojni organi, čestokrat celo posamezniki ali organi izven temeljne organizacije na ravni širše organiziranosti. Nepristojni organi v mnogih primerih sprejemajo tudi samoupravne splošne akte ali te spreminjajo ali dopolnjujejo, kar je prav tako predmet dokajšnjega števila sporov (npr. samoupravni splošni akti o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev se sprejemajo, še večkrat pa spreminjajo in dopolnjujejo brez odločanja delavcev z referendumom, od razpisa pa do izvedbe referenduma ne poteče minimalno določen 15-dnevni zakonski rok, ipd.). Vsi naštetih razlogi, ki vplivajo na pripad zadev, so več ali manj subjektivni. Glede na to bi se najbrž lahko vsaj deloma odpravili z ustreznim dodatnim izobraževanjem za samoupravljalško odločanje delavcev nasploh, posebnim izobraževanjem članov organov upravljanja in drugih organov, ustreznim delovanjem osnovnih organizacij sindikata, dobrim obveščanjem delavcev o vseh problemih, ki nastajajo v združenem delu v sredinah, kjer delajo, večjim posluhom za usklajevanje posamičnih in splošnih interesov in sploh z boljšim preventivnim delom vseh za to poklicanih subjektov.

Od sporov so daleč najštevilnejši spori iz delovnega razmerja (796 sporov v letu 1980). Med temi spori izstopajo denarne terjatve (690 sporov v letu 1980), ki se nanašajo na vse oblike nagrajevanja in druga izplačila v druzi z delovnim razmerjem (jubilejne nagrade, nagrade za delo ob upokojitvi, razni regresi, itd.). Pri denarnih terjatvah kaže izpostaviti ne le po številu, ampak tudi po višini zahtevkov, odškodninske zahtevke v zvezi z nesrečami pri delu (vloženi zahtevki so preseglji znesek

5.000.000 din). Teh zahtevkov je iz leta v leto več in so vse višji. Prisojene odškodnine za te nesreče, odsotnost z dela v času staleža, poznejša zmanjšana delovna sposobnost ali celo invalidnost oškodovanca, ki pripelje do predčasne upokojitve, predstavljajo znatno breme ne le za organizacije združenega dela, kjer je do delovne nesreče prišlo, ampak za celotno družbo. Obravnavani primeri kažejo, da se v skladu s predpisi ne ustvarja in zagotavlja takšno delovno okolje ter takšne delovne in življenjske razmere, ki bi delavcem zagotavljale njihovo telesno integriteto, zdravje in osebno varnost pri delu ter varstvo pred drugimi nevarnimi in škodljivimi vplivi na delavčevo zdravstveno in delovno zmožnost. Večina organizacij združenega dela ima sicer formalno (v aktih, ali pa še tam) urejeno vprašanje varstva pri delu, ki pa se v praksi sploh ne izvaja, ali izvaja z mnogimi odstopanji, ki ravno pogojujejo delovne nesreče. Preostali spori s področja delovnih razmerij se nanašajo v glavnem na sklepanje in prenehanje delovnih razmerij, razporejanje delavcev med trajanjem delovnega razmerja in dodeljevanje stanovanj ter stanovanjskih posojil. Pri obravnavanju sporov s področja stanovanjskih razmerij v organizacijah združenega dela, se ugotavljajo številne nepravilnosti, ki jih bo treba v bodoče odpravljati. Večina organizacij združenega dela ima v ustreznih aktih zelo nejasno in pomanjkljivo opredeljene osnove in merila, po katerih se razvrščajo pričakovanci stanovanj oz. stanovanjskih posojil na takozvano prednostno listo. Tako je v večini primerov možna dokajšnja arbitrarnost in samovolja organov, ki odločajo o tej, za delavce tako pomembni pravici. V številnih organizacijah združenega dela se o tej pravici še vselej odloča na ravni širše organiziranosti in ne v temeljnih organizacijah oz. skupnostih. Od obravnavanih sporov kaže posebej izpostaviti tudi spore s področja kooperacij. Število teh sporov sicer ne narašča, vendar so vsi tovrstni spori zelo zapleteni, ker je treba razčiščevati medsebojna razmerja iz nekajletnega sodelovanja, ki največkrat sodelujoče ne kaže v luči dobrih gospodarjev in sodelavcev (npr. zelo pomanjkljive pogodbe se dajo različno razlagati, slabo so vodene evidence o poslovnih dogodkih, izgubljajo se posamezne pomembne listine, itd.). Za razliko od lanskoletnega poročila tokrat ne omenjamo udeležencev posameznih spornih razmerij, ker njihovo omenjenje brez podrobnejših pojasnil, ki v takem poročilu niso mogoča, lahko privede do napačnih ocen. Samo število sporov, v katerih je udeležena posamezna organizacija, prav gotovo ne more biti merilo za zakonitost in pravilnost urejanja medsebojnih razmerij v združenem delu, ne glede na konkretno sodno odločitve. Iz prakse namreč ugotavljamo in prihajamo do zaključka, da v mnogih sredinah nimajo urejenih niti najosnovnejših stvari s posameznih področij dela in poslovanja, pa teče delo in poslovanje naprej »v zadovoljstvo vseh« in obratno, da so dokaj številni spori v sredinah z relativno urejenimi odnosi. Opisano stanje je nedvomno upogojeno z dejstvom, da se v mnogih delovnih sredinah delavci še ne zavedajo v celoti tega, da so sami pristojni odločati o svojem delu in o pogojih ter rezultatih svojega dela.

Vse večji pripad in struktura pripada po težavnosti zadev upogojujeta vse večjo obremenitev delavcev, ki sodelujejo v delu sodišča. Ne glede na to se rešujejo pripadle zadeve takorekoč tekoče. Sodišče ima med vsemi sodišči, tako samoupravnimi, kot rednimi v Sloveniji najugodnejše razmerje med pripadom in nerešenimi zadevami.

Večino zadev se reši v roku do 2 mesecev. Na podaljšanje postopkov v nekaterih zadevah vpliva pomanjkanje števila ustreznih izvedencev in hitrost njihovega dela. Kakovost dela sodišča je na zadovoljivi ravni, kar kaže število potrjenih odločb ki je nadpovprečno.

2. Splošni pregled dela

V letu 1980 je sodišče prejelo v obravnavanje 837 zadev ali za 262,38 % več kot v letu 1979. Tak porast zadev je pripisati dejstvu, da so delavci temeljnih organizacij združenih v delovnih

Razporeditev dohodka

Dohodek za razporeditev je večji od doseženega, saj so poslovno leto 1980 zaključile z izgubo 3 gospodarske organizacije v skupni vrednosti 16.469 tisoč din in znaša 1.075.346 tisoč din.

Delitev dohodka za razporeditev je naslednja:

		- v ooo din			
		1979	%	1980	% Ind.
Dohodek za razporeditev		759.570		1.075.346	141
1. Razporejeni dohod.	222.570	100		312.702	100 140
- prispevki SIS	30.507	13,7		46.769	15 153
- davki	472	0,2		1.658	0,6 332
- pospeš.amort.	17.099	7,7		23.408	7,5 137
- del.doh.za obresti	8.677	3,8		90.500	28,9 132
- ostalo	105.815	47,6		150.367	48 142
2. Čisti dohodek	537.340	100,0		762.644	100,0 142
- osebni dohodki	409.001	76,1		526.065	69 129
- skupna poraba v tem za stan.grad.	60.209	11,2		83.373	10,9 138
- sredstva za razšir. mat.osnove dela	24.941	-		32.027	- 128
- rezerve	51.041	9,5		127.581	16,7 250
- drugi skladi	15.925	3,0		25.557	3,4 160
	1.164	0,2		68	- -

Iz razporeditve čistega dohodka je razvidno, da se je delež za osebne dohodke občutno znižal, (od 76,1 na 69 čistega dohodka), kar je predvsem posledica izvajanja omejitev po resoluciji in družbenem dogovoru o razporejanju dohodka.

Dinamika rasti sredstev za osebne dohodke je tako počasnejša kot v letu 1979 v primerjavi z letom 1978, ko so se sredstva za osebne dohodke povečala za 32 %.

Analiza o gibanju osebnih dohodkov po merilih in kriterijih iz družbenega dogovora o razporejanju dohodka bo pripravljena naknadno in sicer po podatkih Službe družbenega knjigovodstva.

Na precejšnjo rast sredstev, ki so jih OZD in TOZD razporedile v poslovni sklad oziroma kot sredstva za razširjeno materialno osnovo dela vpliva predvsem omejevanje osebne porabe. Indeks porasta teh sredstev je 250 in znašajo 127.581 tisoč din oziroma 76.540 tisoč din več kot leto poprej. Seveda pa je del teh sredstev angažiran za združevanje izven TOZD, za naložbe v manj razvitih republikah pa tudi kot prispevki SIS materialne proizvodnje.

Visoka inflacija je znatno razvrednotila doseženo akumulacijo, ker se močno povečujejo potrebe po trajnih obratnih sredstvih zaradi naraščanja cen surovin in materiala.

Otežkočeno je prav tako investiranje in zagotavljanje lastnega deleža, ker se hitro dražijo tudi gradbene storitve. Precejšnja sredstva v poslovni sklad so razporedili naslednji: Tehnostroj 14.623 tisoč din, DO Imgrad 22.727 tisoč din, Mura TOZD Oblačila 23.771 tisoč din, DO Mlekopromet 15.737 tisoč din, KZ Ljutomer—Križevci 13.484 tisoč din; poslovnega sklada niso formirali v Lesnini TOZD Mizarstvo, Emona TOZD Agropod, Ljutomerčan TOZD Simentalka, TOZD Vinogradništvo, in TOZD Prevoznništvo.

TOZD in OZD v naši občini so v letu 1980 razpolagale z naslednjimi sredstvi za reprodukcijo:

		- v ooo din		
		1979	1980	Indeks
- interna akumulacija	85.229	176.614	207	
- amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah	55.089	75.684	137	
sredstva za reprodukcijo	140.318	252.298	180	

2. Kazalci o uspešnosti poslovanja

— dohodek na delavca se je nominalno povečal za 35 % in znaša 258.651 din.

— ekonomičnost poslovanja se je povečala za 2 %.

— gibanje fizičnega obsega proizvodnje kaže v nekaterih dejavnostih še dokaj dobre rezultate kljub vsem težavam, ki so bile prisotne v letu 1980 predvsem pri zagotavljanju reprodukcijskega materiala in podobno. Po statističnih podatkih se je gibala proizvodnja v naslednjih dejavnostih takole:

Vrsta proizvodnje	Indeks
- proizvodnja kmetijskih strojev	127
- pohištvena industrija	108
- proizvodnja opeke	121
- proizvodnja krmil	90

Kazalci po 140. členu Zakona o združenem delu:

	1979	1980	Ind.
1. Dohodek na delavca / v din/	191.527	258.651	135
2. Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi v %	35,5	37,6	106
3. Ustvarjeni čisti dohodek na delavca v din	134.236	182.256	135
4. Akumulacija v primerjavi z dohodkom v %	11,2	16,7	149
5. Akumulacija v primerjavi z ustvarjenim čistim dohodkom v %	15,7	23,2	148
6. Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi v %	4,0	6,3	157
7. Osebni dohodek iz sredstev za skupno porabo na delavca mesečno povprečje	10.011	12.395	124
8. Čisti osebni dohodek na delavca mesečno povprečje	6.042	7.219	119

Kazalci po Odloku zveznega izvršnega sveta:

	1979	1980	Ind.
1	2	3	4
1. Izločanje iz osebnega dohodka delavca - mesečno povprečje v din	2.658	3.313	125
2. Izločanje iz dohodka na delavca	37.713	49.747	132
3. Akumulacija z amortizacijo v primerjavi s pov. uporab. sredst. v %	6,6	9,0	136
4. Povprečno uporabljena sredstva na delavca v din	538.899	688.017	128
5. Celotni prihodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi obratnimi sred./koef.obratov/	2,8	2,7	96
6. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi v %	131,2	133,3	102
7. Izguba na delavca v din	3.032	3.908	129
8. Dohodek v primerjavi z načrtovanim dohodkom v %	98,3	97,9	100

organizaciji Mesna industrija M. Sobota, sprožili, zastopani po osnovni organizaciji sindikata, kar 507 sporov za uveljavitev svojih pravic iz naslova minulega dela. Ob upoštevanju 72 nerešenih zadev v začetku leta, se je obravnavalo torej skupno 909 zadev. Rešenih je bilo 812 zadev. Na koncu leta je ostalo nerešenih 93 zadev ali 1,3 mesečni pripad (pri ostalih sodiščih združenega dela v Sloveniji 6,7 mesečni in pri rednih sodiščih 8,7 mesečni pripad — podatek velja za konec leta 1979).

Od rešenih zadev je bilo 694 zadev rešenih do 2 mesecev, 66 zadev do 4 mesecev, 21 zadev od 6 mesecev in 35 zadev preko 6 mesecev.

Iz leta 1977 sta ostali nerešeni 2 zadevi, leta 1978 3 zadeve, leta 1979 9 zadev in leta 1980 79 zadev. Nerešene zadeve iz prejšnjih let so deloma pri izvedencih, v nekaj zadevah pa se čaka, da se končajo predhodni postopki pri drugih organih.

Odločbe so se v 751 primerih izdelale v roku 15 dni in v 61 primerih nad tem rokom.

Pripad zadev po posameznih občinah je bil naslednji:

— Murska Sobota	671 zadev
— G. Radgona	77 zadev
— Lendava	60 zadev
— Ljutomer	29 zadev

V primerjavi z letom 1979 beležimo znaten porast pripada v občini Murska Sobota iz že navedenega razloga. Pripad v občini G. Radgona se je zmanjšal za cca 25 %, dočim je ostal v ostalih dveh občinah skoraj nespremenjen v primerjavi s prejšnjimi leti.

Statistični pregled pripadnih zadev, razvrščenih po značaju spornih razmerij, nam kaže naslednje:

Sporno razmerje	skupni pripad	Od tega v občini			
		M.S.	G.R.	Lendava	Ljutomer
1. Statusne zadeve	-	-	-	-	-
2. Razmerja v SIS	32	13	11	5	3
3. Delovna razmerja	796	656	62	55	23
4. Kooperacije	6	2	2	-	2
5. Drugi spori	3	-	2	-	1
	837	671	77	60	29

Predloge za uvedbo postopka so vložili v 277 primerih sami delavci, v 527 primerih OOS in v 32 primerih OZD oz. druge skupnosti.

Zahtevkom je bilo v celoti ali deloma ugodeno v približno 80 % primerov, v približno 12 % primerov je bil zahtevek zavrnjen in v približno 8 % primerov je bil rešen na drug način (sporazum, ustavitev, ipd.). Mnogo realnejši prikaz načina rešitve posameznih zadev se dobi, če se od celotnega pripada odšteje že omenjenih 507 zadev Mesne industrije Murska Sobota, v katerih je bilo zaradi utemeljenosti v celoti ugodeno vsem zahtevkom. V tem primeru se že navedeno razmerje spremeni in znaša 50:20:30. Pritožbe so bile vložene v 10 % zadev oz. brez že navedenih zadev Mesne industrije v 25 %. Razveljavljenih in delno ali v celoti spremenjenih, je bilo cca 35 % prvostopnih odločb.

3. Izvajanje drugih nalog.

Razen funkcije sojenja, opravlja sodišče tudi druge nič manj pomembne funkcije, kot so spremljanje in dajanje predlogov za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov ter z utrjevanjem zakonitosti, pravno pomoč, spremlja in proučuje probleme sodne prakse, ipd.

Sodišče vsa leta pošilja opozorila organizacijam združenega dela, njihovim organom, družbeno političnim skupnostim, družbeno političnim organizacijam, družbenemu pravobranilcu samoupravljanja in drugim v zvezi s pojavi in nepravilnostmi, ki jih ugotavlja pri svojem delu.

Nadalje nudi sodišče pri svojem delu pravno pomoč v obsegu, ki zdaleč presega tozadevne dolžnosti sodišča. Pravna pomoč se daje na sedežu sodišča vsak dan od začetka do konca delovnika (tudi po telefonu), če je to glede na naravo zahtevane pomoči možno. V letu 1980 se je nudila pravna pomoč 502

delavcev v obliki nasvetov, sestavljanja vlog, ipd. Poleg sodišče dajejo pravno pomoč s področja pristojnosti sodišča le redki subjekti in še ti v zelo omejenem obsegu. Odvetniki, ki so v glavnem nosilci pravne pomoči, so pretežno usmerjeni na nudenje te pomoči pred rednimi sodišči. Njihovo prisotnost v glavnem zaznavamo le na področju odškodninskih sporov, ne pa tudi v drugih sporih, v katerih se prav tako odloča o pravicah delavcev z daljnosežnimi posledicami na področju socialne varnosti prizadetega delavca. Največkrat imamo kaj čudne situacije pred sodiščem, ko imamo na eni strani pred seboj samega delavca, ki uveljavlja svoje pravice, na drugi strani pa ostale delavce, ki jih praviloma zastopajo prave večje osebe (delavci pravnih služb iz OZD, zavarovalnic, odvetniki, itd.).

Enako usodo doživljajo delavci, ki uveljavljajo svoje pravice pred pristojnimi organi OZD oz. delovnih skupnostih, kjer združujejo delo. Če v takih sredinah tudi delujejo ustrezne pravne službe, se te angažirajo predvsem na nasprotni in ne na delavčevi strani, tudi v primeru, ko je delavčev zahtevek utemeljen. Pomoč sindikalnih organizacij je na tem področju v OZD oz. v delovnih skupnostih neznatna. V postopkih pred sodiščem v glavnem sodelujejo osnovne organizacije sindikata iz temeljnih organizacij ABC »Pomurka«. Tako stanje na področju pravne pomoči je nekoliko ublaženo z dejstvom, da si predvsem občinski sveti zveze sindikatov prizadevajo organizirati pravno pomoč delavcem na njihovih sedežih. Tako na sedežih vseh 4 občin deluje enkrat tedensko služba pravne pomoči v okviru sindikata. Ta pravna pomoč je organizirana na zadovoljivi ravni, saj jo nudijo sodniki.

Pravna pomoč s področja delovanja SIS najbrž ni najboljše organizirana, ker sicer prizadeti delavci ne bi iskali pravne pomoči pri sodišču. Ob iznešenem stanju bo pravni pomoči, kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, treba nedvomno v bodoče posvetiti več pozornosti in to ne le s strani družbenopolitičnih skupnosti, ampak tudi s strani organizacij združenega dela, ki bi morale zagotoviti predvsem svojim delavcem potrebno pravno pomoč z dajanjem nasvetov in sestavljanjem vlog, ko ti pred organi v lastni organizaciji uveljavljajo svoje, na podlagi dela pridobljene pravice. Vsekakor bo treba organizirati nosilce pravne službe v bodoče tako, da bo ta služba dostopna slehernemu delovnemu človeku in občanu in da bo na ustreznih kakovostni ravni.

Pripad bi številčno prav gotovo še bolj naraščal, če se ne bi sodišče ob sodelovanju družbenega pravobranilca samoupravljanja angažiralo na preventivnem delovanju, to je izvensodnem reševanju oz. razreševanju sporov v okoljih, kjer se pojavljajo situacije, ki bi lahko sprožile številnejše sodne spore.

4. Kadrovske pogoje za delo

V letu 1980 je opravljal sodniške funkcije 46 sodnikov. Poklicno je opravljal sodniško funkcijo vse leto predsednik sodišča in en sodnik osem mesecev. Pri delu sodišča sta sodelovali z lastnostjo delavca v sodišču še dve administrativno tehnični delavki. Glede na tako kadrovske sestavo in pripad zadev ima sodišče najmanjše število poklicnih in nepoklicnih sodnikov ter administrativno tehničnega osebja v sodstvu. Začetni, dober izbor nepoklicnih sodnikov in njihovo delo je mnogo soprispevalo z ene strani k podružbljanju sodne funkcije in z druge strani k uspešnemu delu sodišča. Zaradi preobremenjenosti nekaterih nepoklicnih sodnikov z delom v sredinah, kjer združujejo delo in z raznimi funkcijami, nerazumevanjem, ki se v določenih sredinah vse bolj kaže do njihovega sodniškega dela in odhodom nekaterih sodnikov v svoboden poklic, pa se je delež nepoklicnih sodnikov — predvsem predsednikov senatov pri delu sodišča bistveno zmanjšal. Nepoklicni sodniki — predsedniki senatov so rešili le 141 ali 17,35 % od rešenega števila zadev, od česar sodniki, ki združujejo delo v rednem sodstvu v Pomurju, le 39 ali 4,8 % zadev. Zato bo treba tudi v bodoče posvetiti dovolj pozornosti izbiri kandidatov in potrebnemu številu nepoklicnih sodnikov. Zaželjeno bi bilo, da bi se število nepoklicnih sodnikov še povečalo in s tem še bolj podružbljala sodna funkcija.

Med sodniki naj bi bilo več žensk in več takšnih sodnikov, ki bi izpolnjevali dejanske in formalne pogoje za vodenje senatov in bi seveda bili pripravljeni senate tudi voditi, kar je seveda

prostorsko planiranje in varstvo okolja. Izvršni svet je posredoval osnutek odloka v javno razpravo krajevnih skupnosti Ljutomer. Krajevna skupnost Ljutomer je o odloku organizirala širšo javno razpravo na zboru občanov in so bile nanj dane naslednje pripombe:

— Krajevna skupnost Ljutomer podpira sprejem tega odloka:

— v 2. členu odloka se naj upoštevajo izjeme za reje domačih živali v ožjem območju mesta, zlasti za tiste občane, ki jim je kmetijstvo glavni vir dohodka (pripomba je upoštevana);

— izjemno naj tudi v ožjem območju mesta redijo domače živali občani, ki so si pridobili status kmeta po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih. Pripomba ni bila upoštevana, zlasti zato, ker si status kmeta lahko pridobi tudi tisti občan, kateremu ni kmetijstvo glavni vir, ampak tudi dopolnilni vir dohodka, kar pomeni, da takšen občan nima pravice rediti živine v ožjem območju mesta po določbah odloka;

— v odlok je potrebno vključiti določbe, po katerih je potrebno vsak primer obravnavati posebej. Pripomba ni upoštevana, zlasti zato, ker mora tovrstni odlok stvari kompleksno obravnavati in določiti pogoje glede na sanitarno-higienske

predpise, poleg tega pa bi bilo nesprejemljivo z ozirom na obseg dela pristojnega upravnega organa:

— v odlok je potrebno tudi vnesti določbe za določitev časa, zlasti za občane, ki bodo izgubili pravico do reje domačih živali po tem odloku. Pripomba je v 9. členu upoštevana tako, da rejci domačih živali, katerim kmetijstvo ni glavni vir dohodka, izgubijo pravico do reje 31. 12. 1981.

Drugih pripomb ni bilo.

S sprejetjem tega odloka, zlasti pa izvajanje ne predstavlja nobene finančne obveznosti za občinski proračun.

Izvršni svet je na seji dne 1/4-1981 obravnaval predlog odloka o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer in le-tega predlaga pristojnim zborom občinske skupščine v razpravo in sprejem.

Ljutomer, 2/4-1981

IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE
L J U T O M E R

URESNIČEVANJE RESOLUCIJE

O IZVAJANJU SREDNJEROČNEGA PLANA DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA OBČINE LJUTOMER V OBDOBJU 1976—1980 V LETU 1980 S POSEBNIM OZIROM NA REZULTATIH GOSPODARJENJA V OBČINI PO ZAKLJUČNIH RAČUNIH

I. UVOD

Vsi nosilci planiranja so dolžni v skladu z zakonom o družbenem planiranju sproti analizirati rezultate svojega dela ter izvesti ukrepe za dosego postavljenih planskih ciljev. Še podrobneje pa obravnavamo družbenoekonomska gibanja ob zaključnih računih.

Resolucija 1980 je bila pripravljena v smislu stabilizacijskih ukrepov, predvsem na področju razporejanja dohodka. Močan povdarek je bil dan izvoznim prizadevanjem. Investicijska vlaganja so bila predvidena v višini 556 mio din, rast družbenega proizvoda 5—7%, rast zaposlovanja 4—5%.

Prizadevanja so bila usmerjena v zagotovitev nemotenega proizvodnega procesa, na področju razporejanja dohodka pa predvsem v omejevanju vseh vrst porabe, ki bi morala rasti precej počasneje od rasti dohodka, saj je le na takšne načine omogočena rast sredstev za razširitev materialne osnove dela.

V nadaljevanju so prikazani podatki o uresničevanju z resolucijo zastavljenih nalog, ki so ugotovljeni predvsem na podlagi podatkov iz zaključnih računov materialne in nematerialne proizvodnje za leto 1980.

II. GOSPODARSKA GIBANJA V LETU 1980.

Gospodarska gibanja so ugotovljena na podlagi zaključnih računov 33 TOZD in 4 delovnih skupnosti. V obdelavo še ni vključena Krka TOZD ISIS, ki je v mesecu septembru pričela s poskusno proizvodnjo.

1. Delitev celotnega prihodka

- v 000 din					
	1979	%	1980	%	Ind.
Celotni prihodek	3.144.782	100	4.235.315	100	135
Porabljena sredstva	2.396.714	76,2	3.176.438	75	133
Dohodek	748.068	23,8	1.058.877	25	142

Iz tabele je razvidno, da je celotni prihodek porasel za 35%. V strukturi celotnega prihodka največji delež predstavlja industrija s 62%, kmetijstvo pa 18%.

Manjši celotni prihodek kot v preteklem letu so ustvarili v Gozdnem in lesnem gospodarstvu TOK Gozdarstvo, Komgrad in OZ Prlekija.

Porabljena sredstva so naraščala nekoliko počasneje kot celotni prihodek, kar kaže na nekoliko izboljšanje ekonomičnosti poslovanja. 64% vseh porabljenih sredstev predstavljajo porabljene surovine, material in energije, letno poprej pa 59%.

Amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah se je povečala za 37% in znaša 75.684 tisoč din, kar predstavlja v strukturi porabljenih sredstev 2,4%, leto prej pa z 55.089 tisoč din 1,7%.

Dosežen družbeni proizvod je sestavljen iz doseženega dohodka in amortizacije po predpisanih minimalnih stopnjah. Struktura družbenega proizvoda po posameznih panogah je naslednja:

- v 000 din					
	1979	%	1980	%	Ind.
Industrija	521.806	65	766.679	67,6	147
Kmetijstvo	107.291	13,4	148.732	13,1	139
Gozdarstvo	1.250	0,2	922	0,1	74
Gradbeništvo	75.773	9,4	95.716	8,4	126
Promet	19.413	2,4	26.011	2,3	134
Trgovina	41.206	5,1	51.771	4,6	126
Turizem	12.208	1,5	15.530	1,3	127
Obrt in osebne storitve	24.210	3,0	29.200	2,6	121
S k u p a j :	803.157	100,0	1.134.561	100,0	141

Iz tabele je razvidno, da se je družbeni proizvod gospodarstva povečal za 41%, v strukturi pa se je povečal delež industrije za 2,6%, medtem ko je pri vseh ostalih panogah rahel padec.

povezano s studijem spisov, vodenjem obravnay, izdelovanjem sodnih odločb, itd. V sedanjem sestavu je najbrž preveč sodnikov, ki imajo v sredinah, kjer združujejo delo, lastnost delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Zato se nam zadnje čase vse češče dogaja, da prav taki sodniki, zaradi zadržanosti ne morejo določenega dne opravljati sodniške funkcije. To nam povzroča nemalo težav pri iskanju in določanju drugih sodnikov, posebno takrat, ko opravičila ne prejmemo, ali ga prejmemo prepozno. Zaradi takega neodgovornega ravnanja posameznih sodnikov, je že nekajkrat prišlo tudi do obravnay z več kot enourno zamudo, kar prav gotovo ni vplivalo ugodno na udeležence postopka. Večje število sodnikov — delavcev v združenem delu, bi obenem lahko s svojimi izkušnjami in po-

znanjem razmer bistveno pripomoglo k še hitrejšemu in uspešnejšemu delu sodišča, pa tudi k uspešnejšemu delu v sredinah, kjer združujejo delo.

5. Materialni pogoji za delo

Pri zagotavljanju finančnih sredstev je sodišče vselej naletelo na potrebno razumevanje pri financiranjih, to je vseh štirih pomurskih občinah. Sodišče ima urejene prostorske pogoje z izjemo razpravne dvorane, ki ni najprimernejša.

Murska Sobota, dne 15. 2. 1981

PREDSEDNIK SODIŠČA
Ladislav PENTEK, s. r.

POROČILO

O STANJU IN PROBLEMIH S PODROČJA DELA MEDOBČINSKIH INŠPEKCIJSKIH SLUŽB TER ORGANIZIRANOST TEH SLUŽB NA OSNOVI SPREJETEGA ODLOKA IN O DELU INŠPEKCIJSKIH SLUŽB V LETU 1980.

A STANJE IN PROBLEMI S PODROČJA DELA INŠPEKCIJSKIH SLUŽB TER ORGANIZIRANOST TEH SLUŽB NA OSNOVI SPREJETEGA ODLOKA

Ena izmed temeljnih nalog pri graditvi demokratičnega političnega sistema socialističnega samoupravljanja je vsekakor njegovo utrjevanje. Sistem socialistične demokracije posveča področju zakonitosti in v zvezi s tem delovanju inšpekcijskih služb posebno pozornost. Kontrola je nujno potrebni načelni element pri graditvi naše samoupravne družbe in je po svoji obliki, obsegu in pristojnostih prilagojena sedanjim razmeram. O pomenu kontrole in njeni vlogi so na raznih forumih bile izrečene mnoge misli, ki se sedaj vpeljujejo v vsakodnevno prakso.

Ni naključje, da je o vlogi inšpekcijskih služb zavzel stališča tudi VIII. kongres ZKS, XI. kongres ZKJ in v zadnjem času program aktivnosti za uresničevanje VII. seje CK ZKS, ki med drugim določa predvsem naslednje naloge:

— pripraviti je treba operativni program, kako zagotoviti učinkovito in vsklajeno delovanje inšpekcijskih služb, SKD in drugih organov odkrivanja in pregona, da bi veliko bolj kot doslej spremljali uresničevanje zakonov in predpisov, odločneje sankcionirali in preprečevali negativne pojave;

— opredeliti je treba konkretne ukrepe za kadrovske in organizacijske usposobitev teh organov ter za hitrejšo združevanje inšpekcijskih služb v okviru medobčinskih služb (Komunist, 18. julij 1980).

Razen tega morajo inšpekcijski organi, poleg z zakonom določenih obveznosti, dobro poznati najvažnejše naloge, ki jih postavljajo skupščinski in politično izvršilni organi.

Sledeč tem usmeritvam so občine Pomurja sprejele potreben odlok in ustanovile medobčinski organ za inšpekcijske službe — upravo za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota. V tem odloku in kasneje v dogovoru o zagotovitvi pogojev za delo, so postavljene osnove za organiziranost in delo tega medobčinskega upravnega organa.

V predlogu pravilnika o organizaciji in delovanju Uprave za inšpekcijske službe (ki bo v kratkem poslan Izvršnemu svetu v soglasje) so podrobno obdelane te osnove in sicer:

— organiziranost je zasnovana po:

1. teritorialnem principu — v enote na sedežu občin ustanoviteljic,

2. strokovnem principu — ko so posamezne inšpekcije ali več sorodnih inšpekcij vključene v strokovno organizacijsko obliko — inšpekcijo,

— delavci uprave so zadolženi z omenjenim pravilnikom, da upoštevajo sklepe in smernice skupščinskih in političnih izvršilnih organov.

Pri taki organiziranosti prihaja še do določenih težav pri vsklajevanju dela med posameznimi inšpektorji in posameznih enot. Zato bomo morali utrditi strokovno povezanost, da bo tovrstna koordinacija lažja.

Poseben problem pri usklajevanju dela je specifični status posameznih inšpekcij. Inšpekcije, kot služba in področje dela, so ustanovljene s posebnimi zakoni. Kot take so močno povezane z resornimi republiški organi od koder mnogokrat prihajajo iniciative in naloge za akcije. V republiki pa ni skupnega organa za vsklajevanje akcij posameznih inšpekcij, kar je mnogokrat velika ovira za realizacijo zastavljenega programa.

Tudi ni možna učinkovita notranja delitev dela, ker predpisi o posameznih inšpekcijah opredeljujejo stvarno in krajevno pristojnost, ki tudi ni enotno rešena; te pristojnosti se prekrivajo, se duplirajo, niso točno razmerjene itd. Uprava za inšpekcijske službe bo v letošnjem letu pripravila pregled takih neskladij in ta material posredovala pristojnim republiškim organom.

Da bi bile inšpekcijske službe učinkovite, ne samo v odkrivanju nezakonitosti družbenih pojavov, ampak da bi se dejansko razvile in uveljavile tudi svojo preventivno funkcijo, morajo dobro poznati svoj socialni prostor in dobesedno vsakodnevno živeti z družbenim okoljem. Vloga inšpekcijskih služb naj ne bi bila le v ugotavljanju dejanskih pojavov v realnem življenju in njihovih vsklajenosti z zakonitostjo, ampak bi morale tudi pojasniti dejanske vzroke zakonitih pojavov. Te pa je treba pojasniti v kontekstu odnosov človek — družba.

Preventivno delovanje je veliko bolj zapleten proces, kot se to na prvi pogled kaže. Gledanje skozi prste vsekakor ni preventivno delo. Tudi izvrševanje zahtev posameznikov, ki opredeljujejo delo inšpekcij zgolj po občutku, brez podrobnega poznavanja predpisov, ni preventivno delo.

Pri opredelitvi preventivnega delovanja smo v upravi upoštevali:

— strokovno svetovalno funkcijo

— sodelovanje z drugimi organi nadzora in pregona, s samoupravno delavsko kontrolo, sveti potrošnikov in z drugimi asociacijami,

— funkcijo obveščanja javnosti,

— način prikazovanja opravljenega dela v smeri preventivne aktivnosti.

Tako usmeritev je uprava začrtala tudi v svojem programu dela (ki so ga dobili vsi izvršni sveti) in se v glavnem po vseh navedenih točkah že izvaja.

Povdariti je treba, da mora imeti vsak ukrep inšpekcijskih organov podlago, da bi bil zakonit. Inšpekcijski organi uporabljajo pri opravljanju svojih funkcij okrog 700 zakonskih predpisov. Ti predpisi so mnogokrat pomanjkljivi, ker ne rešujejo problemov, ki se pojavljajo na posameznih področjih nadzora enotno in v celoti, ali pa so ti problemi rešeni nepopolno in celo nejasno. Tako stanje pogojuje negotovost inšpekcijskih organov pri ravnanju in ukrepanju, ko rešujejo posebne ali povsem določene zadeve. Mnogo je zelo starih predpisov, ki pravno še veljajo, so pa v nasprotju s sodobno doktrino itd. O

PREDLOG

april 1981

Na podlagi 4. člena Zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 12/77) in 204. člena Statuta občine Ljutomer (Uradne objave

občin Pomurja, št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti

sprejela

ODLOK**O PREPOVEDI REJE DOMAČIH ŽIVALI NA OBMOČJU MESTA LJUTOMER**

1. člen

Zaradi higiene in zaščite zdravja prebivalstva ter estetskega izgleda mesta Ljutomer je reja konj, govedu, prašičev, ovac, koz (v nadaljnjem besedilu: domače živali) na ožjem območju mesta Ljutomer prepovedana.

2. člen

Izjemoma lahko redijo domače živali na ožjem območju mesta Ljutomer le tista gospodarstva, ki jim je kmetijstvo glavni vir dohodka, njihovo stalno prebivališče pa je mesto Ljutomer.

3. člen

Reja perutnine in zajcev je na ožjem območju mesta Ljutomer dovoljena le pod pogojem, da so živali v ograjenih prostorih stanovanjskih zgradb.

Prostori za rejo perutnine in zajcev ne smejo v ničemer kaziti estetskega videza mesta in kvarno vplivati na higieno in zaščito zdravja prebivalstva.

4. člen

Na širšem območju mesta Ljutomer je reja domačih živali dovoljena pod pogojem, da so prostori za rejo domačih živali (hlevi) gnojišča, gnojnične jame, tekališča in ostale naprave, ki imajo kakršnokoli zvezo z rejo domačih živali urejeni tako, da so v skladu s sanitarnimi in veterinarskimi predpisi ter ne kvarijo estetskega izgleda mesta.

5. člen

Območje mesta Ljutomer se po prvem členu tega odloka razdeli na ožje in širše območje.

1. V ožje območje mesta Ljutomer spadajo:

— blokovna cona — Zazidalni načrt dela stanovanjske soseske S—3, ki ga omejujejo železniška proga na severovzhodu, Užiška ulica, Ormoška cesta, Ulica Rajh Nade do železniške postaje.

— zazidava med železniško progo, ulico Rajh Nade, Slavka Osterca, Prešernovo do proizvodnih obratov DO Tehnostroj,

— zazidava med Prešernovo cesto, ulico I. slovenskega tabora in celotno naselje Jana Baukarta do proizvodnih obratov DO MTT,

— območje zazidalnega načrta mestnega središča,

— stanovanjsko naselje med železniško progo na severovzhodu, Ormoško cesto in Užiško ulico,

— stanovanjsko naselje, ki ga omejujejo Ormoška cesta, Kaučičeva ulica in Stari trg,

— obojestransko zazidava ulice Ante Trstenjaka, Staneta Rozmana in obrtno-stanovanjska cona ob Jeruzalemski cesti — Zazidalni načrt Ormoška — Lendavska,

— celotno stanovanjsko naselje Juršovka — v mejah, ki jih določa Zazidalni načrt Juršovka — Ljutomer,

— obojestransko zazidava Cankarjeve ceste, Starega trga, Vrazove ulice in Razlagove ulice do hiše št.

2. V širše območje mesta Ljutomer spadajo vsa ostala območja po urbanističnem načrtu mesta Ljutomer.

6. člen

Za izvajanje določb tega odloka skrbi pristojna inšpekcija.

Če inšpekcija pri izvajanju nadzora ugotovi, da upravičenec iz drugega, tretjega in četrtega člena odloka ne izpolnjuje pogojev iz tega odloka začasno prepove rejo domačih živali in predpiše ustrezne ukrepe.

7. člen

Kazenske določbe:

— z denarno kaznijo od 1.000 — 5.000 din se kaznuje posameznik, ki redi domače živali v nasprotju z določili tega odloka,

— ki ne uredi hlevov in drugih prostorov in naprav namenjenih za rejo domačih živali v skladu s sanitarnimi in veterinarskimi predpisi.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

8. člen

Rejci domačih živali iz drugega člena tega odloka so dolžni do 31/12—1981 urediti vodotesna gnojišča, gnojnične jame in ograditi tekališča za živino.

Rejci domačih živali iz tretjega in četrtega člena tega odloka so dolžni urediti prostore za rejo domačih živali do 31/12—1981.

9. člen

Rejci domačih živali iz ožjega območja mesta Ljutomer, ki jim kmetijstvo ni glavni vir dohodka izgubijo pravico do reje z 31/12—1981.

10. člen

Z dnem, ko začne veljati odlok preneha veljati Odlok o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer (Uradni vestnik, št. 10/65).

11. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322—1/81—3

Datum:

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon.

OBRAZLOŽITEV

Na območju mesta Ljutomer je bila regulirana reja domačih živali z odlokom občinske skupščine z dne 26/2-1965, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku okraja Maribor št. 10/65 in je le-ta bil sprejet na podlagi tedaj veljavnega zakona o prekrških (Ur. l. SFRJ št. 2/59).

Med tem časom je bil sprejet novi zakon o prekrških, zato je odlok postal neveljaven. Glede na to, da bi uredili predpise na tem področju v skladu z zakonom o prekrških (Ur. l. SRS št. 12/77) in glede na razširitev mesta Ljutomer predlagamo sprejem novega odloka o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer. Pravna podlaga za sprejem citiranega odloka je tudi statut občine Ljutomer.

S tem odlokom se v glavnem prepoveduje reja domačih živali v ožjem območju mesta Ljutomer, izjema je določena le v 2. členu po katerem lahko redijo domače živali tisti, ki jim je kmetijstvo glavni vir dohodka za preživljanje. V širšem območju pa je reja dovoljena pod določenimi pogoji. Območje mesta je glede na pogoje o reji domačih živali razdeljeno na širše in ožje območje. Območja so opredeljena v 5. členu tega odloka.

V mesecu oktobru 1980 je bil pripravljen osnutek odloka o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer, ki ga je obravnaval izvršni svet in odbor izvršnega sveta za urbanizem,

takem stanju na področju zakonodaje so ustrezni republiški organi že obveščeni.

S samostojnim delom je uprava pričela 1. 1. 1981. S tem dnem je prevzela vse inšpektorje in ostale delavce iz občinskih upravnih organov. Tako je bilo v upravi na dan 1. 1. 1981 37 delavcev (vključno z načelnikom, honorarnimi delavci in administracijo). V letošnjem letu je predvideno povečanje za 9 delavcev in to 4 v enoti Ljutomer, 1 v enoti Lendava in 4 v enoti Murska Sobota (oziroma odvisno od kraja bivanja).

V upravi je ustanovljena delovna skupnost in izvoljen svet delovne skupnosti. Delovna skupnost je sprejela statut, v fazi sprejemanja pa je pravilnik o delovnih razmerjih. Pripravljamo tudi samoupravni sporazum iz 111. člena Zakona o sistemu državne uprave.

Predračun upravnega organa in finančni načrt dohodka delovne skupnosti še ni dokončno sestavljen, ker računovodska služba še ne razpolaga z vsemi potrebnimi elementi (manjkajo nekateri republiški akti).

Delavci uprave sedaj dobivajo osebni dohodek kot akontacijo v višini osebnega dohodka iz leta 1980, brez dodatka iz aneksa družbenega dogovora. Posebna komisija pa dela na vsklajevanju analitičnih ocen in predvidevamo, da bomo osebne dohodke s 1. 5. 1981 imeli že poenotene.

Prostorski problemi so v glavnem zadovoljivo rešeni oz. so v fazi urejevanja. Uprava razpolaga le z enim službenim vozilom, kar otežuje delo na terenu, saj za uporabo lastnih avtomobilov inšpektorji niso ogreti. V letošnjem letu predvidevamo nabavo še enega avtomobila — za enoto Lendava.

Uprava se financira s prispevki posameznih občin ustanoviteljic po dogovorjenem naključju. Finančna sredstva v redu dotekajo. V začetku je bilo nekaj problemov, kar pa smo predvsem z razumevanjem občine Murska Sobota, tudi rešili.

V upravi je bila pred kratkim ustanovljena osnovna organizacija sindikata. Ustanovljena je tudi osnovna organizacija ZK, ki vključuje komuniste iz vseh enot. Tu se porajajo določeni problemi, ko ta organizacija obravnava problematiko v glavnem s področja soboške občine. Predlagana je bila rešitev, da bi v upravi deloval le aktiv, člani ZK pa bi bili vključeni v krajevne organizacije, vendar to ni bilo osvojeno.

Problemi nastajajo pri medsebojnem obveščanju. Uprava obvešča Izvršni svet o delu mesečno (za januar in februar je bilo poročilo skupno) na podlagi poročil posameznih inšpektorjev. Ugotavljamo, da je to premalo, zato je postavljena zahteva, da morajo inšpektorji o vseh pomembnejših ukrepih in stanjih sproti obveščati Izvršni svet in predstojnike.

Morda bi kazalo vsake tri mesece ali polletno (predlog Izvršnega sveta Gornja Radgona) organizirati sestanek po občinah s predstavniki Izvršnega sveta in inšpektorji, ki delujejo na področju določene občine. Tu bi se lahko razčistile nejasnosti, ki pri delu nastajajo.

Nemalo težav povzroča neenoten delovni čas upravnih organov v Pomurju in zahteve, da se posamezne enote UIS ravnajo po delovnem času določene občine.

Prisoten je tudi pojav, da posamezniki oz. predstavniki delovnih organizacij iščejo intervencije na ukrepe inšpektorjev pri Izvršnih svetih. Tu stvari prikazujejo popačeno, sebi v korist in zato lahko pride do raznih nesporazumov. Predlagam, da se tovrstne intervencije pri IS opustijo. Svojo zaščito naj koristijo po normalni pravni poti z rednimi in izrednimi sredstvi. Le — taka oblika „intervencije“ bo pravno in politično utemeljena.

B OPRAVLJENO DELO INŠPEKCIJSKIH SLUŽB V LETU 1980

Do 20. avgusta leta 1980 so inšpekcijsko nadzorstvo opravljali v občini Ljutomer naslednji, za inšpekcijske zadeve pristojni občinski in medobčinski organi:

1. Oddelek za inšpekcijske službe Murska Sobota
  - tržna inšpekcija
  - sanitarna inšpekcija
  - gozdarska inšpekcija
  - požarna inšpekcija
  - gradbena inšpekcija
2. Oddelek za inšpekcijske službe Lendava
  - inšpekcijska dela
3. Oddelek za inšpekcijske službe Maribor

- inšpekcija cestnega prometa
- elektro-energetska inšpekcija

4. Oddelek za gospodarstvo in finance Ljutomer
  - medobčinska kmetijsko-vinarska inšpekcija
  - kmetijska in vodnogospodarska inšpekcija
  - veterinarska inšpekcija (do 1. novembra 1980).

Tržna inšpekcija

je v letu 1980 opravljala naloge v skladu s sprejetim program, kakor tudi po posebnih zadolžitvah (organizacija popisov blaga, organizacija in kontrola blagovnih rezerv, sodelovanje na sestankih, razgovorih ter podobno).

Iz direktne svoje pristojnosti je opravljen nadzor nad cenami blaga in storitev, nad kakovostjo blaga, nad vodenjem predpisanih evidenc v prodajalnah, nad kontrolo merilnih naprav, nad kontrolo blagajniškega poslovanja in nad predmetom poslovanja.

Na področju trgovine je oravljeno 110 pregledov (25 po vprašanju cen, 26 po vprašanju kontrole kakovosti in 59 po drugih vprašanjih).

V gostinstvu in turizmu je bilo opravljeno 26 pregledov (6 po vprašanju kontrole cen, 18 po vprašanju kontrole kakovosti in 1 pregled po drugih vprašanjih).

Na področju obrti je bilo opravljenih 57 pregledov (16 po vprašanju kontrole cen, 10 po vprašanju kontrole kakovosti in 31 po vprašanju izpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev).

Kljub temu, da je organizirana medobčinska inšpekcijska služba in je število tržnih inšpektorjev ostalo nespremenjeno, je tržna inšpekcija številčno izpolnila program dela za leto 1980. Zaradi nepravilnosti pri kontroli kakovosti blaga je bilo izrečenih 12 mandatih kazni v skupnem znesku 6.000,00. skupno je bilo izdanih 22 odločb (cena in kvaliteta) o odpravi pomanjkljivosti. Ugotovitve so zadovoljive in lahko trdimo, da blago v prometu ustreza predpisom o kakovosti, to pa ne velja za sladoled, katerega proizvajajo zasebniki.

Po vprašanju kontrole cen so bile vložene 3 prijave za gospodarske prestopke in 2 predloga za prekrške. Istočasno je bila odvzeta neupravičena pridobljena premoženjska korist v skupnem znesku din 74.014,00.

Na področju kontrole kakovosti je bilo odvzetih 32 vzorcev in poslanih v ekspertizo pooblaščenim OZD. Od teh odvzetih vzorcev je bilo 20 neustreznih in v glavnem gre tu za odstopanje pri sladoledih. Kontrola preskrbe prebivalstva z osnovnimi živlenskimi artikli v obdobjih potrošniških mrzlic, je močno angažirala tržna inšpekcija. Prek komisije za preskrbo in neposredno so vplivale na trgovske organizacije, da skrbijo za boljšo preskrbo občanov, istočasno pa je naročeno, da se manjkajoči artikli prodajajo v manjših enotah in se pretehtajo oz. razdeljujejo.

Število kontrol. objektov	Štev. objektov	Opravljeni pregledi			
		skupaj	cene	kakovost	ostalo
1	2	3	4	5	6
I. industrija, energ., proizv. in predel.	20	8	3	1	4
II. Kmetijstvo in ribištvo	3	8	7	-	1
III. Gozdarstvo	-	-	-	-	-
IV. Gradbeništvo	2	-	-	-	-
V. Promet in zveze	5	-	-	-	-
VI. Trgovina /skupaj: od tega: trg. na drob. trg. na deb.	90 3 -	110 - -	25 - -	26 - -	39 - -
prodajalne neupravičeno trg. posameznikov	82 1	109 1	25 -	26 -	58 1
VII. Gostinstvo in turizem	52	26	6	19	1
VIII. Obrt od tega:	303	57	16	10	31
- družbena obrt	1	-	-	-	-
- zasebna obrt	227	32	16	10	6
- dopolnilna obrt	75	16	-	-	16
- neupravičena obrt	-	9	-	-	9
IX. Ostalo	-	17	2	11	4
S K U P A J :	488	226	59	67	100

**POROČILO K ZALJUČNEMU RAČUNU PRORAČUNA
OBČINE LJUTOMER ZA LETO 1980**

Proračun občine Ljutomer za leto 1980 so sprejeli vsi trije zbori na seji dne 21/3-1980 s prihodki in razporeditvijo prihodkov v višini 50.046.836,80. Plan proračuna je bil sprejet v skladu z določili zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1980, predvsem v določbah glede zagotavljanja dopolnilnih sredstev občine.

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine za leto 1980 — rebalans proračuna je bil sprejet na seji občinske skupščine dne 21/12-1980 v višini 53.324.164,80.

Realizacija proračunskih prihodkov v letu 1979 je bila dosežena v višini 54.825.668,80 in 103 % na plan. Od tega:

— lastni prihodki s prenosom iz leta 1979	47.642.682,15 din
— republiška dopolnilna sredstva	7.182.986,65 din.

Proračunski prihodki so se v letu 1980 oblikovali iz davka od OD in davka na dohodek, prometnega davka, davka na premoženje in davka na dohodek od premoženja, taks odstopljenih prihodkov iz naslova denarnih kazni sodnika za prekrške in od gospodarskih prestopkov ter kaznivih dejanj ter iz prihodkov upravnih organov in raznih drugih prihodkov. Te vrste prihodkov so bile realizirane 6 % višje glede na plan po rebalansu. Nižji indeks od 100 je bil dosežen pri vrsti 5: odstopljeni prihodki in prihodki po posebnih predpisih in sicer 92, to pa zaradi previsokih planiranih postavkah in pri vrsti 7: Republiška dopolnilna sredstva, kjer indeks 90 odseva le republiške dotacije v letu 1980, ne pa tudi 2.600.000 din, ki smo jih prejeli v decembru 1979, kot akontacijo za leto 1980. Za boljše razumevanje je potrebno dodati, da so se prihodki zbirali na dveh partijah žiro računa proračuna in sicer na redni partiji 51.259.119,80 din, na posebni partiji žiro računa pa 3.566.549,00 din.

Proračunska poraba za namene, ki gredo v okvir omejenih proračunske porabe po družbenem dogovoru 50.046.836,80 je znašala 48.742.471,45 din ali 97 % glede na plan. Sredstva za dejavnost organov družbenopolitične skupnosti so bila prenešana iz proračuna 100 % v globalu, nižji indeks od 100 pa izkazujejo manipulativni stroški SDK in sredstva za cestno in elektro inšpekcijo, katerih račun je znašal manj kot je bilo predvideno po planu.

Sredstva za namen 04 — negospodarske investicije so bile odvedene v višini 79 %; kredit za urbanistični načrt ni bil najet in so odpadle anuitete, indeks pri obrestih je visok, ker so bile obresti za premostitveni kredit na začetku leta visoke, 500.000,00 din za postajo milice pa ni bilo odvedenih zaradi manjšega dotoka sredstev pred koncem leta, ampak šele v januarju 1981.

Sredstva za namen 08, socialno skrbstvo so bila iz proračuna odvedena v globalu 98 %. Podpore svojcem kadrovcev so bile dane v potrebni višini v skladu z zakonom, prav tako so bile dane priznavalnine borcem in kmetom borcem v višini v skladu s predlogi komisije za vprašanje borcev NOV in VVI pri SO Ljutomer.

Sredstva za namen 09, zdravstveno varstvo so bila porabljena v višini 56 %, ker je bila predvidena številka previsoka.

Sredstva za namen 10 — komunalna dejavnost so bila porabljena v višini 97 % in sicer zaradi manjših potreb za geodetska dela po programu.

Sredstva za namen 11, dejavnost KS so bila prenešana krajevnim skupnostim v višini 97 %. Vzrok za manjšo realizacijo od planirane je potrebno iskati v preteklosti, saj je bilo v letu 1975 potrošenih 75.000,00 din za valorizacijo zaposlenih v KS, črpali pa so se iz tekoče proračunske rezerve. Ta znesek se je nato nepravilno štel v osnovo za izračun planske postavke za leto 1980 in nato vnesel v plansko postavko za leto 1980. Vsled tega 75.000,00 din ni bilo odvedeno iz proračuna.

Sredstva za namen 17 — proračunske obveznosti iz preteklih let in tekoča proračunska rezerva so bila porabljena v višini 80 %, ker niso bile poravnane vse obveznosti in ker ni bilo potreb za črpanje sredstev iz proračunske rezerve.

Sredstva za namen 19 — odstopljeni prihodki so bila prenešana v višini 101 %, ker so bila v planu prenizko predvidena plačila za analize in alkoskope.

Pristojbine za veterinarsko-higiensko službo ne gredo v okvir proračunske porabe po družbenem dogovoru in so bile prenešene v višini 203.256,00 din ali 97 % na plan.

Sredstva proračunskih viškov, namenjena za oblikovanje blagovnih rezerv in izplačila kompenzacij so bila porabljena v višini 1.251.339,45 din, neporabljenih pa je ostalo 2.315.209,55 din. Skupno z nerazporejenimi 2.313.392,35 din od rednih proračunskih prihodkov znaša presežek vseh prihodkov proračuna nad vsemi odhodki iz proračuna 4.628.601,90 din.

Pri financiranju proračunskih porabnikov in namenov v letu 1980 ni bilo težav, saj so prihodki potekali v glavnem po planu, posebno pa v zadnjem četrtletju.

DOSEŽENI PRIHODKI IZ RAZPOREDITEV PRIHODKOV

	plan 1980	realizacija 1980	Ind.
Vsi prihodki	53.324.164,80	54.825.668,80	103
Vsi razporejeni prihodki	53.324.164,80	50.197.066,90	103

Presežek prihodkov nad odhodki po zaključnem računu znaša 4.628.601,90 in se prenese v prihodke proračuna za leto 1981. V tem znesku so zajeta sredstva na posebni partiji žiro računa proračuna v višini 2.315.209,55 din. Od preostalih neporabljenih sredstev v višini 2.313.392,35 je potrebno nameniti za poravnavo obveznosti iz leta 1980 1.390.444,45 in sicer:

— za poravnavo računa PGP	617.907,45 din
— za odvod sredstev za zgradbo PM	500.000,00 din
— za plačilo računa za mrliško-ogledno službo	1.528,80 din
— za prenos pristojbin za Veterinarsko-higiensko službo	20.579,20 din
— za prenos taks za zdravstveno varstvo živali	125.650,00 din
— za odvod 1 % prihodka za rezervni skl.	124.779,00 din
SKUPAJ	1.390.444,45 din

Celotna realizacija vseh prihodkov in odhodkov je razvidna iz priloženih pregledov zaključnega računa proračuna. Vsi organi so svoje finančno poslovanje zaključili pozitivno.

Posebni račun za zdravstveno varstvo živali

Na posebni račun se stekajo preko občinskega proračuna zbrane takse na promet živine in drobnice in razne veterinarske storitve. Zaključni račun izkazuje za leto 1980:

— prihodke v znesku	4.952.430,00
— odhodke v znesku	2.277.155,50
presežek prihodkov	2.675.274,50

Sredstva so na podlagi 51. člena zakona o varstvu živali pred živalskimi kužnimi boleznimi strogo namenska in se uporabljajo za zatiranje živalskih kužnih bolezni, za cepljenje živali, sistematično ugotavljanje kužnih bolezni ter za odškodnine v primeru pojava kužnih bolezni.

Izvršni svet SO Ljutomer je na seji dne 18/3-1981 obravnaval predolg odloka in zbirno bilanco zaključnega računa proračuna za leto 1980 in ga predlaga pristojnim zborom občinske skupščine v obravnavo in potrditev.

Ljutomer, marec 1981

Izvršni svet
skupščine občine Ljutomer

Predlogi za prekrške:

- 2 zaradi kršitve predpisov o cenah
  - 4 zaradi kršitve predpisov o kakovosti
  - 12 zaradi kršitve ostalih predpisov.
- Od naštetih predlogov trije niso rešeni.

Prijave za gospodarske prestopke:

- 3 zaradi kršitve predpisov o cenah
- 4 zaradi kršitve ostalih predpisov

Od navedenih prijav je ena zavržena, 3 rešene in 3 nerešene.

Sanitarna inšpekcija

je z ozirom na pomanjkljivo kadrovsko zasebo v letu 1980 opravljala predvsem prioritete naloge s področja nadzorstva nad živili v prometu, s področja gibanja nalezljivih boleznih, s področja nadzora nad gradnjo objektov, itd.

Sanitarna inšpekcija je v letu 1980 izdala:

- 115 soglasij k lokacijskim odločbam,
- 44 soglasij h gradbenim dovoljenjem,
- 15 soglasij k uporabi objektov.

Poprejšnje soglasje se daje na lokacijsko dokumentacijo brez terenskega ogleda (individualna stanovanjska gradnja). „Pavšalno“ se dajajo tudi soglasja k odločbi o gradbenem dovoljenju, dočim se tehničnih prevzemov sanitarna inšpekcija redno udeležuje. Z zakonom o spremembah postopka za pridobitev lokacijskega dovoljenja se je obseg dela povečal, saj se morajo dajati mnenja k osnutkom urbanističnih programov, urbanističnim načrtom in zazidalnim načrtom.

Največjo pozornost je sanitarna inšpekcija v preteklem letu posvetila nadzoru nad živili v prometu ter nadzoru nad ureditvijo prostorov za proizvodnjo in promet z živili. Primernost živili se v prometu presoja v glavnem organoleptično, laboratorijsko pa takrat, kadar je potreben dokaz za pregon. Ugotavlja se, da so živila v bakteriološkem pogledu v okviru dovoljenih normativov.

V letu 1980 je sanitarna inšpekcija povzročila 32 vzorcev živil za bakteriološko in kemično preiskavo. Bakteriološko in kemično ni ustrezalo 12 vzorcev. Organoleptično je bilo preizkušenih 565 vzorcev živil; vzorci so bili oporečni v 17 primerih. Zaradi navedenih ugotovitev so bile izločene iz prometa naslednje količine živil: 46,9 kg v skupni vrednosti 1.300 din. Vloženih je bilo 11 predlogov sodniku za prekrške in ena ovadba zaradi gospodarskega prestopka. Zaradi slabe higienske zavesti delavcev v živilski stroki je izročeni 55 mandatnih kazni. Skupna višina kazni (brez mandatnih) znaša 84.300 din.

Pregledanih je bilo 118 objektov za proizvodnjo in promet z živili, v cca 50 % primerov so bile ugotovljene higienske pomanjkljivosti, vsled česar so bile izdane ureditvene odločbe (42).

V dveh primerih je objekte trebalo začasno zapreti zaradi grobe kršitve splošne higiene.

Pri kontroli rednega opravljanja zdravstvenih pregledov zaposlenih je bilo ugotovljeno, da pri 802 zaposlenih delavcev, ki so v občini Ljutomer zaposleni pri delu z živili, 8 ljudi ni bilo zdravniško pregledanih, ki so začasno odstranjeni z dela, vloženo pa je isto število prijav. V letu 1980 je bila epidemija griže, ki ni šla mimo občine Ljutomer in je zbolelo 36 oseb. Epidemija je izhajala iz Kopališča Banovci. Sanitarna inšpekcija je skupaj z zavodom za socialno medicino in higieno ustrezno ukrepala.

Sanitarna inšpekcija opravlja nadzor tudi nad varstvom okolja. Na tem področju je treba izpostaviti problem odlagališča odpadkov skupno z odlagališči za strupene odpadke in naftne derivate, kar bo kazalo regijsko reševati. Problem čistilne naprave za mesto Ljutomer bo tudi treba reševati.

Delovne organizacije Imgrad in Tehnostroj ne spoštujejo odloka, ki dovoljuje organizacijama 3-krat mesečno delo v nočnem času. Hrup, ki se pojavlja v nočnem obratovanju, presega dovoljene norme, pa se bodo v letu 1981 naročila nove meritve, na čigar podlagi bodo izvedeni ustrezni ukrepi.

Gozdarska inšpekcija

je največ pozornosti posvetila kontroli izvrševanja gozdnogospodarskega načrta in operativnim letnim planom.

Opravljenih je bilo 76 pregledov, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je sečnja v družbenih in zasebnih gozdovih bila v mejah sprejetega letnega gozdnogospodarskega plana. Odstopanja so majhna in sprejemljiva.

Pri kontroli nad sečnjo in gozdnim redom so ugotovljeni trije primeri sekanja lesa brez poprejšnjega dokazila in en primer

nedovoljene sečnje v zaščitenem gozdu. Proti storilcem je uveden upravno kazenski postopek.

Zaradi neurejenosti sečišč je izdanih 10 ureditvenih odločb, ki so tudi dosegle željeni namen. Pri nadzorstvu zdravstvenega stanja sadilnega materiala ni bilo opaziti nobenih boleznih, ne tudi škodljivcev. Zaradi poškodb na lubju, ki so jih povzročile divjadi, je na 4,5 ha bil opravljen zaščitni premaz posameznih sadik.

Pri kontroli žagarskih obratov niso bile ugotovljene večje nepravilnosti.

Požarna inšpekcija

je v družbenem in zasebnem sektorju opravila 68 pregledov (planirano 45). Na podlagi navedenih pregledov je bilo izdanih 48 ureditvenih odločb.

Požarni inšpektor se je udeleževal tehničnih prevzemov in lokacij za družbene objekte in objekte zasebnih obrtnikov. Izdanih je bilo 248 soglasij k lokacijskemu, 111 soglasij h gradbenemu ter 31 soglasij k uporabnim dovoljenjem. Razen tega je požarna inšpekcija podala 3 mnenja k urbanističnim načrtom.

Sodniku za prekrške je bilo posredovanih 8 predlogov zoper fizične osebe.

Požarna inšpekcija ugotavlja, da je za varstvo pred požarom marsikje preslabo poskrbljeno, saj se pojavljajo problemi prostorov za skladiščenje maziv, tekočih goriv, olj, barv, lakov. Nekateri OZD so našete težave reševale s skladišči kontejnerskega tipa. Zbirališča odpadnih olj, maziv in odpadne naložbe niso povsod urejene, pa prelite količine otekaajo v kanalizacijo. Kontrola nad izpravnostjo gasilnih aparatov je nedovoljna, premalo delavcev pa z njimi zna rokovati. Izvor požarne vode je prepogosto le mestni vodovod, ostali vodni viri (vodnjaki, bazeni, potoki inpd.) pa so zapuščeni, kar se lahko maščuje. V trgovskih skladiščih so hodniki in prehodki založeni, kar se lahko v kritičnem času tudi maščuje; delavnice zasebnih obrtnikov pogosto so potencialni vir nevarnosti, ker ne izpolnjujejo osnovnih zahtev. Izobraževanje delavcev iz varstva pred požarom in varstvom pred delom še vedno ne zadovoljuje.

Gradbena inšpekcija

je do 1/7—1980 opravljala na območju občine Ljutomer predvsem nujne zadeve, kot so: tehnični pregledi, pregledi na podlagi pritožb občanov in nadzor nad gradnjo objektov. Od 1/7—1980 sta v Upravi za inšpekcijske službe dva gradbena inšpektorja, pa se poleg naštetega opravlja nadzor tudi nad projektiranjem.

V času poročanja je opravljeno:

— kontrolni pregledi družbenih objektov	23
— kontrolni pregledi individualnih objektov	175
— tehnični pregledi družbenih objektov	5
— tehnični pregledi individualnih objektov	3
— kontrolni pregledi pri proizv. gradb. mat.	2
— posredovanje v pritožbah občanov	9
— kontrolni pregledi v projektantskih OZD	1

Ukrepi:

- 9 odločb o ustavitvi gradnje
- 3 ureditvene odločbe
- 6 predlogov za kaznovanje pri občinskem sodniku za prekrške.

Pri pregledu družbenih objektov je opaziti pomanjkljivosti pri izvedbi del, pri transportu betonov, vgraditvi betonov, težkih kršitev ni bilo. V kontroli zasebnih objektov se ugotavlja, da so kršitve v porastu predvsem zaradi: razmaha gradnje vikendov, mile kaznovalne politike, priglasitve za manjša opravila se izigravajo in zaradi napak upravnega organa.

Pri tehničnih pregledih se ugotavlja, da se investitorji vse pogosteje odločajo za obratovanje brez uporabnega dovoljenja: kaže se potreba po večji doslednosti in zavzemanju strožjega kriterija komisije.

Pri projektantski organizaciji PGP Ljutomer je opaziti, da so projekti nepopolni.

Splošna ugotovitev je, da je upoštevanje predpisov s področja gradbeništva zadovoljivo.

Urbanistična inšpekcija

deluje od oktobra 1980, do takrat pa je nujne naloge iz njene pristojnosti opravljala gradbena inšpekcija.

B I L A N C A

PRIHODKOV IN RAZPOREDITVE PRIHODKOV PRORAČUNA OBČINE LJUTOMER
ZA LETO 1980

I. PRIHODKI

Vrsta	PRIHODKI	plan 1980 po rebalansu	realizacija 1980	Ind. 4:3
1	2	3	4	5
09	Davki iz OD in davki na doh.	14,870.000	16,508.627,85	111
02	From. davek na promet in do premoženja	17,261.000	17,569.447,85	102
03	Takse	4,067.000	4,273.082,15	105
05	Odstop. prih. in prihodki po posebnih predpisih	1,717.476	1,585.612,65	92
06	Prihodki upravnih organov in drugi prihodki	2,010.000	2,300.279,75	114
SKUPAJ LASTNI PRIHODKI		39,925.475	42,237.050,25	106
07	Republiška dopolnilna sred.	7,993.057	7,182.986,65	90
8	Preneš. sreds. iz pret. l.	5,405.631,90	5,405.631,90	100
SKUPAJ PRIHODKI ZA RAZPORED		53,324.164,90	54,825.668,80	103

II. RAZPORED PRIHODKOV

Razpor. skup.	NAMEN RAZPOREDITVE	plan 1980 po rebalansu	realizirano v l. 1980	Ind. 4:3
1	2	3	4	5
01	Dejavnost organov DPS	29,580.600,00	29,567.973,75	100
02	Ljudska obramba	1,674.848,00	1,674.848,00	100
03	Dejavnost DPO	2,586.039,00	2,586.039,00	100
04	Negospodarske investicije	2,313.326,00	1,823.780,95	79
08	Socialno skrbstvo	2,217.603,00	2,177.205,50	98
09	Zdravstveno varstvo	25.000,00	14.108,00	56
10	Komunalna dejavnost	923.582,00	893.607,40	97
11	Dejavnost krajevnih skupn.	3,005.000,00	2,930.000,00	97
16	Intervencije v gospodarstvu	1,963.435,00	1,963.435,00	100
17	Prorač. obvezn. iz pret. l. in tek. prorač. rezerva	3,252.982,80	2,593.839,05	80
18	Vlaganje v rezervni sklad	369.421,00	369.421,00	100
19	Odstopljeni prihodki	2,345.000,00	2,351.469,80	100
20	Nerazpor. sreds. prorač.	-	2,313.392,35	-
SKUPAJ RAZPOREJENI PRIHODKI PRORAČUNA		50.256.836,80	51,259.119,80	102
21	Proračunski viški	3,067.328,00	3,566.549	116
SKUPAJ VSI RAZPOREJENI PRIHODKI PRORAČUNA		53,324.164,80	54,825.668,80	102

Ob priliki inšpekcijskih pregledov se ugotavlja, da se manjši prizidki k obstoječim objektom in garaže za kmetijske stroje in p. (tlorisne površine do 10 x 5 m) smatrajo kot pomožni objekti in si investitorji razen gradbenega ne pridobijo lokacijskega dovoljenja in projekt. Urbanistična inšpekcija smatra, da so tlorisi navedenih prizidkov preveliki in predlaga, da se v občinskem odloku točno definira tlorisna površina, do katere se ne bo zahtevalo lokacijsko dovoljenje in projekt in da upravni organ izdaja ustrezna potrdila v smislu 32. člena Zakona o urbanističnem planiranju.

Pregledi in ukrepi:	
— inšpekcijski pregledi individualnih objektov	23
— inšpekcijski pregledi družbenih objektov	1
— izdane odločbe (ustavitev gradnje)	3
— predlogi sodniku za prekrške	4
	(nerešeni)

Inšpekcija dela

opravlja nadzor nad delovnimi razmerji v vseh OZD ter nosilcih samostojnega dela in nad izvajanjem predpisov iz področja varstva pri delu.

V času poročanja ni bilo opaziti hujše kršitve delovnega razmerja v OZD in pri nosilcih samostojnega dela.

Nesreče pri delu kljub povečanemu številu zaposlenih so v opadanju. V letu 1980 se je zgodilo 332 nesreč pri delu, od tega števila 30 nesreč v tistih panogah, ki so v pristojnosti občinske inšpekcije dela; dve nesreči sta bili smrtni (padca iz traktorja). Z ustreznim izobraževanjem, večjo pazljivostjo, uporabo osebnih zaščitnih sredstev, z kontrolo delovnih priprav in naprav bi marsikatera nesreča pri delu izostala.

Iz delovnega razmerja je zaslediti naslednje kršitve pri zasebnih delodajalcih:

- zaposlovanje več delavcev, kot to določajo veljavni predpisi,
- ne sklepajo se pogodbe o delu,
- delavci niso zdravstveno in pokojninsko zavarovani.

Vse prioritete naloge so realizirane, kljub daljši odsotnosti inšpektorja zaradi bolezni.

Ukrepi in opravila	
— opravljeni pregledi	129
— ureditvene in druge odločbe	14
— raziskava nesreč pri delu	9
— tehnični pregledi	8
— razširitev predmeta poslovanja	6
— pregledi novih obrtnih delavnic	8
— ovadbe za gospodarski prestop	1
— predlogi sodniku za prekrške	3
— izrečene mandatne kazni	2
— prepoved dela	4

Inšpekcija cestnega prometa

je opravila delo po programu in je v 15 delovnih dneh bila opravljena kontrola v OZD, ki opravljajo javni prevoz ali prevoz za lastne potrebe in pregled posameznih motornih vozil na terenu (OZD in zasebniki). Vse OZD, ki opravljajo javni prevoz v cestnem prometu ali prevoz za lastne potrebe so uredile splošne pogoje poslovanja; opaziti pa je največ pomanjkljivosti pri vodenju potnih nalogov, organiziranosti notranje kontrole in pri izvajanju predpisov iz varnosti cestnega prometa. Na podlagi pregleda samostojnih avtoprevoznikov je trditi, da le-ti opravljajo svojo dejavnost v skladu z veljavnimi predpisi.

Pregledi in ukrepi	število pregledov
— v OZD	10
— tovorna motorna vozila na terenu (last OZD)	30
— tovorna motorna vozila v lasti zasebnikov	34
— avtobusnih postajališč	10
— primestnih linij	20
— medkrajevnih linij	8
— ureditvene odločbe	2
— prijave sodniku za prekrške	11

Elektroenergetska inšpekcija

Inšpektor opravlja honorarna dela in naloge iz svoje pristojnosti. Opravljena so vsa tekoča opravila, vse važnejše

elektroenergetske objekte pa ni bilo mogoče nadzorovati v času poročanja, pa bo to prioriteta naloga v letu 1981. Močna investicijska izgradnja v preteklem obdobju je močno terjala prisotnost elektroenergetske inšpekcije.

Pregledi in ukrepi:	
— redni pregledi	1
— kontrolni pregledi	2
— izredni pregledi	1
— komisijski pregledi	13
— ogledi	1
— pregledi na poslušno obratovanje	6
— izdane odločbe	6

Kmetijsko-vinarska inšpekcija

Predmet nadzora kmetijsko-vinarske inšpekcije v letu 1980: — gostinski obrati, ki točijo nevstekleničena vina (18 zasebnih in družbeni obrati),

- nadzor proizvodne vinske kleti,
- promet grozdja, mošta in vina,
- promet z vinogradniškim-trsnim materialom.

Prioritetne naloge so realizirane; težišče dela je bilo usmerjeno na kontrolo registra proizvajalcev grozdja in vina, kontrolo predelave in odkupa grozdja ter na promet z vini.

Pri organoleptični oceni vina v prometu je lahko trditi, da so ista v glavnem primerne kakovosti. Odvzet je en vzorec vina, ki je ustrežal.

Pregledi in ukrepi:	
— proizvodnja in promet trsnih sadik	4
— pridelovanje grozdja, trgatve registracije	11
— predelava grozdja, nega vina in evidence v proizvodnji vina	11
— promet in označevanje vina	43
— izdanih odločb	2
— odvzeti vzorci	1
— predlogi za prekrške (nerešeni)	4

Kmetijska inšpekcija

je opravljala nujne zadeve (9-mesečna odsotnost inšpektorja) v skladu s sprejetim programom dela. Glavni poudarek dela kmetijske inšpekcije je bil dan izvajanju Zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o ukrepih živinoreje in zakona o varstvu rastlin.

Pregledi in ukrepi	štev. predled.	štev. prekr- odločb	ški	gospodarski prestopki
- zakon o kmetijskih	39	6	6	-
- zakon o semenu in sadikah	28	4	-	-
- zakon o mineralnih gnojilih	14	-	-	-
- zakon o varstvu rastlin	30	2	-	-
- zakon o ukrepih v živinor.	36	4	6	2

- odvzeti vzorci (semena in krmila) 1 ustrežal
- izločeno iz prometa — 20.000 kg krmila, 49 kg semena, 14 kg zaščitnih sredstev.

Vloženih je bilo 6 prijav sodniku za prekrške zoper občanov, ki so črpali rudnine iz kmetijskih zemljišč. Izrečena kazen za navedene prekrške v skupnem znesku 2.300 din ne dosega svojega namena. Ostale naloge so opravljene po naročilu RKI (preskrba z repromateriali, plan setve, kontrola sredstev za premije, kontrola sredstev za zbiralnice mleka, kontrola privezovanja telet, odkup pšenice, uvoz semena, regres za gorivo...).

VODNOGOSPODARSKA INŠPEKCIJA

V letu 1980 je vodnogospodarskega inšpektorja nadomeščal referent za urbanizem, komunalne zadeve in varstvo okolja pri Komiteju za družbeno planiranje in gospodarski razvoj občine Ljutomer. Opravljena so samo nujna opravila po programu in je bil dan poudarek Zakonu o vodah in na njem temelječim podzakonskim predpisom (čiščenje manjših jarkov, koriščenje peska in prod). Pri izvajanju odloka o obveznem čiščenju in vzdrževanju manjših potokov in jarkov na območju občine Ljutomer je premo sodelovanja Krajevnih skupnosti s tovrstno inšpekcijo.

Opravljeno je skupaj 82 inšpekcijskih pregledov in je izdano 17 ureditvenih odločb.

VETERINARSKA INŠPEKCIJA

Veterinarska inšpekcija je v letu 1981 opravljala inšpekcijsko in nadzorno službo v smislu predpisov izdanih s strani Izvršnega sveta Skupščine občine Ljutomer, tako tudi predpisov iz zakonskih osnov republiških in zveznih. Delovala je predvsem v nadzoru zdravstvenega stanja živine, živil v prometu, delu veterinarske službe v smislu preprečevanja in zatiranja živalskih kužnih bolezni, krmil v proizvodnji in zunanjetrgovinskem prometu.

Število in vrsta objektov, ki so pod nadzorstvom veterinarske inšpekcije	število kontrol
— družben. živ. posestva — 10	30
— zsebni živ. obrati — 1.010	42
— živilska industrija — 3	24
— industrija krmil — 1	20
— prodaja živil — 12	118
— industrija kož — 1	4
— zbiralce mleka — 44	4
— odvzemi vzorcev živil — 22	4
— odvezih krmil — 52	
— ostali odvzeti vzorci	oporečnih 6

Veterinarska inšpekcija je pripravila za seje izvršnega sveta SO odločbo o preventivnih akcijah v letu 1980 in odločbo o pristojbinah. Kontrolirala se je tudi poraba sredstev posebnega računa za zatiranje živalskih kužnih bolezni ter zbiranje občinskih sredstev.

Izvršni svet SO Ljutomer je na seji dne 1/4. aprila obravnaval poročilo o stanju in problemih s področja dela občinskih inšpekcijskih služb ter organiziranost teh služb na osnovi sprejetega odloka in o delu inšpekcijskih služb v letu 1980 in ga predlaga zborom občinske skupščine, da o njem razpravljajo, ga po potrebi dopolnijo in sprejmejo.

Ljutomer, april 1981

Izvršni svet
SO Ljutomer

PREDLOG

Na podlagi 35. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS št. 39/74) ter 195. in 203. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. objave

občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne ..... sprejela

ODLOK

o potrditvi zaključnega računa o izvršitvi proračuna občine Ljutomer za leto 1980

1. člen

Sprejme se zaključni račun o izvršitvi proračuna občine Ljutomer za leto 1980, katerega sestavni del je zaključni račun rezervnega sklada občine in posebnega računa za zdravstveno varstvo živali občine Ljutomer.

2. člen

Zaključni račun proračuna občine izkazuje:

— skupne prihodke v bilanci proračuna	54,825.668,80 din
— skupno razporeditev prihodkov po bilanci proračuna	48,945.727,45 din
— presežek prihodkov nad odhodki	2,313.392,35 din
— sredstva izločena na posebno partijo žiro računa proračuna	3,566.549,00 din

Zaključni račun rezervnega sklada občine izkazuje:

— skupne prihodke	2,325.507,10 din
— skupne odhodke	1,000.000,00 din
— presežek prihodkov nad odhodki	1,325.507,10 din

Zaključni račun sredstev posebnega računa za zdravstveno varstvo živali izkazuje:

— skupne prihodke	4,952.430,00 din
— skupne odhodke	2,277.155,50 din
— presežek prihodkov nad odhodki	2,675.274,50 din

3. člen

Presežek prihodkov nad odhodki po zaključnem računu proračuna občine v znesku 4,628.601,90 din se razporedi kot prihodek proračuna občine za leto 1981.

4. člen

Presežek prihodkov nad odhodki rezervnega sklada občine v višini 1,325.507,10 se prenese kot prihodek rezervnega sklada občine za leto 1981.

5. člen

Presežek prihodkov nad odhodki posebnega računa sredstev za zdravstveno varstvo živali v znesku din 2,675.274,50 se prenese kot prihodek posebnega računa za zdravstveno varstvo živali občine Ljutomer za leto 1981.

6. člen

Pregled doseženih prihodkov in njihova razporeditev sta sestavni del proračunske bilance za leto 1980.

7. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 401/81-2
LjutomerPredsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, oec. l. r.